Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 21 (1320) 1975 GEGUŽĖ - MAY 22 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. 275 - 4672

Pavasaris jaunimui

Turistui pavasaris — naujų planų bei kelionių metas, atveriąs malonias perspektyvas, bet jaunimui tai pjūties metas: ateina egzaminai, vasaros darbų jieškojimas, intensyvesnė ruoša koncertams, suvažiavimams, kongresams, sportinėm varžybom, stovyklom, išvykom . . . Pavasarį ateina didesnis sujudimas ir religiniame gyvenime, būtent, pirmoji Komunija, Sutvirtinimas, Konfirmacija, jungtuvės. Taigi, pavasaris jaunimui yra didesnio sujudimo metas įvairiose srityse. Pradėkime nuo religinio gyvenimo. Pirmosios Komunijos iškilmės vyksta visose lietuviškose parapijose. Kaikam tai galbūt nereikšminga ceremonija, kuriai neverta teikti dėmesio — gali ji vykti lietuviškai, angliškai, prancūziškai, gali jos visai nebūti. Iš tikrųjų tai vienas reikšmingiausių žingsnių būsimam žmogaus gyvenimui. Kas vaiko sieloj bus įdiegta, pasiliks daugiau ar mažiau visam gyvenimui. **Tai svarbus žingsnis ne tik dvasiniu, bet ir tautiniu požiūriu. Jei vaikas išmoks kalbėti lietuviškai ne tik su žmonėmis, bet ir Dievu, visi jo žingsniai bus pakreipti lietuviška linkme. Dėlto ypač svarbus yra vaikų paruošimas pirmajai Komunijai lietuviškai.** Paprastai pirmosios Komunijos iškilmės būna gražios — visos bendruomenės šventė, bet jei po tuo išoriniu grožiu slepiasi lietuviškumo laidotuvės, džiaugsmas negali būti pilnas.

★ ★ ★

Ar lietuviškose parapijose iš viso toks klausimas kyla? Ar gražiose pirmosios Komunijos iškilmėse gali slėptis lietuviškumo laidotuvės? Atsakymas — taip ir ne. Yra lietuviškų parapijų Š. Amerikoje, kur šiuo metu negali būti nė kalbos apie lietuviškumo laidotuves, nes ir vaikų paruošimas pirmajai Komunijai, ir pačios iškilmės vyksta lietuviškai. Bet, reikia pasakyti, yra nemažai parapijų, kur vaikai tam svarbiam gyvenimo žingsniui ruošiami nelietuviškai. Pasitenkinama gautu paruošimu angliškose mokyklose, šiek tiek jį papildant parapijose. Pačios iškilmės vyksta vienur tik angliškai, kitur — angliškai ir lietuviškai arba atskirom grupėm. Ten, kur vaikų paruošimas ir pačios iškilmės vyksta nelietuvių kalba, prasideda jau ir lietuviškumo laidotuvės. **Tautinė parapija, kuri pasirenka tokį kelią, ruošia laidotuves tautine prasme ne tik savo vaikams, bet ir sau. Juk tautinė parapija įsteigta, kad saugotų ir lietuviškąsias vertybes. Skleisdama krikščionybę, ji turi skleisti ir tautines vertybes, kurios sudaro integralinę dalį savųjų žmonių pasaulio. Jos misija yra ne naikinti lietuviškumą, o jį ugdyti bei stiprinti.** Kaikas bando teisinti antilietuvišką savo veiklą parapijose krikščionybe — ji esanti pagrindinis dalykas, o lietuviškumas bereikšmis. Bet tai nesusipratimas. Krikščionybė duota pasauliui ne tam, kad naikintų žmogiškąsias vertybes, bet kad jas ugdytų, jų tarpe ir lietuviškumą, kuris šiuo metu yra palengva naikinamas ateistinio komunizmo.

★ ★ ★

Antras pavasarinis rūpestis yra visuomeninio pobūdžio, būtent, pasaulio lietuvių jaunimo kongresas P. Amerikoje, tiksliau tariant, jo ruoša. Daug kas klausia, kokia nauda iš jaunimo kongresų? Esą daug kainuoja, o rezultatų nematyti. Tai klausimas toliau stovinčių nuo jaunimo veiklos. Jie laukia apčiuopiamų rezultatų, kurie paprastai nelabai tesirodo. Bet tai laukimas vėjo ne iš tos pusės. Konkrečią naudą duoda ne tiek patys kongresai, kiek pasiruošimas. Jaunimas, kuris ruošiasi dalyvauti kongrese, turi gerokai padirbėti lietuvybės srityje — parengti rašinius, referatus, paskaitas, programas, vesti gana platų susirašinėjimą su savo tautiečiais įvairiuose kraštuose, dalyvauti įvairiose svarstybose, paruošiamuosiuose suvažiavimuose, rinkimuose, diskutuoti lietuviškąsias problemas, suorganizuoti daugelį renginių, pasiruošti studijų dienoms . . . Visą tą veiklą išjudina kongresas. Ruoša vyksta metus ar net dvejus. **Tiesa, pats kongresas būna neilgas — savaitė ar dvi greitai prabėga, bet ilgas būna pasiruošimas, kuriam išjudinti reikalingas uždegantis akstinas. Tas pasiruošimas yra tikra savarankiška mūsų jaunimo lietuviškumo mokykla. Jos išjudinta veikla nusitęsia net po kongreso.** Grįžę iš jo atstovai bei kiti dalyviai jaučiasi įpareigoti tęsti pradėtą veiklą savoje apylinkėje, judinti už save jaunesniuosius. Šiuo metu kaip tik vyksta intensyvi kongresinė ruoša daugelyje kraštų. Drąsinkime jaunimą toje veikloje. **Pr. G.**

Toronto Maironio mokyklą 1975 m. baigusieji dešimto skyriaus mokiniai. Pirmoje eilėje — mergaitės, antroje — berniukai; iš viso 41 (22 mergaitės, 19 berniukų) Nuotrauka S. Dabkaus

Lietuvoje skatinama savikova

Atsirado bevardė grupė, tikinčiųjų vardu ginanti sovietinės valdžios žygius

Po ilgos pertraukos pasirodė jau dvyliktas numeris "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos". Už ją daug asmenų buvo suimta, pasodinta kalėjimuose, tačiau "Kronika" eina ir toliau, skelbdama faktus, rodančius religijos persekiojimą. Tarp jų vienas būdingiausių — Vilkaviškio vyskupijos kunigų grupės vardu įteiktas raštas vyskupui J. Matulaičiui - Labukui, tvarkančiam Kauno arkivyskupijos ir Vilkaviškio vyskupijos reikalus. Nuorašai pasiųsti ir kitiem vyskupam bei valdytojam. Laiškas būdingas tuo, kad jame pasisakoma prieš tuos kunigus, kurie drąsiai kovoja už krikščioniškąjį tikėjimą bei laisvą jo išpažinimą Lietuvoje.

Nusilenkimo taktika

Minėtoji vilkaviškiečių kunigų grupė, tikra ar fiktyvi, įrodinėja, kad geriausia taktika yra paklusti bei nusilenkti okupacinei valdžiai, nes tuo būdu galima daugiausia laimėti. Ji nurodo pavyzdžius — kelių senų šventovių atnaujinimą ir kelių laikinių šventovių pastatymą. Valdžios priespaudą esą didina "reakcingieji" kunigai, nepaisą valdžios potvarkių. Dėlto jiems neišskiriama medžiaga šventovių remontams, atimami leidimai remontuoti, varžomas važiavimas į atlaidus. Anoniminio rašto autoriai sako: "Ar tai nėra teisinga tarybinės valdžios reakcija prieš kaikurių kunigų - reakcionierių vedamą šovinistinę propagandą? Kodėl į tai nereaguoja mūsų kurijos vyskupai ir vyskupų pavaduotojai? Ar tokia laikysena naudinga Bažnyčiai?"

Rašto autoriai priekaištauja ir dėl slaptos kunigų seminarijos bei slaptų kunigų. Tie dalykai esą žalingi Bažnyčiai. Jie prašo vysk. J. Labuką perduoti Vatikanui "tiesos žodį" apie Vilkaviškio vyskupiją, nes jeigu jis tylės, "Lietuvių Katalikų Bažnyčios Kronika" kalbės. Rašto data — 1974. XI. 1.

Drąsieji atsako

Į minėtąjį raštą, platinamą įvairiose Lietuvos vietovėse, atsako drąsieji kunigai, kurie mano, kad sovietinės valdžios pataikūnai yra jos įrankiai skaldyti tikinčiųjų vienybei ir griauti jų Bendrijai. Jie taip pat įteikė raštą vyskupui J. Labukui.

Pirmiausia jie suabejoja kolaborantinės kunigų grupės autentiškumu. Iš vartojamų sovietinių terminų, kaip "reakcingi kunigai", "istorijos rato pasukimas atgal", "teisinga tarybinės valdžios reakcija", "kunigai podpolščikai", jie sprendžia, kad anas raštas galėjo būti parašytas ir nekunigų. Be to, ana vilkaviškiečių kunigų grupė esanti anoniminė, nenurodanti pavardžių. Pasak drąsiųjų kunigų rašto, pavardės po tokiu memorandumu būtų juos išaugštinusios sovietinės valdžios akyse. Anksčiau po tokio pobūdžio raštais vilkaviškiečiai drįsdavę pasirašyti, nors už tai grėsė ateistinės valdžios baudos. Taip esą įvyko su kun. V. Degučiu ir kun. G. Dovydaičiu. Pirmasis buvęs nušalintas nuo Lazdijų dekano pareigų, o antrasis, jo vikaras, ir dabar valdžios nekenčiamas.

Anoniminio rašto autoriai esą susirūpinę kunigų vienybe, bet kuriam tikslui — "Bažnyčiai statyti ar griauti? O gal autoriai susirūpinę, kad netolimoje praeityje Lietuvos kunigai vieningai nepasmerkė popiežiaus Pijaus XII veiklos, o atsirado vos keletas 'prisiderinusių prie laiko sąlygų' kunigų?"

Priekaištai kovotojams

Stipriai atmuša priekaištą drąsiųjų rašto autoriai dėl laikysenos tokių kunigų, kaip A. Šeškevičius, P. Bubnys, J. Zdebskis, kad jie savo atkaklumu norėję pagarsėti užsienio spaudoje, tapti nevainikuotais kankiniais. Atsakyme rašoma, esą anoniminė grupė, norėdama nukreipti dėmesį nuo religijos persekiojimo Lietuvoje, kalba apie šventovių remontus. Toliau pabrėžiama: "Iš tikrųjų, Lietuvos kunigai, perėję Golgotos kelią Tėvynėje ir Sibire ir likę ištikimi Bažnyčiai daug dėmesio skiria bažnyčių remontams, nes visos kitos veiklos sritys — darbas mokykloje, spaudos baruose, katekizacija ir t.t. — suvaržytos arba visiškai uždraustos." Šios uždraustos sritys esančios svarbesnės už mūrinių šventovių atnaujinimą, nes tai esanti gyvosios Bažnyčios statyba. Nė vienas kunigas, rizikuojąs savo laisve, nejieško garbės — jis tik vykdo savo pašaukimą.

Anoniminio rašto autoriai kalba apie slaptą kunigų seminariją bei slaptai įšventintus kunigus. Antrojo rašto autoriai sako, kad tuo tarpu tai tik kalbos, bet jei tokia seminarija būtų, nieko blogo. Pagaliau nebūtų kalbų apie ją, jeigu valdžia leistų eiti į viešąją seminariją visiem, kas nori.

Apie slaptus kunigus atsakyme rašoma: "Metami akmenys į kunigus "podpolščikus". Ar jų būtų, jei civilinė valdžia netrukdytų tokiems dirbti? Kažin, ar šie kunigai ne pilniau atlieka savo pareigas, ar ne daugiau parodo idealizmo ir aukos už daugelį tų, kurie dirba oficialiai ir viešai? Ar toks neigiamas nusistatymas prieš tuos konfratrus, kurie, nebodami pavojų, išeikvoję savo jėgas ir sveikatą 48 darbo valandų savaitėje, suranda savyje energijos skirti savo mažytį laisvalaikį pastoracijai, neišduoda žemo jausmo? Kas iš mūsų oficialiai dirbančiųjų parodo tiek idealizmo, pasišventimo ir meilės sieloms, kaip šie 'kunigai darbininkai'?"

Ko siekiama?

Iš pateiktų "Kronikos" fragmentų matyti, kad Lietuvos tikinčiųjų tarpe norima skleisti sankiršą. Iki šiol sovietinei valdžiai vis nepavykdavo nustatyti vieną tikinčiųjų dalį prieš kitą. Net ir anuomet, kai vyskupai, valdžios priversti, įsakė kunigams perskaityti ganytojinį laišką, smerkiantį parašų rinkimą memorandumui prieš tikėjimo persekiojimą, — nepavyko sukiršinti plačiu mastu. Dabar bandoma įvesti Trojos arklį į kunigų eiles ir tuo būdu suskaldyti vieningą tikinčiųjų frontą. Sovietiniai pareigūnai norėtų sudaryti sau palankių kunigų grupę, kuri pradėtų savikovą. Šis metodas, kaip ir kituose komunistų valdomuose kraštuose, pasitarnautų religinio bei tautinio fronto silpninimui viduje ir viešosios opinijos klaidinimui užsienyje. Lietuvoje šis metodas iki šiol nepavyko, nes neatsirado pakankama grupė kunigų ir pasauliečių, sutinkanti talkinti religijos persekiojimui. O ir dabar prabilusieji nedrįso nė pavardžių nurodyti. Matyt, jos pajėgumas labai menkas, negalįs nė iš tolo atsilaikyti prieš viešąją Lietuvos tikinčiųjų opiniją. Galimas dalykas, ta grupė yra fiktyvi, surežisuota savikovai skatinti.

Toronto Maironio mokyklos dešimtokės išleistuvių iškilmėje džiaugiasi baigimo pažymėjimais ir gėlėmis, skirtomis motinoms pagerbti. S. Dabkus

Pasaulio įvykiai

TARPTAUTINIO MASTO INCIDENTĄ SIAMO ĮLANKOJE SUKĖLĖ komunistinio Kambodijos režimo įsakytas amerikiečių transportlaivio "Mayaguez" sulaikymas. Kambodijos torpedlaiviai jį sustabdė tarptautiniuose vandenyse, 60 mylių nuo Kambodijos pakrančių, prie Wai salų, į kurias pretenzijas reiškia ir Kambodija, ir P. Vietnamas. Prez. G. Fordas, šį įvykį pavadinęs piratišku veiksmu, pasirinko įgulos ir laivo gelbėjimą karinėmis priemonėmis. Kiekvienam buvo aišku, kad šia provokacija Kambodijos komunistai siekia dar labiau pažeisti JAV prestižą, apsvaigę savo netikėtu laimėjimu. "Mayaguez" iš Hong Kongo plaukė į Tailandijos uostą Sattahipą. Transportlaivį išlaisvino apie 150 amerikiečių marinų išsikėlimas į Koh Tango salą, lėktuvai, paskandinę tris Kambodijos torpedlaivius, dviejų Kambodijos karinių bazių subombardavimas prie Sihanoukville uosto. Operacijos nuostoliai amerikiečiams dar nėra galutinai išryškėję. Paskutiniuoju metu kalbama apie 3 žuvusius marinus ir 2 malūnsparnio įgulos narius, 13 dingusių be žinios, 70 sužeistų, kurių trims gresia mirtis. Iš karto susidarė įspūdis, kad dingusieji be žinios buvo palikti Koh Tango saloje. Vėliau betgi paaiškėjo, kad jie buvo pašautame ir į jūrą nukritusiame malūnsparnyje. Atrodo, jie bus nuskendę. Tokiu atveju žuvusių amerikiečių skaičius turėtų pakilti iki 18. Veiksmingas prez. G. Fordo sprendimas susilaukė ne tik respublikininkų, bet ir demokratų pritarimo. Spėjama, kad jis gerokai pakels pastaruoju metu kritusį jo populiarumą. Komunistinės Kambodijos propagandinę pasakėlę, kad "Mayaguez" buvo špionažui skirtas žvalgybos laivas, išsklaidė žurnalistų įsileidimas į laivą, sugrįžusį Singapūro uostan. Jokių žvalgybinių įrenginių "Mayaguez" netūrėjo. Kambodijos komunistai, demonstruodami savo galią, Siamo įlankoje buvo pradėję sulaikinėti ir kitų kraštų laivus, o švedų laivą "Hirado" netgi bandė apšaudyti. Amerikiečių suteikta pamoka apramins Kambodijos džiunglinio komunizmo atstovus ir bus naudinga visam pasauliui.

KOMUNISTŲ REAKCIJA

Prez. G. Fordas, prieš imdamasis akcijos, paprašė komunistinę Kiniją pagalbos laivui atgauti. Į šį prašymą atsiliepė Paryžiuje viešėjęs premjero Čou En-lai pavaduotojas T. Hsiaoping sausu pareiškimu, kad Kinija negalės sustabdyti tiesiogi-

• nio JAV įsikišimo. Kai laivas buvo išlaisvintas, Pekinge apie amerikiečių piratiškus veiksmus prašneko vicepremjeras L. Hsien-niengas oficialiame priėmime komunistų pergalei P. Vietname paminėti. Tas jo pareiškimas, matyt, buvo skirtas tik Kambodijos komunistams apraminti ir Kinijos įtakai sustiprinti. Sovietų Sąjunga incidentą paskelbė be jokių komentarų, pranešdama faktus. Jai Jai turbūt nemažos įtakos turėjo jos ambasados likimas Kambodijos sostinėje Phnom Penhe. Rusai iš Kambodijos buvo ištremti kartu su visais kitais užsieniečiais. Naujoji komunistinė vyriausybė Sovietų Sąjungai nepadarė išimties, tuo pabrėždama savo ryšius su komunistine Kinija.

DEMONSTRACIJOS BANGKOKE

"Mayaguez" laivos išlaisvinimas baigėsi diplomatine JAV ir Tailandijos įtampa, nes operacijoje dalyvavę marinai buvo atskraidinti į amerikiečių Utapao bazę. Tailandijos premjeras K. Pramojus buvo pareikalavęs tuos marinus išgabenti iš jo krašto per 24 valandas, o dabar jis puola JAV vyriausybę už Tailandijos bazių panaudojimą kariniams veiksmams prieš Kambodiją ir reikalauja pilno diplomatinio atsiprašymo. Nei premjero K. Pramojaus vyriausybė, nei Tailandijos karinių pajėgų vadovybė nebuvo iš anksto painformuotos apie JAV akciją. Bangkoke masines demonstracijas prieš amerikiečius organizuoja studentai, deginantys prez. G. Fordo ir dėdės Samo iškamšas. Amerikiečių puolimu bei studentų demonstracijomis Tailandija nori apsisaugoti nuo

(Nukelta į 7-tą psl.)

KANADOS ĮVYKIAI

Tvarko unijas

Provincinis Kvebeko parlamentas jau priėmė naująjį įstatymą, kuris vyriausybei leis perimti trejų metų laikotarpiui keturių Montrealio unijų vadovybę, kaip buvo pasiūliusi Cliche komisija. Ji tyrė chuliganizmą ir kriminalinius nusikaltimus Kvebeko statybininkų unijose. Perėmimo tikslas — pašalinti iš unijų kriminalinį elementą, atstatyti tvarką. Kvebeko Darbo Federacijos vadas L. Laberge, gindamas unijas, susikirto su premjeru R. Bourassa, o statybininkai pradėjo streikus Montrealyje, sudarydami pavojų pasaulinei olimpiadai. Premjeras R. Bourassa betgi pareiškė, kad tvarkos atstatymas yra svarbesnis už olimpiadą. Kadangi olimpiados įrenginių statyba jau ir taip yra gerokai pavėluota, ilgiau užtrukęs streikas jos užbaigą nustatytu laiku gali padaryti neįmanomą. Premjeras R. Bourassa tikisi, kad taip neįvyks. Streikininkai susikirto su Montrealio policija — įsiveržė į "United Aircraft" įmonę, pagrobė 10 įkaitų ir pareikalavo per 48 valandas baigti streiką jiems palankia prasme. "United Aircraft' darbininkai streikuoja jau 17 mėnesių, siekdami naujos sutarties. Įkaitus išvadavo ir jų pagrobėjus suėmė lazdomis ginkluoti policininkai. Kvebeko Darbo Federacija su vadu L. Laberge po šio įvykio sušaukė savo pareigūnų posėdį ir nutarė organizuoti vadinamas vienos dienos "studijų sesijas" visoje Kvebeko provincijoje. Premjeras P. E. Trudeau ir Kanados spauda remia Kvebeko premjerą R. Bourassą. Daug kam atrodo, kad unijų savivaliavimui Kvebeke jau seniai turėjo būti padėtas taškas. Problemą, žinoma, sudaro pasaulinė olimpiada. Jeigu jos teks atsisakyti dėl nelegalių unijų streikų, nukentės ne tik Kvebeko, bet ir visos Kanados prestižas. Kvebeko uostų darbininkų unijos nariai, nepaklausę federacinio parlamento įsakymo grįžti darban, streiką nutraukė tik tada, kai buvo duotas teismo įsakymas. Jų streikas šešiom savaitėm buvo sustabdęs laivų pakrovimą bei iškrovimą.

Finansų ministerio J. Turner savanorišką atlyginimų didinimo 12% ribą sekantiems metams atmetė unijas jungiantis Kanados Darbo Kongresas, o gaminių pabranginimą panašiu nuošimčiu — pramonės ir prekybos vadai. Atrodo, savanoriška atlyginimų bei kainų kontrolė nebus įgyvendinta. Priverstinę kontrolę jau pernai vasarą siūlė konservatorių vadas R. Stanfieldas ir dėl jos pralaimėjo rinkimus. Pralaimėjimą jam atnešė unijoms priklausantys kanadiečiai, balsavę ne už NDP socialistus, bet už premjero P. E. Trudeau liberalus, kurie tada kritikavo tokią kontrolę. R. Stanfieldo nuomone, kontrolės įvedimas dabar jau esąs pavėluotas. Nuo to laiko nemaža dalis unijų išsikovojo labai augštus pakėlimus, skatinančius infliaciją, o prie jų prisijungė ir federacinio parlamento nariai su atlyginimų padidinimu 33,33%. Tie, kurių darbo sutartis baigiasi šiuo metu, taip pat nori panašaus pakėlimo.

Kanados statistikos duomenimis, bedarbių skaičius Kanadoje gegužės mėnesį nepasikeitė. Balandžio ir gegužės mėnesiais darbo neturinčių kanadiečių nuošimtis buvo tas pats — 7,2. Bedarbių turėta 795.000 iš bendro 9.009.000 dirbančių kanadiečių skaičiaus. Finansų ministeris J. Turner, piršdamas savanorišką atlyginimų ir kainų kontrolę, pranašauja dar liūdnesnį ateities vaizdą. Pasak jo, besaikiai atlyginimų didinimai išstums kanadiškus gaminius iš pasaulinės rinkos dėl jų per-

(Nukelta į 6 psl.)

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis
2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas 275-4672
Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata $10.00, pusmetinė—$6.00. Rėmėjo prenumerata $15.
Skelbimai ruošiamam numeriui primami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: $10.00 per year, $6.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

LENGVIAU AUKOTI NEI PRAŠYTI

Esamo laiko padėties rimtumas iš mūsų reikalauja skubios, ryžtingos veiklos ir didesnės aukos ginti tėvynės Lietuvos bylai. Didėja pavojai visame pasaulyje, didėja jie ir mūsų tėvynei. Dabartiniu metu tie pavojai yra ypatingai grėsmingi. Šią vasarą Europos saugumo konferencijoje VLIKui reikės ginti Lietuvos reikalus tarptautinėje arenoje. Reikalo svarbumas reikalauja gerai pasiruošti. Tam skubiai reikalingos lėšos.

Vasario 16 dienos proga iš S. Kudirkos išgirdome visą mūsų tėvynės Lietuvos skausmą ir kančios odisėją. Išgirdome mūsų sesių ir brolių Lietuvoje baisius pergyvenimus: kankinimą, žudymą ir terorą už tautinius bei religinius įsitikinimus, už laisvės troškimą. Ir visdėlto ten mūsų broliai neišsižada savo tėvynės Lietuvos. Iš mūsų niekas nereikalauja nei kančios, nei kraujo lašo. Būkime kovojanti tautos dalis, būkime verti lietuvio vardo. Kiekvienas atiduokime savo tautos reikalams bent vienos dienos uždarbį į metus, kad būtume pajėgūs vesti Lietuvos laisvės kovą. Tai kiekvienas galime padaryti nenuskriausdami savęs.

Mūsų vargai

Šiais metais Vasario 16 šventės proga Tautos Fondas Toronte išdalino per 2.000 vokų aukoms, bet jų su aukomis sugrįžo tik trečdalis. Renkant aukas, tenka tūkstančius kartų skambinti savo tautiečiams, prašant aukų. Šimtus tautiečių esu aplankęs net po keletą kartų. Mačiau, kaip gyvena lietuviai Toronte ir jo apylinkėse. Man daug žinoma, kas ir kiek galėtų aukoti tėvynės reikalams.

Pernai, skambinant telefonu šimtams lietuvių ir prašant aukos Tautos Fondui, daugelis padėkojo, kad priminiau jiems Tautos Fondą, nes buvo pamiršę gautą prašymą. Palinkėjo man sėkmės tautiniame darbe ir tikrai prižadėjo atsiųsti auką Tautos Fondui. Jau kiti metai, bet iš jų aukų dar negauta. Auka nėra mokestis, bet kas davė žodį, turėtų jį ištesėti. Tautos Fondas nenustato aukos dydžio, bet visdėlto prašo nepalikti trupinių Lietuvos vadavimo reikalams.

Džiugu, kai tautietis iš kuklių pajamų Tautos Fondui duoda stambesnę auką, bet liūdna, kai gerai prasigyvenęs tam reikalui skiria tik $2. Dar blogiau, kad yra tautiečių, pasipuošusių mokslo laipsniais, bet nejaučiančių tautinės pareigos — neduodančių aukos.

Atvažiavę į Kanadą neturėjome namų, pinigų, nes uždirbome tik po 75 ct. į valandą. Tada Tautos Fondui aukojome po 2-5 ir net 10 dolerių. Šiandieną uždirbame 4-6 kartus daugiau, bet kaikurie duoda tą pačią auką. Iš vienos šeimos išaugo dvi ar trys gražios šeimos. Kur jos yra? Kur jų aukos Lietuvos laisvei ar lietuvybei? Ar daug yra tėvų, kurie paragino savo jaunimą aukoti tautos reikalams? Yra suaugusių lietuvių, per visą išeivijos gyvenimą nedavusių aukos Tautos Fondui. Ir šiandieną iš jaunimo iki 45 metų amžiaus aukų tautos reikalams beveik nėra, nors pasitaiko ir labai gražių pavyzdžių. Kur mūsų akademikai su augštuoju mokslu ir gerom algom? Kur suaugęs mūsų jaunimas, kuriam gėles klojom, rankom plojom, paruošėm viešam lietuviškam gyvenimui. Kur jie dabar?

Tautos Fondo Toronto apylinkės atstovybė š.m. balandžio 1-14 dienomis išsiuntinėjo 500 laiškų Toronto lietuviams, prašydama aukų Tautos Fondui. Mieli Toronto ir apylinkės lietuviai! Nuoširdžiai prašau nepalikti tų laiškų gulėti stalčiuose, bet su auka grąžinti TF atstovybei. Daug lengviau yra aukoti, negu aukų prašyti. Supraskite aukų rinkėjų sunkumus.

Lietuvos laisvės kova dar nebaigta. Mes turime aukoti ir kovoti. Negiedokime requiem patys sau. Tėvynė šaukiasi mūsų pagalbos. Išgirskime visi jos balsą, kiekvienas atiduokime nuoširdžią auką Lietuvos vadavimui, Lietuvos laisvės kovai.

A. Firavičius,
Tautos Fondo Toronto
apylinkės pirmininkas

Suklastoti kaltinamieji dokumentai

Iš Vengrijos kardinolo Mindszenty atsiminimų

Po daugelio metų amerikiečių ambasadoje "Sarga Kony" ("Geltonoji knyga") antrašte "Mindszenty kriminalinės bylos dokumentai" pateko į mano rankas. Mano tardymo protokolai buvo tikrai didelė staigmena, o dar didesnė — mano paties ranka parašyti prisipažinimai. Man atrodė, kiekvienas iš karto turėjo atpažinti, jog šis dokumentas — grubi falsifikacija, nes tai susipainiojusio ir neišlavinto proto darbas. Tačiau vėliau, skaitydamas užsienietiškas knygas, laikraščius bei žurnalus, kuriuose buvo rašoma apie mano bylą bei komentuojama apie mano "prisipažinimus", supratau, kad visuomenė buvo nusprendusi, jog "prisipažinimas" buvo tikrai mano parašytas, nors ir tik pusiau sąmoningame stovyje, smegenų plovimo įtakoje. Tuo buvo aiškinamos visos dokumento rašybos klaidos, netaisyklinga kalba. Taipgi buvo prileidžiama, kad policija, rankraščių ekspertų pagalba, tekstą buvo kiek pataisiusi. Tačiau, kad policija šį spaudai pateiktą rankraštinį dokumentą pati viena pagamino, atrodė perdaug neįtikimas dalykas.

"Geltonoji knyga" buvo išleista 1949 m. sausio viduryje, t.y. trečią manęs kalinimo savaitę. Aišku, tuo metu jau buvau palaužtas žmogus, tačiau dar jokiu būdu neparuoštas suredaguoti tokį "pripažinimą" ar bent diktuojamą parašyti ant popieriaus. Tiesa, aš pasirašiau ant įvairių dokumentų, kaip minėjau, tačiau net ir vėlesniu metu aš atmetinėdavau dokumentus, kuriuose buvo daug mažiau melo, negu ranka parašytame "prisipažinime". Visai galimas dalykas, kad specialus guminio kuoko tolimesnis panaudojimas būtų privedęs mane prie tokio stovio, kad, nebeatsakingas už savo veiksmus, būčiau padėjęs savo parašą. Bet tada jokiu būdu fiziškai nebebūčiau pajėgęs parašyti tokio ilgo man diktuojamo dokumento.

Mano atmintyje nėra užsilikę nė mažiausio prisiminimo, kad būčiau savo ranka rašęs kokį nors "prisipažinimą". Taigi, visas dokumentas turėjo būti policijos ir jos rankraščių ekspertų sufabrikuotas. Be abejonės, jie turėjo visa tai padaryti skubiai ir todėl darbą atliko gremėzdiškai ir nerviškai, dairydamiesi į už jų pečių stovinčius nekantrius viršininkus.

Amerikiečių ambasadoje po eilės metų, kai pokalbiai palietė šį "prisipažinimo" klausimą, ambasados pareigūnas mane painformavo, kad dokumento suklastojimo įrodymai esą aiškūs. Vyras su žmona, kurių pavardė Sulner, šį reikalą esą išgvildeno iki detalių straipsnių serijoje, spausdintoje Niujorko "Herald Tribune" laikraštyje 1950 m. liepos mėnesį. Pasirodo, amerikiečių ambasada šiuos straipsnius buvo tada išstačiusi parodai savo bibliotekoje, ir žinia apie juos tuojau pasklido Budapešte. Šimtais žmonės skverbėsi bibliotekon, ypatingai sekmadieniais, pasiskaityti tų Vengrijos cenzūros nepaliestų straipsnių apie mane ir mano laikyseną. Man pasakojo, kad visos turimos kopijos buvo greit žmonių pirštų sudėvėtos į skutelius. Žmonės norėjo pamatyti bent iliustracijas, o tie, kurie mokėjo angliškai ir galėjo tekstą versti, visada turėdavo būrį klausytojų.

Greit tačiau Rakosi buvo painformuotas apie šiuos žmonių antplūdžius į biblioteką ir jų reikšmę. Jis pasiuntė ambasadai pranešimą, kad ji negalinti laikyti bibliotekos. Taip šis informacijos šaltinis turėjo būti uždarytas. Ambasada iš dalies tai padarė, nenorėdama pavojun statyti tų, kurie biblioteką lankė.

"Tribune" buvo surinkęs labai daug reikšmingos informacijos iš rankraščių specialistų Hanna ir Laszlo Sulner. Ponia Sulner, kuri prieš ištekėdama vadinosi Hanna Fischof, vedė rankraščių biurą, kurį buvo paveldėjusi iš savo tėvo. Jos tėvas buvo išradęs įtaisą, kuris įgalino paimti rankraščio raides, žodžius bei sakinių fragmentus ir, juos sudėjus bei sugrupavus pagal norą, pagaminti naują tuo rankraščiu parašytą tekstą. Josios vyras šį įtaisą buvo dar labiau patobulinęs taip, kad galėjo pagaminti rankraštinius dokumentus, kurių net ekspertai neatskirdavo nuo originaliųjų. Pats rankraščio autorius, gavęs tokį dokumentą, rašytą savo rankraščiu, galėdavo atpažinti, kad tai falsifikatas tiktai iš užtinkamų jam neįprastų išsireiškimų, kitaip sakant, grynai iš turinio.

1948 m. rugsėjo mėnesį Sulner skaitė paskaitą ekspertų grupei Budapešte apie šį jo uošvio Fischof išrastą įtaisą. Paskaitos klausėsi ir policijos pareigūnai. Už keleto dienų du slaptosios policijos agentai iš Andrassy gatvės apsilankė laboratorijoje. Peter pavaduotojas Jozsef Szaberszky, pasirodo, juos ten nusiuntė su eile dokumentų įtaisui išbandyti. Vienas tų dokumentų esą buvęs su manim teistojo Jusztin Baranyay rankraštis. Tai buvęs sąrašas kandidatų į ministerių kabinetą, kuriuos aš būčiau paskyręs nuvertus valdžią. Sulner tuojau atpažino, kad tai Baranyay rankraščio falsifikatas. Jis pareiškė, kad galėtų padaryti žymiai geresnį falsifikatą. Tada jam buvo pasiūlyta įrodyti savo sugebėjimus. Rezultatai patenkino pareigūnus, ir tą patį mėnesį jis parengė dar geresnį "dokumentą", parašytą Baranyay rankraščiu. Gruodžio 30 d. laikraščiai pirmą kartą skelbė, kad kard. Mindszenty, verčiamas akivaizdžių įrodymų, prisipažino. Savo nustebimui Sulner rado, kad falsifikatas, kurį jis buvo pagaminęs, buvo cituojamas kaip vienas dokumentų, įrodančių mano kaltę.

1949 m. sausio mėnesį du policijos pareigūnai vėl atsilankė pas Sulner. Jie atnešė jam kelis ryšulius konfiskuotų dokumentų ir reikalavo, kad jis pagamintų mano ranka rašytą prisipažinimą pagal mašinėle jų parašytą tekstą. Sulner suprato prie ko gali nuvesti visi jo sugebėjimai ir pradžioje atsisakė, tačiau pagrasinus, kad jis bus likviduotas, sutiko tai padaryti.

Niujorko "Herald Tribune" straipsniuose Sulner toliau tvirtina, kad žemės reformos reikalu "dokumentas" "Geltonojoje knygoje" irgi esąs jo darytas falsifikatas. Dokumentas aiškiai buvo komunistų taip suredaguotas, kad nukreiptų žemdirbius prieš mane. Tarp kitų dalykų štai ką aš, anot to dokumento, esu parašęs:

"Žemdirbiai buvo žemės reformatorių papirkti. Žala, kurią ši reforma padarė, jau dabar matoma. Daug kas yra paaiškėję ne tik tiems, kurie buvo nuskriausti, bet ir tiems, kurie žemę gavo. Parlamente patys žemės dalintojai yra pareiškę, kad išdalintosios žemės derlius (500,000 akrų) mažėja dėl nepakankamos naujų savininkų patirties ekonominiame planavime. Vaisiai yra vabzdžių sunaikinami."

"Geltonojoj knygoj" yra šis prokuroro komentaras apie tariamą mano pareiškimą:

"Anot paties Mindszenty, žemės reforma buvo toks smūgis, kokio Vengrijos žmonės dar nebuvo pergyvenę. Štai kaip šis išdidusis feodalinis bajoras rašo apie reformą, kuri aprūpino 600,000 vargingų vengrų šeimų nuosava žeme. Jis vadina Vengrijos varguolius tinginiais ir tamsuoliais, taip bandydamas pabrėžti savo teises į žemės nuosavybę."

Sulneriai taipgi rašė, kad ant mašinėle rašytų dokumentų jie turėję įrašinėti mano rankraščiu įvairiausių pastabų, o kaikur ir mano parašą padėti. Šie parašai bei pastabos turėjo sudaryti įspūdį, kad aš turėjau šiuos špionažu ir sąmokslu persunktus dokumentus ir kad juos tikrinau bei redagavau.

Policininkai vertė Sulnerius skubinti savo darbą. Sulneriai gi norėjo viską daryti atidžiai ir kruopščiai, nes savo profesijoje jiedu buvo labai atidūs žmonės. Todėl policija bandė visą šį procesą pati perimti. Galiausiai komisaras Szaberszky įsakė visus Sulnerių aparatus pergabenti į centrinę policijos būstinę. Tolimesni darbai turėjo vykti ten. Dvi sausio mėnesio savaites Fischof įtaisas buvo visiškoj policijos dispozicijoj. Tokiu būdu falsifikacija tada pasiekė masinės produkcijos laipsnį. Sulneriai turėjo dieną naktį darbuotis. Policijos pareigūnai nuolat ėjo į Andrassy gatvę. Jie nešė nurodymus, pasiūlymus ir pakeitimus dokumentams pagal mintis, kurios šovė galvon režisoriams, beruošiantiems būsimus parodomuosius teismus. Kruopščiai paruošti "dokumentai" dažnai turėdavo greitai būti pakeičiami naujais. Su Sulneriu, o dažnai ir be jo pagalbos bei žinios tamsūs, nepatyrę žmonės naudojosi tais aparatais Tokios pastangos dažnai pagamindavo keisčiausios formos ir gramatikos kūrinius, kaip ir manąjį "prisipažinimą".

1949 m. vasario 6 d. Sulneriams pavyko pabėgti užsienin. Jie su savimi išsigabeno mikrofilmus, kurie įgalino juos įrodyti savo tvirtinimus. Kai tik jie išspausdino šias žinias spaudoje, Vengrijos spauda pradėjo prieš juos žiaurius puolimus. Greitai Laszlo Sulner mirė neaiškiose aplinkybėse ir buvo kalbama, kad policija jam atkeršijo.

Taigi, tokie "tekstai" buvo prokurorų argumentai mano teisme. Jais pasiremiant man buvo priteista kalėti iki gyvos galvos.

Išvertė **kun. J. Staškus**

Kardinolas Mindszenty komunistinio teismo salėje 1949 m. vasario 3 d.

"T. Žiburiams" aukojo

$150: Kanados Lietuvių Fondas; $55: Julius Strodomskis; $25: Juozas Senkus; $23: Doma ir Janė Kaunaitės; $20: Ona Baliūnienė; $10: Toronto Lietuvių Moterų Šalpos Grupė "Daina", "Miramar Motel" St. Petersburge savininkai p.p. A. Bacevičiai, Povilas Jutelis, Matas Nevidomskas - Nevidon; $5: Vl. Plečkaitis, Juozas Rimkus, J. Sakevičius, Ona Trečiokienė, Juozas Nevada. Rėmėjo prenumeratas po $15 atsiuntė: Kipras Bagdonavičius, F. Barzdžius, Alg. Arelis, Julius Strodomskis, L. E. Stanevičiai, Sof. Rakštienė, Doma Kaunaitė, Juoz. Juška, J. Gimbutis, V. Keturakis, Juozas Senkus; $3: Akv. Žemgulytė, Br. Gudinskas; $2.50: B. A. Steponavičiai; $2: M. Kuprevičienė, P. Alksninis, K. Zabielienė, P. Pajaujis, J. Beliūnas, M. Juzumienė; $1: O. Žadvydas. Nuoširdi padėka visiems lietuviškosios spaudos rėmėjams.

PADĖKA

Toronto jaunimo sambūrį "Gintarą", atžymėjusį savo dvidešimties darbo metų sukaktį sėkmingu koncertu, nuoširdžiai sveikiname. Dėkojame vadovams ir gintariečiams už įdėtą darbą, kantrybę skleidžiant tautinių šokių meną, lietuvišką dainą ir muziką tiek savų, tiek kitataučių tarpe.

Ypatinga padėka tenka dabartiniams sambūrio vadovams — Juozui ir Ritai Karasiejams, kurie nuo pat "Gintaro" įsisteigimo yra jo nariai ir nepaprastai daug laiko skiria gintariečių paruošimui. Ačiū kitiems vadovams: Daliai Nausėdienei, Danai Garbaliauskienei, Jonui Govėdui. Negalime pamiršti šio sukaktuvinio koncerto talkininko M. Leknicko, kuris paruošė veteranų grupę — ačiū jam. (Apgailestaujame, kad jo pavardė nebuvo paminėta koncerto programoje).

Didelis ačiū visiems šokėjams-šokėjoms, orkestro dalyviams ir dainuojančioms mergaitėms.

Nuoširdi mūsų padėka Toronto ir apylinkių lietuviams, kurie taip gausiai atsilankė į šį sukaktuvinį koncertą ir entuziastingai įvertino gintariečių pasiektus rezultatus. Ačiū gintariečių tėvams už pagalbą ir mūsų parėmimą.

Visiems sveikinusiems gintariečius ir apdovanojusiems vadovus — nuoširdus ačiū.

Atskira mūsų padėka institucijoms ir asmenims, įteikusiems pinigines dovanas "Gintarui" ir tuo parėmusiems mūsų veiklą: Kanados Lietuvių Fondo tarybai ir valdybai už $200; kredito kooperatyvui "Parama" — $150; Prisikėlimo par. kredito kooperatyvui — $100; Lietuvos Kankinių parapijos klebonui kun. P. Ažubaliui — $100; dr. A. ir A. Valadkoms — $50; kun. A. ir R. Žilinskams — $25; KLK Moterų Dr-jos Lietuvos Kankinių par. skyriui — $25; Anapilio Moterų Būreliui — $20; L. Murauskienei — $20; A. ir D. Keršiams — $20; K. Meiliūnui — $5.

Taip pat nuoširdus mūsų ačiū kun. J. Staškui už nuolatinę paramą meno darbais — įrašais ir brėžiniais; p.p. Arštikaičiams (Brampton), davusiems didelę nuolaidą už gėles; Liudai Sendžikienei už tautinę juostą; "Time Press Litho Ltd." savininkams J. ir B. Danaičiams už programų nemokamą atspausdinimą. Taip pat ačiū "Tėviškės Žiburių" redaktoriams už gintariečių nuotraukų laikraštyje talpinimą ir gerą "Gintaro" veiklos įvertinimą.

Visų Jūsų nuoširdus ir aktyvus dalyvavimas "Gintaro" darbuose įgalina kuo daugiau sutelkti lietuviško jaunimo į vieną būrį, skiepyti jame lietuvybę ir išlaikyti jį savoje bendruomenėje.

Ačiū visiems —

"Gintaro" tėvų komitetas

Mielai mūsų MAMYTEI
ir mielai bičiulei

ADELEI ŠIMKEVIČIENEI, besigydančiai ligoninėje, jos ligos metu ištvermės ir stiprybės bei greitai pasveikti linki —

DUKRA, SŪNUS ir BIČIULIAI

Atsilyginkite už "LKB KRONIKĄ"

Už paimtas knygas sau ar platinimui malonėkite atsilyginti kaip galima greičiau. Pinigai reikalingi Kronikų vertimui į svetimas kalbas: ispanų, portugalų ir II dalies spausdinimui lietuvių kalba.

Kviečiame visus įsijungti į LKRŠ Rėmėjų eiles ir savo auka pagelbėti persekiojamai Bažnyčiai okupuotoje Lietuvoje.

Rašyti ir aukas siųsti: *LK Religinės Šalpos Rėmėjų valdyba, 6825 So. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629, USA.*

LKRŠ Rėmėjų vyr. valdyba

Vasarotojų DĖMESIUI

CAPE CODE, Massachussets, USA, lietuviškoje kolonijoje, prie Atlanto pajūrio, pušyne, išnuomojami kambariai atostogautojams.
Dėl laiko ir sąlygų prašom susitarti iš anksto
tel. 617-583-7722 arba **617-775-7465**
tarp 7-10 val. vak.; arba laiškais —
T. MECIŪTĖ, 64 Wedgewood Drive,
Centerville, Barnstable, Mass. 02632, USA
ATVYKITE SU DRAUGAIS IR PAŽĮSTAMAIS!

DENMARK
HOUSE of
NEPAPRASTAS
SKANDINAVIŠKŲ BALDŲ
išpardavimas
Visi baldai turi būti išparduoti iki gegužės 31 dienos
House of Denmark
1942 Avenue Road
787-5767
2 blokai į pietus nuo 401 vieškelio
Atidaryta kiekvieną dieną 10-9
Šeštadieniais 10-6
NEMOKAMAI KAVA

MOHAWK
FURNITURE LTD.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS
ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
ĮVAIRŪS KILIMAI • ŠALDYTUVAI
VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.
SIUVAMOS MAŠINOS • RAŠOMOS MAŠINĖLĖS
Nemokamas pristatymas į namus.
KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. OX 9-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

TINKAMIAUSIOS DOVANOS
VASAROS IR RUDENS SEZONUI

Gėlėta nepermatomo nailono medžiaga suknelėms, 1 jardas (suknelei reikia 2½ jardo)	$ 5.00
Krimplinė medžiaga — lygi, su ornamentais arba gėlėta; tinka moteriškiems apsiaustams, eilutėms, suknelėms, 1 jardas	$ 6.50
Labai gera vilnonė angliška vyriškai eilutei medžiaga	$45.00
Nailoninės arba šilkinės skarelės (viena)	$ 2.50
Geriausios rūšies nailoninės moteriškos kojinės, 1 pora	$ 2.50
Komplektas moteriškų nailoninių apatinių drabužių	$10.00
Vyriški išeiginiai nailono marškiniai	$10.00
Kojinės — kelnaitės (tights), 1 pora	$ 3.50
Krimplinė medžiaga su blizgučiais, 1 jardas	$ 7.50
Dirbtinio minko rudas kailis, 1 jardas	$17.50
Šitos kainos yra su įskaitytu sovietiniu muitu; reikia pridėti tik persiuntimo išlaidas	$17.00

SPECIALUS SIUNTINYS (1 — 1975)

8 jardai krimplinės medžiagos, 5 jardai nepermatomo nailono, 1 bliuskutė, 1 vyr. išeiginiai marškiniai, 2 nailoninės skarelės, 3 p. nailoninių moteriškų arba vyriškų kojinių; viskas su muitu ir persiuntimo išlaidomis kainuoja $125.00

Priimame užsakymus autovežimių, motociklų, dviračių, televizijos aparatų ir kt. Persiunčiame pinigus tokiom prekėm, kurių iš čia negalima pasiųsti.

Taip pat siūlome pasiųsti arba įsigyti sau "Olimpia" rašomąsias mašinėles su lietuvišku raidynu.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus prekėmis arba pinigais į Lietuvą arba kitas šalis.

BALTIC STORES LTD. (Z. Juras)
421 Hackney Rd., London, E. 2. England
Tel. 01-739 8734 arba 01-460 2592
Reikalaukite mūsų kainoraščių, nurodykite savo pageidavimus.
Kiekvieno siuntinio pristatymas garantuotas.

MINIOS PALYDĖJO KARDINOLĄ

MONS. KL. RAZMINAS

Gegužės 6 d. Austrijos sostinėje Vienoje mirė Vengrijos katalikų Bažnyčios primas kardinolas Juozapas Mindszenty. Velionis yra gimęs 1892 m. kovo 29 d. Csehimindszent vietovėje; 1915 m. įšventintas kunigu. 1944 m. Pijus XII jį pakėlė vyskupu, vėliau — kardinolu. Tai buvo likiminis paskyrimas, kuris iš jo pareikalavo didžiausios aukos, pasišventimo ir ištikimybės Kristui bei Katalikų Bendrijai "usque ad sanguinem" — iki kankinystės. Tai pabrėžė popiežius Paulius VI, gegužės 7 d. kalbėdamas 45.000 maldininkų Romoje. Paulius VI pareiškė, kad staigi mirtis užgesino žemėje tą ryškiausią liepsną, kuri paskutiniais dešimtmečiais švietė Katalikų Bendrijoje. Kardinolas Mindszenty buvo vienas tų K. Bendrijos atstovų, kuris, iš vienos pusės, buvo labiausiai brangintas, iš kitos — labiausiai puolamas. Jo kančias, plačią veiklą ir kilnią asmenybę tik istorija galės tinkamai įvertinti — pabrėžė Paulius VI, baigdamas savo kalbą.

Jau Vokietijos nacionalsocialistų laikais vyskupui Mindszenty teko daug kentėti ginant Katalikų Bendrijos teises. Jis buvo jų kalinamas ir įvairiai persekiojamas. Dar baisesnis kryžiaus kelias laukė kardinolo, kai komunistai paėmė valdžią Vengrijoje. 1948 m. gruodžio mėnesį, šv. Stepono, pirmojo kankinio dienoje, kardinolas Mindszenty buvo suimtas savo rezidencijoje. Apsirengęs paprasto kunigo drabužiais ir skubiai atsisveikinęs su savo mylima motina, buvo nuvežtas į Adrassy Utgatvę, kur buvo komunistinės policijos centras AVO. Čia kardinolui teko išgyventi skaudžiausias valandas ir nežmoniškus kankinimus. Ypatingu sadizmu pasižymėjo tardytojas Gabor Peter ir jo paskatinti kriminaliniai kaliniai. Įvairių narkotikų veikiamas ir pastatytas prieš žiauriausiai sumuštą savo sekretorių, 1949 m. kardinolas "prisipažino" leidęs vienuolijom perkelti savo pinigus į užsienį, bet paneigė kaltinimą, kad siekęs atgaivinti Habsburgų monarchiją Vengrijoje. Tą išpažintį "penthotal" narkotikų įtakoje jam teko pakartoti ir teisėjų akivaizdoje, kurie jį už "tėvynės išdavimą ir valiutų spekuliaciją" nuteisė kalėti iki gyvos galvos.

Popiežius Pijus XII ir JAV Valstybės Departamento sekretorius Dean Acheson griežtai protestavo prieš tokį teismo sprendimą, tačiau tai nieko nepadėjo. Tik 1956 m., vengrų tautai sukilus prieš sovietinę okupaciją, kardinolas Mindszenty buvo išlaisvintas iš kalėjimo ir kelis kartus kalbėjo per Vengrijos radiją, kviesdamas tautą į susitaikymą ir vienybę. Trim dienom praslinkus, sukilimas buvo sovietų tankų žiauriai numalšintas, ir kardinolas buvo priverstas jieškoti globos JAV ambasadoje Budapešte. Ar tikėjo tada kardinolas, kad mažame ambasados kambarėlyje jam teks praleisti net 15 izoliacijos metų? Bet jis čia pasiliko kaip tiesos liudininkas, kaip kankinys. Jis savo buvimu gynė Vengrijos katalikų teises. O tai labai nepatiko komunistam. Įvairiais būdais ir gausiais pažadais jie nuolat siekė juo nusikratyti ar bent ištremti į Vakarus. Kardinolas nesileido suvedžiojamas jokiem pažadam.

Bet ir katalikybės centre kardinolo pasirinktas kelias pasidarė nepatogus — "non opportunum", ypač kai pradėta jieškoti koegzistencijos su komunistinėmis vyriausybėmis ir vykdyti vadinamąją "Ostpolitik". Kardinolas Mindszenty aiškiai matė, kad niekas nepajėgs pakeisti komunizmo tikslų. Tačiau, būdamas ištikimas ir paklusnus Apaštalų Sostui, jis negalėjo nepaklusti Šventojo Tėvo kvietimui atvykti į Romą. Po ilgesnių derybų ir pasitarimų 1971 m. rugsėjo 28 d. kardinolas Mindszenty atvyko į Romą ir buvo apgyvendintas Vatikane. Sekančią dieną, kartu su Paulium VI ir keturiais kardinolais, aukojo šv. Mišias pradedant III-jį pasaulio vyskupų sinodą.

Nuolatiniam apsigyvenimui vietą kardinolas Mindszenty pasirinko Austrijos sostinėje Vienoje, kur tebeveikia religinis vengrų institutas "Pazmaneum". Ten gyvendamas, daugiausiai laiko skyrė įvairiom kelionėm po Europos, Amerikos ir net tolimosios Australijos kraštus ir savo atsiminimų redagavimui. Daug kam nepatiko kardinolo pasiryžimas išleisti savo atsiminimus, bet į tai kardinolas nekreipė dėmesio. Jo atsiminimai buvo išspausdinti ir susilaukė didžiausio dėmesio visame pasaulyje. Itališkai išleista atsiminimų laida yra viena labiausiai perkamų knygų. Nors neišvengiamoji mirtis nutildė kardinolo žodį, bet jo veikalai ir toliau liudys Didžiąją Tiesą ir nuolat primins visiem bedieviškojo komunizmo melą.

Kardinolo Mindszenty palaikai buvo pašarvoti Šv. Stepono katedroje Vienoje, kur buvo nuolat lankomi tūkstančių maldininkų. Iškilmingos laidotuvės įvyko gegužės 15 d. garsioje Mariazell Marijos šventovėje Austrijoje, kurią taip gausiai lanko Vengrijos tikintieji. Laidotuvėse dalyvavo Apaštalų Sosto delegacija. daugelio pasaulio tautų atstovai ir nesuskaitoma tikinčiųjų minia, susirinkusi atsisveikinti su didžiuoju Katalikų Bendrijos didvyriu ir kankiniu.

Toronto "Gintaro" ansamblio vadovai, surengę įspūdingą dvidešimtmečio koncertą St. Lawrence Centre salėje. Iš kairės: J. Govėdas — orkestro vadovas, M. Leknickas — veteranų grupės paruošėjas, R. Karasiejienė ir J. Karasiejus — vyriausi vadovai, D. Nausėdienė — vaikų grupės vadovė, J. Žolpys — padėjėjas. Trūksta seksteto vadovės D. Garbaliauskienės

Nuotr. Omero Burzdžiaus

Sovietiniai šnipai vakaruose

Sovietų reikalų žinovas britas Robert Conquest įdomiai palygina sovietų ir amerikiečių slaptąją tarnybą — šnipus. Sovietų šnipai sudaro 40% viso sovietų diplomatinio korpuso, žurnalistų, prekybos komisijų narių ir kitų turistų užsieniuose, o likusieji visada padeda šnipams kiekvienu atveju. Dalis jų yra karjeristai, patekę į užsienio darbus, ir dažnai padaro nemalonumų, bet jų tarpe gali puikiai veikti specialistai šnipai.

Kiek jų yra užsienyje, galima tik spėti iš 1971 m. Londone išvytų 105 diplomatų — šnipų. Maskvoje yra kasmet paruošiamos kelios dešimtys labai gerai išmokytų specialistų šnipų. Jie pasiunčiami į visus pasaulio kraštus, kur jie veikia labai nepriklausomai ir visiškai slaptai. Nuo 1960 m. buvo išvaryta apie 200-300 sovietų agentų iš per 40 valstybių už šnipinėjimą, sabotavimą, sukilėlių organizavimą bei vadovavimą. Tie yra žinomi, nes buvo pagauti, o nepagautieji ir toliau dirba.

Stalino laikais viduje vienas KGB agentas teko kiekvienai asmenų penkiukei. Manoma, KGB agentų buvo apie 10 milijonų. Dabar specialių profesinių agentų yra mažiau, bet reiktų skaičiuoti šimtais tūkstančių. Vidaus apsaugą tvarko MVD milicija, kuri padeda KGB žvalgybai.

JAV piliečiai skundžiasi, kad CIA turi surinkę žinias apie kaikuriuos asmenis. Sovietuose KGB ir kitos ministerijos surenka žinias apie kiekvieną asmenį. Tuo reikalu ten niekas nesiskundžia. KGB žvalgyba apie kiekvieną asmenį turi daug daugiau žinių.

Maskvoje nėra vakariečių imigrantų, tarp kurių būtų galima surasti žvalgybai agentų. Kelios dešimtys ten esančių yra labai lengvai kontroliuojami KGB agentų. Rusai Vakaruose vartoja įvairiausius metodus, įskaitant žudymus, kuriais gali trukdyti kiekvieno aktyvaus asmens veiklą Vakaruose. Jie turi specialų skyrių, kuris skleidžia melagingas žinias ar gandus prieš kiekvieną jiems nepalankų asmenį.

Sovietų šnipai yra aktyvūs ir randa kelius prieiti prie labai slaptų reikalų. II D. karo metu jie žinojo vokiečių aviacijos strateginius planus, japonų valdžios sprendimus, vėliau surado JAV atominės bombos paslaptis, Kanados, Britanijos, Vokietijos, Š. Atlanto Sąjungos ir kitų slaptus planus.

Pavojingiausi KGB veikloje yra jų pabėgėliai, kurie atidengia organizacijos bei agentų paslaptis. KGB agentai didelę pagalbą gauna vietos komunistų partijose, kurių mokslininkai bei kiti specialistai vykdo KGB planus ir uždavinius. KGB savo agentams gerai atlygina. Jie apmoka ir tiems, kurie dirba tik idėjos vedami.

KGB organizacijai yra daug lengviau, negu JAV-bių CIA. Niekad augščiausias sovietas nesudarys komisijos tirti KGB veiklai. Michael Harington ir Daniel Ellsberg atvejis Maskvoje nebūtų žinomas arba tučtuojau būtų nutrauktas.

Tokias informacijas pateikia "U.S. News a. World Report" 1975. II. 24 laidoje.

V. Trobiškis

Susprogdino savo pasiuntinybę

Ž. KAIRYS

Mūsų bendradarbis V. Vokietijoj

Šitaip padarė vokiečiai anarchistai Stockholme, Švedijoj. Tai politinė kriminalinė teroristų gauja, Meinhof-Baader vardu vadinama. Jau kelinti metai šios gaujos svarbiausi organizatoriai bei vadovai — Meinhof, Baader ir kiti sėdi kalėjimuose, bet jos pradėtas darbas tęsiamas. Veikia nedideliais būreliais, visaip save pasivadinusiais. Tai, galima sakyti, fanatikai, kurie, kaip jie patys sako, kovoja prieš "imperializmą" ir "kapitalizmą", bet, žinoma, ne prieš komunistinį, o prieš savąjį, nors čia, V. Vokietijoje, tegalėtų būti kalba apie privatų ir socialinį kapitalizmą. Apie kokį nors dabartinės V. Vokietijos imperializmą negali būti nė kalbos. Tai yra realybei prieštaraujantis iš maskviško leksikono paimtas tuščiažodžiavimas.

Savo tikslo siekdama, ši organizacija naudoja visas įmanomas priemones bei būdus — žudymus, politikų grobimus, sprogdinimus didesnių įmonių, grasinimus ir pan. Be jokios atodairos ji žudo ir savo buvusius narius, atsisakiusius su ja toliau dirbti, ypač išdavusius policijai.

Iš iki šiol žinomų teroristų dauguma yra jaunimas — studentai, turtingų tėvų vaikai. Kaip jie pateko į raudonojo banditizmo akciją, viešai niekas rimčiau nesvarstė.

Iš jų darbų iki šiol V. Vokietijoje ir visame pasaulyje plačiausiai nuskambėjo užpuolimas bei susprogdinimas V. Vokietijos pasiuntinybės Stockholme. Užpuolimą įvykdė būrelis, Birželio 2 judėjimu vadinamas. Jis atsirado 1967 m., kai studentų demonstracijoje prieš Persijos šachą besilankantį V. Vokietijoje policijos buvo nušautas studentas Ohnesorgas.

To paties sąjūdžio gauja buvo pagrobusi ir Berlyno Krikščionių Demokratų Sąjungos pirm. Lorenzą, už kurį išreikalavo paleisti penkis kitus anarchistus, sumokėti po 20.000 markių ir išgabenti užsienin.

Į pasiuntinybę Stockholme užpuolikai atėjo kaip turistai ir pareikalavo raktų nuo atitinkamų patalpų, kur užsibarikadavo. Ikaitais paėmė keliolika pasiuntinybės žmonių ir paskelbė savo reikalavimus. Pastarieji buvo: išleidimas iš V. Vokietijos suimtųjų svarbiausių anarchistų, kurių buvo 26, po $20.000, išgabenimas užsienin ir t.t. Už reikalavimų nevykdymą grasino susprogdinti pasiuntinybės rūmus su įkaitais. Stockholmo policija ragino juos pasiduoti, bet jie atsakė, jog neišeisią be nieko. Be to, dar pridėjo: "Pergalė arba mirtis. Tegyvuoja kova prieš imperializmą!" Užpuolikai buvo įsitikinę, jog Bonna patenkins jų reikalavimus, bet jie buvo atmesti. Gavę Bonnos neigiamą atsakymą, susprogdino pasiuntinybę. Sprogimo metu žuvo vienas jų bendrininkas ir vienas buvo sunkiai sužalotas. Taip pat sužalota ir įkaitų. Iš pastarųjų du nušovė tuoj įsibrovę į pasiuntinybę. Susprogdinę pasiuntinybę, sveikieji mėgino pabėgti, bet policija suėmė juos. Taigi, nors vien mirtis tebuvo jiems likusi, bet padaryti sau galo neišdrįso. Pasirodo, lengviau yra kitus žudyti nei save.

Į Švediją užpuolikai buvo patekę greičiausiai per Rytų zoną. Kai jie atsirado Švedijoje, sklido žinios ne vien tenai, bet ir V. Vokietijoje, bet į tai niekas nekreipė dėmesio.

Opozicija kėlė dažnai teroristų pavojų V. Vokietijai ir siūlė kovai su jais visokių priemonių, bet koalicija tai laikė panikos kėlimu, histerija ir pan. Tik po įvykio Stockholme, atrodo, pradėjo ir ji žiūrėti rimčiau į šį judėjimą. Pasiuntinybės užpuolimas Stockholme įrodė ir valdantiems, jog terorizmas yra jau tokia realybė V. Vokietijoje, su kuria tenka visai rimtai skaitytis. Be to, su Stockholmu teroras nėra pasibaigęs. Jau po jo buvo susprogdinti keli žymesni pastatai. Kiekvienu metu gali ir vėl atsirasti didesnių ar mažesnių aukų žmonėmis. Greičiausiai jie bus dalyvavę ir kaikur komunistų darytuose trukdymuose profesinėms sąjungoms, minėjusioms gegužės pirmąją. O trukdymai buvo dideli.

Anarchistų teroras nėra populiarus plačioje visuomenėje. Čia jau nuo seniau girdėti balsų apie įvedimą mirties bausmės tokiems ir panašiems nusikaltėliams bausti.

Jubilėjinė ateitininkų stovykla

Stovykla atidaroma rugpjūčio 24 d. Ateitininkų Federacijos vado žodžiu. Ji truks iki rugpjūčio 31 d. Kiekviena stovyklos diena turi savo pagrindinę mintį.

Plėtodami pirmadieniui numatytą mintį "Istorinė mūsų misija, šaknys ir akiračiai", paskaitas skaitys prof. Simas Sužiedėlis tema "Valančiaus mostas ir dinamika, ruošiant tautą ateičiai" ir kun. Stasys Yla — "Ateitininkų misija penkių dimensijų perspektyvoje".

Antradienis duos progą pasvarstyti tautinę mūsų atsakomybę paskaita "Lietuvos K. B. Kronika — žmogaus laisvės šauklys ir herojinės krikščionių kovos liudininkas". Ją skaitys kun. dr. Pr. Gaida.

Trečiadienį bus pažiūrėta į ateitininkus pasaulėžiūrinėje ir socialinėje konfrontacijoje. Paskaitas skaitys dr. Kęstutis Skrupskelis "Marksizmo grėsmės šaknys krikščioniškajai civilizacijai" ir dr. A. Damušis — "Socialinė krikščionių doktrina perspektyvinėje ateitininkų veikloje".

Pagrindinė ketvirtadienio mintis yra moralinė dabarties krizė. Paskaita — kun. dr. A. Paškaus "Moralinis lūžis ir pasimetimas Vakarų pasauly bei jo poveikis mūsų visuomenei".

Penktadienio mintis: ateitininkai kultūrų integracijos akivaizdoje. Paskaita — "Kultūriniai mūsų uždaviniai, atsižvelgiant į Lietuvos ir išeivijos padėtį".

Kristocentrinė problema yra pagrindinė šeštadienio mintis, o jai vystyti padės paskaitos — "Kristocentrinis humanizmas ateitininkų dimensijų viršūnėje", kurią skaitys kun. dr. V. Rimšelis, ir "Povatikaninės Bažnyčios pulsas pasaulyje ir mūsų būtyje", kurią skaito dr. Vytautas Vygantas.

Sekmadienį, rugpjūčio 31, sotvyklautojai bus supažindinti su nauju dr. Juozo Girniaus veikalu "Pranas Dovydaitis". Kalbės pats šios monografijos autorius.

Ateitininkų Federacijos valdyba prašo visus, norinčius stovyklauti, nedelsiant registruotis, nes stovyklos vadovybė rugpjūčio 1 d. nori žinoti tikslų dalyvių skaičių. Moksleiviai ateitininkai registruojasi savo centro valdyboj šiuo adresu: Kęstutis Šeštokas, 286 East 17 St., Hamilton, Ont., L9A 4M7. Tel. (416) 383-8248. Studentai registruojasi pas Eugenijų Girdauską, 24 Maynard Ave., Toronto 3, Ont. Tel. (416) 537-3975. Sendraugiai registruojasi pas Praną Baltakį, 7802 Temple St., Hyatsville, Md. 20783, USA.

A. Skrupskelienė

Dirbtiniai dantys
BLOOR VILLAGE
Denture Clinic
R. Hejnowicz, R.D.T.
2223A Bloor Street West,
Toronto, Ont. Tel. 762-2602
Atidaryta nuo 9 v.r. - 5 v. p.p.,
šeštadieniais nuo 9 v.r. - 12 v.

Norite supažindinti savo bičiulius su "Tėviškės Žiburiais"? Atsiųskite jų adresus "TŽ" administracijai. Ji nemokamai siųs keletą numerių susipažinti.

PARDUODAME LIETUVIŠKUS SŪRIUS, estišką duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas.
SUPERIOR SAUSAGE CO.
1004 Dundas St. West,
Toronto. Tel. 531-8422

PLUMBING and HEATING
J. LISAUSKAS
valdžios pripažintas plomberis, atlieka įvairius vamzdžių ir apšildymo darbus.
Darbas sąžiningas ir nebrangus.
148 Westminster Ave., Toronto
Metro Lic. PH.136. Tel.532-5191

Kompoz. St. Gailevičius ir Kanados lietuvių dainų bei tautinių šokių šventės rengėjų komiteto nariai — K. Mileris su Verikaičiu svarstė minėtos šventės reikalus. Toji dainų ir tautinių šokių šventė įvyks š.m. spalio 11 - 12 dienomis Hamiltone

Nuotr. S. Dabkaus

Prieškongresiniai susimąstymai

AL. GIMANTAS

Artėjantis išeivijos jaunimo kongresas Pietų Amerikos valstybėse randa vis daugiau dėmesio jaunimo ir senimo tarpe. Jeigu jaunieji gyvenimo faktus linkę imti ir sutikti lengvesnėmis nuotaikomis, tai mūsų vyresnieji, kaip ir pridera tokiai oraus amžiaus grupei, linkę viską stebėti ar net ir išvadas daryti šalčiau, labiau rezervuotai, net su maža doze abejonių.

Toks vyresniųjų nusistatymas, atrodo, turėtų būti pateisintas. Kaip į reikalą bežvelgsi, be vyresniųjų finansinės ar net ir organizacinės talkos joks didesnis renginys, bent iki šiol, negalėjo būti įvykdytas. Dėlto ir besiartinantis jaunimo susitelkimas pietiniame kontinente pareikalaus kanadiečių ir amerikiečių lietuvių materialinio įsipareigojimo. Taigi tie, kurie mažiau ar daugiau prisideda savais finansiniais įnašais, parama, turi teisę, o gal net ir pareigą tarti savąjį žodį, pareikšti nuomonę, duoti vieną kitą sugestiją. Visi nori, kad būsimasis kongresas praeitų darbingai, našiai ir, svarbiausia, kad po tokio stambaus įvykio liktų šis tas ir ateičiai. Jei kongresas praeis tik pasižmonėjimo, turistinio pasismaginimo ir smalsumo ženkle, kažin ar bus pateisintos nemažos išlaidos ir tautiečių duosnumas.

Kiek teko girdėti, vyresnieji turi ir kitokio pobūdžio susirūpinimo. Pirmoje eilėje būtų saugumo reikalai. Pusiau liberalinis ir pusiau anarchistiškai nusiteikęs judėjimas P. Amerikos valstybėse šiuo metu yra itin gyvas ir labai nemaloniai nuteikęs vietinį gyvenimą. Žmonių pagrobimai, žmogžudystės, plėšimai, susisiekimo nelaimės (tyčiomis surežisuotos) niekam nežadina saugumo jausmo. Neretai tie visokie kraštutinumai būna nukreipti ne tiek prieš vietinius, kiek prieš užsieniečius, ypač atvykėlius iš Š. Amerikos. Politinių santvarkų nepastovumas, esamų vyriausybių trapumas taipgi nedidina saugumo jausmo.

Praėję panašūs kongresai parodė, kad daugeliu atvejų iš skirtingų kraštų atvykę jaunimo atstovai dažniausiai laikosi, bendrauja savo tarpe. Ar tai kalbiniai skirtumai, ar ekonominis "statusas" kažkaip sulaiko dalyvius nuo didesnio ir artimesnio vieni kitų pažinimo, glaudesnio bendravimo. Išimčių, tiesa, buvo, bet jos nepateisinamai mažos.

Jei pati kelionė, kaip dabar apskaičiuojama, atsieis maždaug $600, tai dar prie to teks pridėti kišenpinigių 200 - 400 dolerių. Dalį kelionės išlaidų išrinktiems atstovams žadama padengti iš bendrojo lėšų fondo, bet ir tokiu atveju visa kelionė ir pats kongresas nėra jau toks pigus įvykis, kaip vienam ar kitam pašalaičiui gali atrodyti. Žinoma, negalima visa matuoti tik piniginiu mastu, bet visdėlto išlaidų nėra kaip išmesti iš bendrojo balanso. Reikia juk ir "biznieriškai" pasvarstyti, ar visos išlaidos pilnai ar tik iš dalies pateisins norimus pasiekti tikslus. Neperdaug šviesi ekonominė padėtis šiuo metu reikalauja didesnio atsargumo ir atsakomybės pajautimo. Tikriausiai tik dalis išlaidų bus padengta iš pačių keliautojų — jaunimo kišenių. Pagrindinės sumos, kaip jau įprasta, ateis iš tėvelių piniginių.

Atvykusieji iš komunistinių kraštų

prašomi atsiųsti turimas informacijas apie gaminius, daromus komunistinių kraštų kalėjimuose. Tai liečia paruošiamas žaliavas, augiņamas gėrybes arba užbaigtus gaminius. Suteikdami tokias žinias, nepaprastai daug padėsite laisvės bylai.

Siųskite jas:
Rev. Wurmbrand,
P. O. Box 11, Glendale,
CA 91209, USA.

Galite rašyti gimtąja savo kalba.

Mylimam TĖVELIUI mirus,

mielą ELENĄ GUDINSKIENĘ su šeima

giliai užjaučiame —

E. K. Galiauskai *E. V. Gumauskai*

A†A
LIUDUI BILKŠČIUI

atsiskyrus su šiuo pasauliu, žmoną GENOVAITĘ, dukras REGINĄ, NIJOLĘ, BIRUTĘ bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

A. ir R. Jokūbaičiai

JUSTINUI LAURECKUI

mirus, žmoną PETRONELĘ, dukrą DANUTĘ ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

A. A. Pociai *I. E. Daniliūnai*

London, Ont.

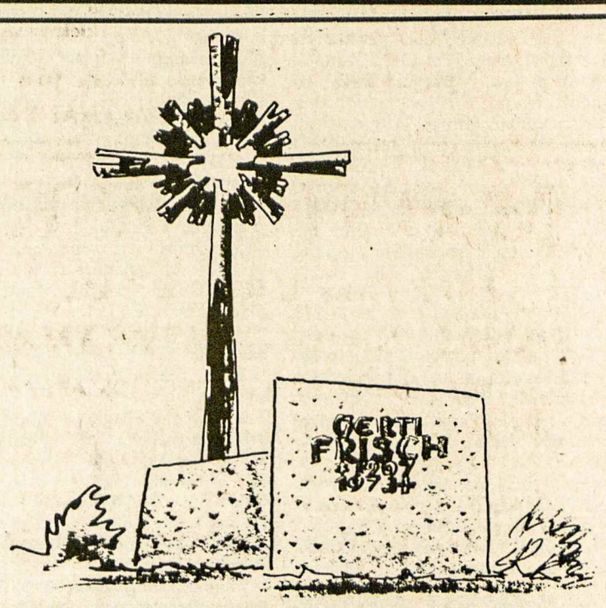

YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

ATEIZMO MUZĖJUS

Vilniuje veikiantis ateizmo muzėjus, įsikūręs išniekintoje Šv. Kazimiero šventovėje, surengė pirmąją respublikinę liaudies meistrų parodą, sutelkęs jų medžio drožinius, audinius, keramikos ir tapybos darbus ateistine tematika. Pagrindinis dėmesys skiriamas kunigų, II D. karo bei pokario tautinių apraiškų niekinimui. Tas pats muzėjus Kapsuku pavadintoje Marijampolėje suorganizavo moterims skirtą konferenciją, išryškinusią moterų tarybų vaidmenį vaiko materialistinės pasaulėžiūros formavimui. Pranešimus skaitė: Žemės Ūkio Akademijos komunizmo katedros vedėja A. Gulbinskienė, švietimo ministerijos inspektorė S. Maceikienė, filosofijos mokslų kandidatą vaidinantis propagandistas A. Gaidys, Vilniaus planetariumo lektorė J. Podriadčikaitė. Konferencijos dalyvėms buvo atvežta kilnojamoji parodėlė "Ko mus moko Biblija".

VAISIAI IR DARŽOVĖS

Su Vilniuje viešėjusia Moldavijos prekybininkų delegacija buvo pasirašyta daržovių bei vaisių tiekimo Lietuvai sutartis. Šiemet iš Moldavijos bus gauta 5.000 tonų obuolių ir kriaušių, 4.000 tonų persikų, vyšnių, slyvų, abrikosų, 1.000 tonų vynuogių, 3.500 tonų pomidorų ir 4.700 tonų svogūnų. Bendras 18.200 tonų kiekis yra beveik dvigubai didesnis už pernykštį. Moldavijoj užpirktus vaisius bei daržoves papildys: ankstyvųjų kopūstų siuntos iš Azerbaidžano, 2.000 tonų ankstyvųjų pomidorų iš Bulgarijos, 500 tonų mandarinų, kuriuos rudenį atsiųs Gruzija. Miestų gyventojus aprūpinantys vietinių šiltnamių darbuotojai jau pradėjo tiekti salotas, žalius svogūnus, petražoles, burokėlius su lapais, šviežius agurkus. Pirmajame šių metų ketvirtyje vilniečiai vietoj 47 tonų gavo 68 tonas agurkų. Beveik dvigubai daugiau jų teko klaipėdiečiams ir šauliečiams, trigubai daugiau — panevėžiečiams.

MEDŽIOKLĖS LAIMIKIAI

Druskininkuose, miškininkų namelyje "Girios aidas", surengta respublikinė medžioklės laimikių paroda šio kurorto gyventojams suteikė retą progą pasigrožėti tauriųjų elnių, briedžių, stirnų ragais, šernų iltimis, vilkų, lūšių bei kitų Lietuvos miškų gyventojų kailiais. Kaikurie miškininkų V. Staškevičiaus, V. Jackaus laimikiai jau yra susilaukę medalių Maskvos ir Belgrado parodose.

"VILNIAUS" CIRKAS

Naująjį sezoną Lietuvos cirkas "Vilnius", grįžęs iš ilgų gastrolių po Sovietų Sąjungą, pradėjo Vilniuje, ant dešiniojo Neries kranto pastatytoje palapinėje prie Žirmūnų tilto. Direktoriaus Stanislovo Trachtenbergo paskelbtame pranešime minimi: klounai Juzė, Jurgelis ir Mikas, populiarieji artistai V. Variakojienė, D. Bereišienė, J. Ramanauskienė, P. Pipiras, oro ekvilibristai broliai A. ir V. Putriai, meškų dresiruotojas B. Zabukas, stipruolis V. Dikulis, dviratininkės V. ir T. Putrienės, ekvilibristai ant ričių J. Stradomskis ir G. Katajeva, jojikė A. Zabukaitė, žonglieriai Prokopjevai. Programos muzikinę palydą atlieka Tulos valstybinio cirko orkestras, vadovaujamas vyr. dirigento L. Pagosiano.

NAUJAS PIRMININKAS

Ilgamečiu Žurnalistų Sąjungos valdybos pirmininku buvo Jonas Karoses, miręs š.m. balandžio 3 d. Valdybos posėdyje balandžio 29 d. naujuoju pirmininku buvo išrinktas vyr. "Tiesos" red. Albertas Laurinčiukas, pavaduotoju — laikraščio "Sovetskaja Litva" red. Vasilijus Jemeljanovas. Tą pačią dieną A. Laurinčiukas jau atstovavo Žurnalistų Sąjungai jungtiniame kūrybinių organizacijų valdybų posėdyje, kuriame buvo priimtas ilgas laiškas sovietinės kompartijos centro komitetui: "Mes, Tarybų Lietuvos kūrybinių sąjungų ir draugijų valdybų nariai, susirinkę į jungtinį plenumą, skirtą tarybinės liaudies Pergalės Didžiajame Kare trisdešimtmečiui, visos kūrybinės inteligentijos vardu kreipiamės į lenininį Komunistų partijos Centro Komitetą, iš visos širdies pareikšdami pasididžiavimą galingąja savo Tėvyne — Tarybų Sąjunga, jos didvyriška liaudimi, kuri žūtbūtiniuose mūšiuose sutriuškino hitlerinius užpuolėjus ir išgelbėjo pasaulio tautas nuo fašistinio pavergimo" ("Komjaunimo Tiesa" nr. 85). Šios sukakties įvairių renginių Sovietų Sąjungoj ir jos okupuotoj Lietuvoj pilni laikraščių puslapiai. Kompartijos propagandistai taip įsismagino, jog užmiršo net ir Vakarų sąjungininkų dalyvavimą II D. kare. Jiems viena Sovietų Sąjunga sutriuškino Trečiąjį Reichą ir netgi "išgelbėjo pasaulio tautas nuo fašistinio pavergimo". Kad Vakarų sąjungininkų aviacija nušlavė Vokietijos miestus, talkino sovietams Rytprūsių užėmime Karaliaučiaus bombardavimu, kad sąjungininkų armijos išstūmė vokiečius iš šiaurinės Afrikos, Italijos, Prancūzijos ir prie Oderio upės laukė, kol sovietai pagaliau įsiverš į Berlyną, laiške nėra nė žodžio. Buvusieji Vakarų sąjungininkai savo užimtoms sritims jau seniai yra grąžinę pilną nepriklausomybę, o "gelbėtojai" sovietai ir šiandien tebelaiko R. Europos tautas rusiško imperializmo politinėje nelaisvėje. Dėl jos ir lietuviams kūrėjams teko Maskvai pasiųsti tą juokingai skambantį laišką. **V. Kst.**

RODNEY, ONTARIO

MOTINOS DIENOS minėjimas įvyko pirmąjį gegužės sekmadienį. Minėjimą pradėjo šios apylinkės pirm. J. Statkevičius. Mirusioms motinoms pagerbti buvo sugiedota "Marija, Marija". Labai įdomią paskaitą apie motiną - moterį skaitė kun. J. Staškus iš Toronto. Moteris, pasak jo, praeityje atsidūrė antraeilėje padėtyje, buvo pažeminta. Dėlto kilo išsivadavimo (liberation) sąjūdis. Krikščionybė jos padėtį atitaisė, ją išaugštindama. Paskaitą, atmieštą humoru, dalyviai išklausė su dideliu dėmesiu.

Mokslo metų užbaigimo proga mokiniai pasirodė su eilėraščiais: S. Gaidauskaitė, L. R.Irišauskaitės ir A. A. Ciparytės; su sava kūryba (laiškas motinai) — L. Rastapkevičius, skaitymu — R. Ališauskaitė. Jų lietuvių kalbos tarena gera, nors jautėsi akcentas. Visi labai drausmingai ir gražiai laikėsi scenoje. Atskirai ir kartu pianinu skambino seserys L. R. Ališauskaitės. Nors skambinti pradėjo dar tik neseniai, bet pasirinktus dalykus atliko gerai. Ypatingai gražiai pasirodė Audrutė Ciparytė su akordeono muzika. Už metų triūsą visi mokiniai buvo apdovanoti knygomis, o Audrutė gavo ir raudoną gėlę.

Pati svarbiausia meninės programos dalis buvo solistės A. Pakalniškytės pasirodymas. Jos pasiklausyti buvo tikrai verta. Tai jauna ir daug žadanti pajėga. Programa buvo netrumpa, įvairi. Norėjosi, kad padainuotų daugiau. Solistė programą suskirstė į tris dalis, tarp kurių įterpė ir vieną pianino kūrinį "Audringi debesys virš Kauno". Jei būtų klausiama, kuri daina patiko geriau, reiktų atsakyti — visos patiko. Publika buvo patenkinta ir nesigailėjo plojimų. Už tai solistė pabaigoj priedo padainavo savo mėgstamiausią dainą "I feel pretty". Ir solistė A. Pakalniškytė, ir akompaniatorė E. Allen buvo apdovanotos gėlėmis. Į sceną buvo paprašyta solistės motina p. Pakalniškienė. Už jos rūpinimąsi ir pastangas dukra solistė apdovanojo nuoširdžiu bučkiu, o publika — plojimu.

Į minėjimą atsilankė daug svečių iš gretimų apylinkių, ypač iš Londono ir Windsoro. Ačiū.

Minėjimas buvo užbaigtas Lietuvos himnu ir bendromis vaišėmis.

A.a. PETRONELĖ MAKUZIENĖ mirė gegužės 2 d. Ji su savo vyru Vladu Makuza šioj apylinkėj gyveno apie 23 metus. Už velionę pamaldas atlaikė West Lorne šventovėj kun. J. Staškus iš Toronto, giedojo sol. V. Verikaitis. Velionė palaidota lietuvių kapinėse Mississaugoje. Atsisveikinti susirinko gražus giminių, draugų ir kaimynų būrys. Taip pat atvyko vietos klebonas kun. J. Smith. Vietos lietuvių vardu atsisveikino V. Ignaitis. Velionė sulaukė 76 m. ir paliko liūdinčius — vyrą, dukterį, žentą ir dvi anūkes.

NELAIMINGAI krisdama mokyt. T. Kojelaitienė nusilaužė abi rankas ir todėl ji negalėjo dalyvauti mokyklos metų užbaigime bei vadovauti savo mokinių programai. Linkime jai greit pasveikti. **Kor.**

Delhi, Ontario

MAŽOS VIETOVĖS žymus visuomenininkas yra Stepas Jakubickas, šiuo metu gyvenąs Delhi, ankčiau turėjęs tabako ūkį netoli Woodstocko. Jo plačią ir našią visuomeninę veiklą remia ir palaiko jo žmona Vanda. Š.m. balandžio 20 d. p.p. Jakubickus aplankė didelis artimųjų ir bičiulių būrys jų gražiuose namuose, jiems minint 35 m. vedybinio gyvenimo sukaktį ir p. Vandos gimtadienį. St. Jakubickas jau nepriklausomoje Lietuvoje plačiai reiškėsi politinėje ir visuomeninėje veikloje. Atvykęs į Kanadą, pradžioje apsigyveno Toronte, atgaivino Vokietijoje leistą "Laisvosios Lietuvos" savaitraštį ir jį redagavo. Jis yra Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Kanadoje steigėjas ir to sąjūdžio vietininkijos pirmininkas iki šių dienų; to paties sąjūdžio seniūnų tarybos vicepirmininkas, vienas Lietuvių Fondo Kanadoje steigėjų, jo vicepirmininkas ir tarybos narys. Daugiausia jo pastangomis įsteigta Šaulių Sąjungos Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino Delhi šaulių kuopa. Jis yra nuolatinis tos kuopos vadas. Šaulių kuopa yra viena veikliausių šios apylinkės organizacijų. Už nuopelnus šaulių veikloje St. Jakubickas yra apdovanotas Šaulių Žvaigždės žymeniu. Jis plačiai reiškiasi Lietuvių Bendruomenės gyvenime — yra jos tarybos narys ir Delhi apylinkės pirmininkas, L. Žurnalistų Sąjungos Čikagos skyriaus narys.

Jo žmona Vanda uoliai prisideda prie įvairių pobūvių ruošimo, yra Kanados Liet. Kat. Moterų Draugijos Delhi skyriaus narė. Jų sūnus Rimutis lanko lituanistinę mokyklą, gražiai kalba lietuviškai, yra Šv. Kazimiero parapijos Mišių patarnautojas.

Sukaktuvininkus nuoširdžiomis kalbomis pasveikino A. Rudokas šaulių kuopos vardu, A. Usvaltas — Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio, J. Žiogienė — kat. moterų skyriaus, o kun. dr. J. Gutauskas — parapijos. P.p. Jakubickai gavo gražių dovanų iš savo draugų ir gerbėjų. Daug laimingų metų visuomenės tarnyboje! **K.**

Estų paviljonas Toronto Humberside gimnazijoje tautybių festivalio metu — Nuotr. B. Tarvydo

HAMILTON ONT

GAGE PARKE TAUTYBIŲ FESTIVALIS rengiamas birželio 21 - 22 d.d. Pernai jis vadinosi "It's your Bag", o šiemet — "It's your Day". Lietuviai gerai pasirodė pernai, dar labiau ruošiasi šiais metais, juoba, kad lietuvių kaimelyje sustos pasivaišinti augštieji valdžios svečiai. Maisto ruošos reikalą apsiėmė tvarkyti mūsų darbščiosios šaulės, vad. St. Petkevičienės. Joms yra pažadėta talka ir kitų organizacijų. Pernai lietuvių kaimelis buvo gražiai aprašytas vietos dienrašty "The Spectator", atkreipiant dėmesį į jo išdekoravimą lietuviškom rūtom ir mūsų Bendruomenės pirm. L. Skripkutės laimėjimą "Carling - O'Keefe" žymenio už gražiausius tautinius drabužius.

UŽ MOTINAS gegužės 11 d. atnašautos Mišios, kurias užprašė KLB Hamiltono apyl. v-ba. Po Mišių atgiedota "Libera" už mirusias lietuves motinas. Parapijos salėje 4 v.p.p. įvyko minėjimas, kuriame paskaitą skaitė stud. Kristina Parėštytė. Meninę dalį atliko "Aukuro" artistai. Nemaloniai nustebino itin ribotas kiekis atsilankiusios publikos.

VYSK. M. VALANČIAUS lituanistinei mokyklai KLB Hamiltono apylinkės valdyba paskyrė $200.

ADV. A. JUODGALVIS (Judd), pakviestas vietos kat. moterų skyriaus, sekmadienį po pamaldų įdomiai kalbėjo apie testamentus, jų rašymą, reikšmę ir pasekmes. Prelegentas susilaukė daug įvairių paklausimų, kuriuos jau savarankiškai dirbąs advokato darbą jaunas teisininkas paaiškino.

MERGAIČIŲ CHORAS "AIDAS", pakviestas KLB Montrealio apyl. valdybos, gegužės 10 d. buvo nuvykęs pas Montrealio lietuvius, kur atliko sėkmingą koncertą ir pardavė daug savo išleistos antrosios plokštelės "Keliaujam su daina".

PARAPIJOS ŠVENTORIUJE naujai pasodinti trys baltieji berželiai. Jie yra 1 metų senumo. Juos padovanojęs tvirtina, kad jie yra išauginti iš sėklų, atsivežtų iš Lietuvos.

PAGAL SENĄ LIETUVIŠKĄ tradiciją, gegužės mėnesio vakarais, 7 v., parapijos šventovėje turime gegužines pamaldas.

ALDONA MATULIENĖ, dėl susidariusių aplinkybių, pasitraukė iš KLB Hamitlono apyl. v-bos ir Lietuvių Dienai rengti komiteto. Su jos pasitraukimu Bendruomenė neteko didelės talkininkės ir patyrusios visokių parengimų organizatorės.

S. J. REMESATAI buvo gal paskutinieji hamiltoniečiai, kurie užbaigė žiemos atostogavimą Floridoje. Grįžo jie šį savaitgalį, ten praleidę 3 savaites.

PENSININKAS P. ENSKAITIS sunegalavo širdimi ir kurį laiką gydėsi ligoninėje.

B. VYT. MORKŪNŲ DUKTERYS laimėjo augštas premijos "Kiwanis" talentų festivalyje. Vyresnioji Liucija buvo atžymėta aukso medaliu akordeonų klasėje ir sidabro — už retoriką. Jaunesnioji Rūtelė gavo aukso medalį už dramą. **K. M.**

"AIDO" KONCERTAS Montrealyje gegužės 10 d. praėjo su labai dideliu pasisekimu. "Aidas" ir jo vadovas sol. V. Verikaitis nuoširdžiai dėkoja Montrealio apylinkės valdybai ir jos pirm. J. Šiaučiuliui už taip rūpestingą globojimą. Ypač gili padėka visiems montrealiečiams, kurie parodė didelį nuoširdumą ir vaišingumą viešnagės metu. Jaunimas grįžo pilnas gražiausių įspūdžių. Turbūt pirmą kartą aidietės sutiko tiek daug jaunimo. Todėl Montrealio jaunimui tenka didelė padėka. "Aidas" sekmadienį, gegužės 11 d., giedojo Aušros Vartų šventovėje 11 v. pamaldų metu.

KLB ŠALPOS FONDO Hamiltono skyriaus valdyba nori prieš vasaros atostogas išsiųsti likusius dėvėtus drabužius lietuviams į Suvalkų trikampį. Todėl dar turintieji dėvėtų drabužių prašomi iki gegužės 26 d. pristatyti juos į 84 Balsam Ave. S., Hamilton, Ont. Po šios datos dėvėti drabužiai nebebus renkami iki rudens.

ANTANO KYBARTO ir Lindos MacKenzie jungtuvės įvyko gegužės 10 d. Šv. Patriko šventovėje. Vestuvinės vaišės, dalyvaujant per 300 svečių, įvyko Jaunimo Centro salėje. Jaunuosius sveikino parapijos klebonas prel. J. Tadarauskas, tautinių šokių grupės "Gyvataras" vadovė G. Breichmanienė, KLB krašto valdybos pirm. J. Simanavičius, pirmasis pabrolys Marius Sakas ir jaunojo tėvelis V. Kybartas. Taip pat jauniesiems prel. J. Tadarauskas perdavė Šv. Tėvo palaiminimą. Vakarui vadovavo dr. V. Kvedaras. — Antanas Kybartas visą laiką buvo "Gyvataro" narys, aktyviai reiškėsi skautuose. Jis yra baigęs McMaster universitete matematiką. Šiuo metu studijuoja verslo administraciją, nes perėmė iš savo tėvelio prekybą. Jaunieji povestuvinei kelionei išvyko į Nassau. Linkime jiems gražiausios ateities. **J. P.**

SUDBURY, ONTARIO

MOTINOS DIENOS minėjimas, surengtas LB Sudburio apylinkės valdybos slovakų salėje, praėjo su dideliu pasisekimu. Minėjimą pradėjo pirm. Jadvyga Labuckienė. Paskaitą skaitė Grasė Petrėnienė. Meninę dalį gražiai atliko jaunimas. G. Petrėnienė parašė ir surežisavo vaidinimėlį "Gėlės motinai" ir pagamino gėlių drabužius. Jai daugiausia padėjo Elena Tolvaišienė. Vaidinime dalyvavo: Linas Paulaitis, Petras ir Jūratė Tolvaišos, Kristina ir Felicija Račinskaitės, Aldona Stepšytė, Liucija Albrechtaitė, p. Karklinš - Poderytės trys dukrelės, Vincas ir Edvardas Černiai. Tautinių šokių grupė "Ramunėlė", sumaniai vadovaujama Giedrės Poderytės, puikiai pašoko "Lenciūgėlį" ir "Sadutę". Akordeonu grojo Antanas Gatautis. Rita Kusinskytė, Vilija Remeikytė padainavo duetą. Iš Toronto atvykę Danguolė Remeikytė ir Erikas Rotkis praturtino mūsų programą dainomis "Skinsiu raudoną rožę" ir "Mėlynos akys". Jiedviem akordeonu pritarė Gediminas Remeikis.

SIDABRINĖ SUKAKTIS. Motinos Dienos minėjimo proga buvo atžymėta Sudburio lietuvių Tumo - Vaižganto šeštadieninės mokyklos 25 metų sukaktis. Trumpą apžvalgą padarė tos mokyklos įsteigėjas kun. Antanas Sabas. Per tą laiką mokykloje mokėsi didžiausia dalis geriausio mūsų jaunimo. Dabar iš tos mokyklos išėjusių tarpe yra nemažai su augštojo mokslo diplomais. Džiugu paminėti, kad dabar jau turime iš jų tarpo sukūrusių lietuviškas šeimas, kurių vaikai jau lanko tą pačią šeštadieninę mokyklą. Pastaroji yra davusi nemažą įnašą į Sudburio lietuvių bendruomenės kultūrinį gyvenimą. Ji neatsilieka nuo kitų didesniųjų lietuvių kolonijų mokyklų savo pažangumu. Pavyzdžiui, pernai Lietuvos žemėlapio piešimo konkurse viena Sudburio lietuvaitė laimėjo I premiją. Kur tėvai glaudžiai bendrauja su mokykla, ten pasiekta gražios pažangos. Daug sykių šeštadieninės mokyklos mokiniai yra atlikę bendruomenės parengimuose meninės dalies programas, o taip pat ir įvairių tautinių grupių festivaliuose garbingai pasirodę. Žinoma, mokytojų vaidmuo labai didelis. Jie parodė daug pasiaukojimo dvasios ir idealizmo, visą laiką dirbo tik už simbolinį atlyginimą. Kitų tautybių mokytojai yra daug geriau atlyginami. Bendruomenės valdyba, išreikšdama savo padėką, įteikė simbolines dovanas mokyklos įsteigėjui ir mokytojams, išdirbusiems daugiau kaip penketą metų, būtent, kun. A. Sabui, M. Venskienei, N. Paulaitienei ir G. Lumbienei. Visiems kitiems mokytojams prie paruošto garbės stalo buvo įsegta po rožytę. Be išvardintų ilgamečių mokytojų, yra dirbę čia mokytojo darbą: Juozas Vaičeliūnas, Vytautas Šadreika, Angelė Baltutienė, Juozas Kručas, Jadvyga Gabrėnienė, Salomėja Poderienė, Vytautas Grinius, Beatričė Zlatkuvienė, Aleksas Kusinskis, Danguolė Remeikytė. Be to, prie mokyklos parengimų yra daug prisidėjusios Lionė Remeikienė, Grasė Petrėnienė ir Elena Tolvaišienė. Bendruomenės valdyba yra labai dėkinga tėvams už piniginę auką mokytojų dovanoms ir ponioms už suneštus pyragus. Pagarba visiems, kurie įvertino lietuvišką mokyklą ir prisidėjo savo darbu ar auka. Po meninės dalies buvo šokiai. Jiems grojo geras orkestras. Veikė lietuviškas bufetas ir loterija. S. Poderienė padovanojo loterijai gražią, originalią pagalvėlę, kurios pelnas skirtas "Ramunėlės" šokėjams pasidalinti.

Prie parengimo, be valdybos narių, kurie nešė pačią sunkiausiąją naštą, ir be anksčiau minėtų, daug prisidėjo L. Remeikienė ir Juozas Venslovaitis. Turėjome ir svečių iš toli: Ireną ir Donatą Černius iš Londono, J. Duobas ir B. Dabulskius iš Sault Ste. Marie. Sekmadienį buvo atnašautos iškilmingos Mišios už gyvas ir mirusias motinas. Mišias užprašė apylinkės valdyba.

GEDIMINAS KAROLIS LUMBIS sėkmingai baigė Sudbury Cambraian kolegijoj geologijos inžineriją. Diplomų įteikimo iškilmės buvo gegužės 10 d. Jis ta proga gavo daug vertingų dovanų. Jau turi darbą savo profesijoje. Sveikiname ir linkime sėkmės.

KROATŲ SUORGANIZUOTAME tautinių šokių festivalyje dalyvavo airių ir lietuvių tautinių šokių grupės. Lietuviams atstovavo "Ramunėlė", kuri pašoko Grandinėlę ir Sadutę. Publikai labiausiai patiko Grandinėlė. Šoko Petras ir Jūratė Tolvaišos, Aldona Stepšytė, Liucija Albrechtaitė ir Andrėja Karklinš. Akordeonu grojo A. Gatautis. "Canadian Croatian Folklore Festival" leidinyje yra įdėta ir graži "Ramunėlės" šokėjų nuotrauka.

LIUCIJA ALBRECHTAITĖ katalikų mokyklų mokinių iškalbos varžybose laimėjo trečiąją vietą. **K.A.S.**

London, Ontario

III PLJ KONGRESO rinkiminėje Delhi - London - Rodney apygardoje į kongreso atstovus kandidatuoja: Algis Jusys, Linas Kairys, Lydija Keraitė ir Jurgis Valaitis. Kanados lietuvių jaunimas 16 - 30 m. amžiaus, gyvenąs šiose apylinkėse, sudarančiose minėtą rinkiminę apygardą, turi teisę ir yra kviečiamas balsuoti už tris asmenis. Du, gavę daugiausia balsų, tampa kongrese balsuojančiais pilnateisiais atstovai, trečiasis — lieka antrininku. Balsavimai bus rinkimų komisijos parinktoje vietoje — Londone, Šiluvos Marijos salėje, 1414 Dundas St., London, Ont., š.m. birželio 1, sekmadienį, 10 v.r — 6 v.v. Rinkimus Delhi - London - Rodney rinkiminėje apygardoje praveda rinkiminė komisija, susidedanti iš D. Ratavičiūtės (Delhi), I. Jakubaitytės (London), G. Ignaitytės (Rodney), J. Berséno (London) ir E. Petrausko (London).

Rinkiminė komisija

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas **"TALKA"**

830 Main Street East, telefonas 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Kapitalas — virš $5.000.000.

MOKAME UŽ:	
depozitus (P.C.A.)	6%
santaupas	7%
term. depozitus 1 m.	7½ %
IMAME UŽ:	
asmenines paskolas	12%
nekiln. turto pask.	10½ %

Mėsos ir puikūs dešros gaminiai

Skanėstai — kiekvieno skoniui

R. Denninger Ltd.

284 KING STREET E., HAMILTON — 528-8468
740 UPPER JAMES ST., HAMILTON — 389-4113

• GUELPH LINE prie PROSPECT,
• BURLINGTON — 639-0510
• LLOYD D. JACKSON SQUARE,
• HAMILTON — 525-9641

Ieškote geros dovanos? Užsakykite lietuvišką laikraštį arba nupirkite lietuvišką knygą.

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

ŠV. KAZIMIERO KAPINES Čikagoj balandžio 27 d. naktį nusiaubė nežinomi vandalai. Jie išvartė apie 380 paminklų, daugeliu atvejų sudaužydami skulptūras bei kryžius. Labiausiai nukentėjo ankstesniojo laidojimo sekcijos. Kapų administracija tikisi atstatyti apie 90% išvartytų paminklų, o labiau sužalotiems atnaujinti reikės nemažų išlaidų. Paminklai nėra apdrausti, tad susidarys lėšų problema. Kas buvo tie vandalai, šiuo metu tebėra neaišku. Svarstomos kelios teorijos: amerikiečių supernacionalistų veiksmai prieš lietuvius, komunistų suorganizuota akcija, narkotikų vartotojų siautėjimas ar galbūt piktos valios paauglių darbas. Šį labai skaudų įvykį Čikagos lietuviams tiria policija. Mažesnio masto išniekinimo ankščiau buvo susilaukusios kaikurios katalikų ir nekatalikų kapinės Čikagos pietvakariuose. Tada į policijos rankas patekę vandalai daugiausia buvo piktos valios paaugliai.

JAV LB VIDURIO APYGARDOS suvažiavime Čikagos Jaunimo Centre dalyvavo 113 atstovų iš dvylikos apylinkių. Jis buvo pradėtas PLB pirm. Br. Nainio sveikinimo žodžiu, raginusiu vieningai tęsti darbą, nepaisyti kliūčių, remti jaunimo pastangas, ypač artėjantį jaunimo kongresą. Apygardos valdybos išsamų pranešimą padarė pirm. R. Kronas, paliesdamas Marquette Parko ir Cicero apylinkėse įvykusį skilimą — dviejų valdybų atsiradimą. Visos ligšiolinės pastangos, remiamos garbės teismo sprendimo, generalinės konsulės J. Daužvardienės tarpininkavimo, nebuvo sėkmingos problemai išspręsti. Reorganizatoriai steigia naują Bendruomenę, nekviestu atvykimu į VLIKo organizuotą veiksnių konferenciją jai yra padarę nemažos žalos. Bendruomenininkų suvažiavime diplomatinį pavojų Baltijos valstybėms išryškino PLB valdybos pirm. Br. Nainys ir JAV LB krašto valdybos pirm. J. Gaila. Apygardos bei apylinkių valdybų iniciatyva buvo pasiųsta tūkstančiai protesto laiškų bei telegramų. LB Cicero apylinkės valdybos pirm. A. Merkelio teigimu, jo bendruomenė turi 350 aktyvių narių, reorganizuotoji — 60. Pastaroji valdžios įstaigoms rašo skundus, dėl kurių teko sugaišti daug laiko. LB Marquette Parko valdybos pirm. P. Indreika taipgi nusiskundė, kad reorganizuotos bendruomenės šalininkai grasina teismu, yra atmetę garbės teismo pasiūlytą vienos valdybos sudarymą, JAV LB krašto valdybos pirm. J. Gailos ir gen. konsulės J. Daužvardienės tarpininkavimą.

LIETUVIŲ KARO VETERANŲ SĄJUNGOS RAMOVĖ naują centro valdybą Čikagoje sudarė: pirm. K. Dabulevičius, vicepirm. tarporganizaciniams reikalams A. Juškevičius, vicepirm. kultūriniams reikalams J. Švedas, narys kultūriniams reikalams K. Oželis, sekr. E. Vengianskas, ižd. A. Repšys ir narys K. Juškaitis. Dėl skirtingų veiklos nuomonių iš valdybos pasitraukė St. Juras ir J. Gaižutis.

KULTŪROS ŽIDINIO trijų kambarių dedikacijos iškilmės Brooklyne, N.Y., įvyko gegužės 4 d. Jas pradėjo pranciškonų vienuolyno viršininkas ir Kultūros Židinio administracinio komiteto pirm. kun. Paulius Baltakis, OFM. Dedikacijos aktus perskaitė P. Tutinas. Kadangi biblioteka yra gavusi Antano Maceikos knygas ir apie $10.000 iš Filadelfijos lietuvių, ji dedikuojama Filadelfijos lietuviams ir pavadinama Antano Maceikos vardu. Posėdžių menė buvo dedikuota velionies visuomenininko dr. Juozo Leimono atminimui, sportininkų kambarys — Rimanto Biručio ir Tomo Dičpinigaičio atminimui. Jiedu nuskendo gelbėdami vienas kitą. Bibliotekos kaspiną perkirpo gen. konsulas A. Simutis, menės — S. Leimonienė - Gimbutienė, sportininkų kambario — Petras Dičpinigaitis ir Stasys Birutis.

PAGERBTUVES KUN. ADOLFUI STAŠIUI, šiemet švenčiančiam amžiaus septyniasdešimtmetį, Čikagoje, B. Pakšto salėje, suorganizavo O. Gradinskienė, o programai vadovavo dr. L. Kriaučeliūnas. Ją atliko sol. D. Stankaitytė ir humoristikos autorius A. Baronas. Sukaktuvininko visuomeninius nuopelnus pabrėžė sveikintojai: gen. konsulė J. Daužvardienė, ALTos pirm. dr. K. Bobelis, "Dainavos" ansamblio pirm. A. Smilga, Šaulių Sąjungos vardu — V. Išganaitis, Lietuvių Tautinės Sąjungos — T. Blinstrubas. Kalbėjo ir Šv. Kryžiaus parapijos klebonas kun. Vito Mikolaitis, sveikindamas sukaktuvininką ir džiaugdamasis jo darbu šioje parapijoje. Platesnes pagerbtuves parapija ir organizacijos jam surengs šį rudenį.

Urugvajus

LIETUVIŲ KALBOS KURSAI Montevidėjaus lietuviams vėl pradėjo veikti po Velykų švenčių. Lietuvių kalbą kiekvieno šeštadienio popietę dėsto kun. Jonas Sukackas, SJ.

Argentina

"AUŠROS" CHORAS Temperley - Adrogue savo tradicinius pietus pradėjo kun. A. Steigvilo, MIC, atnašautomis Mišiomis, kurias lietuviškomis giesmėmis papildė choristai su vadovu Ignu Valantinavičium. Pietų metu buvo pagerbtos "Aušros" choro nuolatinės akompaniatorės — ponios Haydee Liberti ir Aloyza Liberti - Nicolet. Padėkos žodį už bendradarbiavimą joms tarė choro vadovas I. Valantinavičius, Z. Juknevičius, Argentinos Lietuvių Organizacijų ir Spaudos Tarybos pirm. A. Mičiūnas. Įteikus meniškus adresus ir gėlių puokštes, visi dalyviai sugiedojo "Ilgiausių metų". Programai vadovavo E. Rudytė.

Australija

PLK. KAZYS LABUTIS, Lietuvos nepriklausomybės kovų savanoris, mirė balandžio 8 d. Kanberos ligoninėje, sulaukęs 76 metų amžiaus. Velionis buvo baigęs Lietuvos karo mokyklos I laidą, augštesniuosius karininkų kursus, studijavęs teisę. Klaipėdos prijungime prie Lietuvos vadovavo raiteliams. Karinėje tarnyboje jam teko eiti įvairias partigas ir nuo 1939 m. būti II ulonų pulko vadu. Su šeima atvykęs Kanberon 1949 m., suorganizavo chorą, aktyviai dalyvavo bendruomeninėje veikloje. Laidotuvių Mišias atnašavo kun. P. Butkus, pasakęs ir velionies nuopelnus išryškinantį pamokslą. Krematoriume su velioniu atsisveikino: ramovėnų vardu — Pr. Martišius, II ulonų pulko karių — St. Valys, ALB Kanberos apylinkės — A. Balsys.

ALB KRAŠTO VALDYBOS kultūros reikalų vadovės Danutės Levickienės iniciatyva melburniečiai jau pradėjo ruoštis 1976 m. pabaigoje čia įvyksiančiom Lietuvių Dienom. Rengėjų komiteto pirmininku buvo išrinktas inž. Kęstutis Lynikas. Dainų švente rūpinsis L. Baltrūnas, pranešimais spaudoj — I. Alekna, pamaldomis, literatūros ir muzikos vakaru — kun. Pr. Vaseris, sporto švente — Varpo klubas, tautinių šokių švente — V. Straukas, meno bei tautodailės paroda — V. Jokubauskienė.

Britanija

LONDONO LIETUVIAI specialia vakariene pagerbė amžiaus aštuoniasdešimtmetį švenčiantį Petrą Bulaitį ir kitus senuosius lietuvius, Britanijon atvykusius prieš I D. karą. Jie įsteigė Londono lietuvių koloniją, pastatydami Šv. Kazimiero šventovę, suorganizuodami sporto ir socialinį klubą. Tokių veteranų Londone dar yra 39, bet vakarienėje tedalyvavo 17, nes kitus jau slegia ligos ir persunki amžiaus našta. Įvadinį žodį pagerbtuvėse tarė klebonas kun. dr. J. Sakevičius, MIC, vakarienės valgius palaimino kun. dr. K. A. Matulaitis, MIC, programai vadovavo S. Kasparas. P. Bulaitį ir jo senuosius bendradarbius sveikino: DB Lietuvių Bendruomenės valdybos sekr. inž. R. Baublys, Londono moterų Šv. Onos Draugijos pirm. A. Kriaučiūnienė, DB Lietuvių Sąjungos pirm. J. Alkis, Lietuvių Namų Bendrovės direktorių vardu — S. Nenortas. Pasirodo, sukaktuvininkas P. Bulaitis yra šios bendrovės steigėjas, pasirašęs po jos konstitucija. Jis taipgi tebedalyvauja DB Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos veikloje. Sveikinimus užbaigė prel. V. Balčiūnas, tuo metu vedęs rekolekcijas Britanijos lietuviams. Daug sveikinimų buvo gauta raštu, jų tarpe buvo ir sūnaus prel. J. V. Bulaičio sveikinimas iš Kenijos sostinės Nairobi, dukters — iš Jamaikos. Prel. J. V. Bulaitis dirba Vatikano diplomatinėje tarnyboje, o dukra — seselė vienuolė. Dainomis P. Bulaitį pasveikino J. Černio vadovaujamas Londono lietuvių choras, kuriam priklauso ir sukaktuvininkas. Jam perpjovus 80-tojo gimtadienio tortą, visus maloniai nustebino 95 metų amžiaus senutė M. Kuncaitienė, prabilusi apie karalienės Viktorijos laikus, Londono lietuviškosios kolonijos pradžią XIX š. pabaigoje. Vakarienės dalyviai jai atsilygino griausmingais plojimas bei linkėjimais. Su akordeonistu J. Paruliu Londono kolonijos veteranai padainavo lietuviškų dainų. P. Bulaitis padėkos žodyje linkėjo visiems neprarasti vilties, susilaukti geresnių laikų. Visiems dalyviams ir rengėjams padėkojo S. Kasparas. Sekančią dieną, sekmadienį, klebonas kun. dr. J. Sakevičius, MIC, atnašavo Mišias už mirusius ir gyvuosius Londono lietuvių kolonijos kūrėjus.

Austrija

ŽIEMOS SPORTO KURORTE FUAGENE slidinėjimo instruktore dirba Australijos lietuvaitė Ugnė Kazokaitė. Šį sportą ji pamėgo dar gyvendama Sydnėjuje ir savaitgaliais šimtus mylių važinėdama į kalnus. Instruktorės darbą ji bandė gauti Australijoje, bet buvo atmesta, nes Australija šiom pareigom jieško austrų bei austrių. Prieš pusantrų metų A. Kazokaitė ryžosi laimę išbandyti slidininkų krašte Austrijoje. Čia buvo atkreiptas dėmesys ne į jos tautybę, bet į jos sugebėjimus. Fuageno kurorte A. Kazokaitė, kaip slidinėjimo mokytoja, jau užbaigė pirmąjį sezoną ir gavo pasiūlymą pasirašyti sutartį sekantiem dviem sezonam. Čia ji yra labai populiari, visiems žinoma kaip lietuvaitė iš Australijos. Laisvalaikiais ji moko anglų kalbos slidinėjimo instruktorius bei kitus austrus. Gyvendama Sydnėjuje, A. Kazokaitė atstovavo vietiniam jaunimui pasauliniame lietuvių jaunimo kongrese, reiškėsi sportinėje veikloje. Iš Australijos dabar ji yra gavusi kvietimą grįžti ir dirbti slidinėjimo instruktore.

Vokietija

LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBAS Muenchene surengė susitikimą su rež. Jonu Jurašu, Aušra Jurašiene ir jų sūnum Joriu. J. Jurašas atsakinėjo į muenchениečių lietuvių klausimus apie darbą Kauno teatre, R. Kalantos susideginimą sodelyje prie teatro, Kauno jaunimo demonstracijas.

"EGLUTĖ" GRAŽIAI TEBEŽALIUOJA

J. NARŪNĖ

Balandžio mėnesio "Eglutė" atneša švelnius pavasario aidus. Pirmame puslapyje — dailus Ritonės Jotvingytės eilėraštis "Pranešimas". Vieną posmelį čia cituoju:

Švilpia špokas kiek tik gali:
"Pramiegojot metų dalį,
gluosniai, tuopos ir beržiukai
pasipuoškit pumpuriukais!"

Su pavasarine nuotaika atsiliepia Vilgailė:

Jau pavasaris atėjo
su lietaus lašu ir vėju,
ir suspėjo nudažyti
ir medelį ir žolytę . . .

Šioje "Eglutėje" randame ir apysakaičių. Vaikų kelionės aprašymas "Kelionė į Alpes" — Nijolės Butkienės. Įdomūs pasiruošimai kelionei, sunkus kopimas į kalną pagauna skaitytoją. Ten pat dail. D. Kizlauskienės rūpestingai pritaikytos iliustracijos.

Gintaras Grušas pasakoja, kaip mažas peliukas laivu keliavo į "jūrą" su visokiais nuotykiais. Z. Tenisonaitė sulietuvino apysakaitę "Kodėl ežys spygliuotas?" Įsiterpia įvairūs galvosūkiai. Paskutiniame puslapyje reklamuojamos vaikams įdomios knygelės.

Dailus pavasarinis "Eglutės" viršelis, dail. A. Korsakaitės pieštas. Puiki buvo ir velykinė "Eglutė" su puošniu dail. A. Sutkuvienės viršeliu. Laikraštėlio turinys nuskambėjo velykiniais džiaugsmo varpais. Poetė Danutė Lipčiūtė pateikė jauniems skaitytojams eilėraštį apie giedrą Velykų rytą ir taip pat velykinę pasaką "Nepaprastas susirinkimas". D. Lipčiūtės pasaka gerai sukonstruota, sklandžiai sudėstytos mintys. Personažų veiksmai nukelia jauną skaitytoją į jam suprantamą pasaulį; yra šiek tiek pasikartojimų, tačiau pasakos turinys turi gilesnę prasmę. Įdomūs, gerai parinkti žvėrelių vardai. Pabaigoje — jauno zuikučio-mokinuko sukurtas eilėraštis.

Aleksandras Radžius pasirodo su savo eilėraščiais "Mėnulis" ir "Nukritusi žvaigždė". Irena Adomonytė eilėmis apdainuoja paliktos tėvynės gamtą — "Kovas Lietuvoje".

Cirko gyvenimo gyvus vaizdus pateikia rašytoja ir poetė D. Sadūnaitė, sulietuvinusi D. Dobias apysaką "Šuniukas Murza cirke" (spaudai paruošė E. J.).

Paskutinį puslapį puošia pačių vaikų kūryba.

"Eglutę" administruoja ir spausdina N.P.M. seserys Putname. Redaguoja sesuo Ona Mikailaitė, Elena Juknevičienė ir poetė Danguolė Sadūnaitė. Prenumerata metams — $7.00. Vienas numeris — 75 ct. Adresas: "Eglutė", Immaculate Conception Convent, Putnam, Conn. 06260, USA.

Atsiųsta paminėti

Dr. Bronius Povilaitis, MUTACIJOS MODERNIOJE BIOLOGIJOJE. Atspaudas iš LKM Akademijos "Suvažiavimo darbų" VIII t., 493-516 psl. Roma 1974.

TĖVAS JONAS BRUŽIKAS, SJ. Spaudai paruošė T. Br. Krištanavičius, SJ. Viršelis — dail. A. Kurausko. Atspaudė M. Morkūno spaustuvė. Išleido Tėvai jėzuitai. Čikaga 1974, 180 psl. Kaina — $4.00. Gaunama pas lietuvius jėzuitus, 2345 W. 56th St., Chicago, Ill. 60636, USA.

Kazys Škirpa, SUKILIMAS LIETUVOS SUVERENUMUI ATSTATYTI. Dokumentinė apžvalga. Vašingtonas 1975, 583 psl. Kaina: JAV-se, Kanadoje ir Australijoje — $15, Europoje — $13, P. Amerikoje — $12.

Henrikas Lukaševičius, VIENAS MAŽAS GYVENIMAS. Linksmi ir liūdni autobiografiniai pasakojimai. Viršelis — Nijolės Židonytės. Išleido Akademinės Skautijos Leidykla 1975 m. Čikagoje (8913 So. Leavitt St., Chicago, Ill. 60629, USA). Tiražas — 1000 egz. Kaina — $5.

Kultūros darbuotoju SUVAŽIAVIMAS

Š. m. gegužės 24-25 d.d. KLB kultūros komisija rengia kultūros darbuotojų suvažiavimą Toronte, Lietuvių Namuose, 1573 Bloor St. W. Į suvažiavimą yra pakviesti visų KLB apylinkių kultūros atstovai ir įvairių kultūrinių vienetų vadovai. Maloniai kviečiame visus, kurie kultūrine lietuvių veikla domisi, šiame suvažiavime dalyvauti.

Šeštadienis, gegužės 24

9.00 — 10.00 Atstovų registracija.

10.00 Invokacija.

Atidarymas: a. KLB krašto valdybos pirmininko žodis. b. Kultūros komisijos pirmininkės atidaromasis žodis. c. Prezidiumo kvietimas. d. Sveikinimai.

10.30 — 12.00 KLB apylinkių kultūros reikalams atstovų pasisakymai: a. veiklos sąlygos, b. trūkumai, c. ateities planai ir pageidavimai.

12.00 — 1.00 Pietų pertrauka.

1.00 — 4.00 Simpoziumas: "Kultūra — tautos gyvybė". Moderatorius — dr. H. Nagys. Kultūrinių šakų atstovai: G. Breichmanienė, kun. dr. Pr. Gaida, A. Kairys, D. Viskontienė, E. Sondienė, A. Tamošaitienė, A. Tamošaitis. Jie nagrinėja pateiktas kultūrines temas. Suvažiavimo dalyviai kviečiami diskusijose aktyviai dalyvauti.

4.30 — 5.30 Pertrauka vakarienei.

5.30 — 7.30 Sekcijų posėdžiai:

a. KLB apylinkių atstovų kultūros reikalams posėdis, vadovaujamas KLB kultūros komisijos pirm. E. Kudabienės. A. Rinkūno paskaita: "Kaip toliau puoselėti kultūrinę veiklą apylinkėse".

b. Tautinių šokių šokėjų ir vadovų, vadovaujamas L. Verbickaitės. Paskaitos: "Tautinių šokių vystimasis" — G. Breichmanienė ir "Kokios įtakos išraiškos šokis galėtų padaryti tautiniams šokiams" — B. Vaitkūnaitė-Nagienė.

c. Muzikos. Vadovauja muz. V. Verikaitis.

d. Dramos, vadovaujamas A. Volungienės. Trumpa įžanginė paskaita "Mėgėjų teatro reikšmė" — A. Kairys. "Aukuro" ir "Aitvaro" aktoriai skaito keletą ištraukų iš naujų dramos veikalų. Klausimai, sumanymai ir sekančio teatrų festivalio, įvyksiančio 1977 m. Kanadoje, aptarimas.

e. Tautodailės, vadovaujamas A. Petraitienės. Tautodailės puoselėtojos nagrinėja savo atvežtus darbus ir ruošiasi sekmadienio parodai. Parodoje taip pat dalyvauja Ir. Lukoševičienės globojama "Vaivorykštė" iš Montrealio.

f. Daugiakultūrių reikalų, vadovaujamas D. Macikūnienės.

7.30 Šokių vakaras. "Miss Vilnius" rinkimai 1975 metams. Kulinarijos paroda, organizuojama E. Sondienės. Įvairios humoro prošvaistės.

Sekmadienis, gegužės 25

11.00 — 12.00 Pamaldos: katalikų — 11.15 v.r. Prisikėlimo šventovėje, 1011 College Street; 11.00 val. r. Anapilyje, 2185 Stavebank Road, Mississauga; evangelikų — 9.30 v.r. Išganytojo šventovėje, Bloor ir Indian Rd.

12.30 Parodų atidarymas (gen. konsulas dr. J. Žmuidzinas): a. mėgėjų dailininkų, b. tautodailės, c. spaudos, d. foto mėgėjų, e. filatelijos ir numizmatikos. Paroda atidaryta iki 3.30 v.p.p.

1.00 — 3.00 Bendras posėdis visų į suvažiavimą kviestų atstovų Gedimino pilies menėje. Pasisakymai tema: a. Ar pageidautinas ir įmanomas kultūrinės veiklos koordinavimas? b. Ar pageidautini kultūros darbuotojų suvažiavimai ateityje ir kaip dažnai? c. Kokie suvažiavimo trūkumai ir pageidavimai ateičiai? Papildymai, pastabos, idėjos.

4.00 — 6.00 **Koncertas: "Kultūra — tautos gyvybė" (montažo forma). Dalyvauja: poetas H. Nagys, Londono ansamblis "Baltija", Niagaros pusiasalio ansamblis "Nemunas", Prisikėlimo parapijos choras, dramos teatrai "Aukuras" ir "Aitvaras", B. Vaitkūnaitė-Nagienė su išraiškos šokėjomis iš Montrealio, Stepo Kairio muzikinis vienetas.**

Toronto atžalyniečiai vaidina Antano Gustaičio "Sekminių vainiką" Toronto Lietuvių Namuose. Nuotr. S. Dabkaus

Tautos ir valstybės istorija

V. Liulevičiaus redaguotas Lietuvos istorijos vadovėlis — antroji dalis

J. JAKŠTAS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

4. Kultūrinės apraiškos

Sunku kalbėti apie kultūrą, nes ji neturi ryškiai apibrėžto objekto. Apie kultūrą daug kalbama, duodama šimtai jos definicijų ir nėra vienos tikrai pripažintos. Skyriaus autoriui dr. G. Valančiui irgi nepasisekė surasti kultūros objekto bent senojoje Lietuvoje. Autorius griebiasi lietuvių ekspansijos į rytus ir pietus, lyg tai būtų lietuvių tautos kultūros apraiška. Tinkamas objektas kultūrai būtų buvę du Lietuvos Statutai, kurie yra išleisti su nuodugniais komentarais. Jie yra žymūs mūsų XVI š. kultūriniai kūriniai.

Tinkamiausia vieta kultūros skyriuje būtų buvę kiek pagrindiniau ir giliau pakalbėti apie mūsų tautai fatališką klausimą — lenkinimą. Autoriaus jis paliestas itin trumpai ir lėkštokai. Pagal autorių, lietuvius sulenkino bajoru paskirti klebonai. Iš tikrųjų, lietuvių liaudies lenkėjimas buvo kur kas sudėtingesnis istorinis vyksmas. Jis buvo išdava besiskverbiančios vakarietiškos krikščionybės į Lietuvą per Lenkiją.

Kur kas arčiau prieina prie savo temos autorius, kai ima kalbėti apie kultūrinę veiklą XIX š. Čia trumpai paliečiami laikraščiai: "Aušra", "Varpas", "Tėvynės Sargas". Taikliai suminėtos kultūrinės organizacijos, spaustuvės.

Gražus skyrelis būtų apie meną, jei nebūtų vien paveikslais pavaizduotas. Bent architektūros stiliai turėjo būti kad ir trumpiausiai paliesti. Apie folklorą duotas kad ir trumpas, bet tinkamas vaizdelis.

5. Švietimas

Skyrelis būtų visai tinkamas, jei jame nekyšotų vis ta Mindaugo įvestoji katalikybė. Apie ją sakoma: "Vakarų krikščionybė, XIII š. karaliaus Mindaugo įvestoji Lietuvoje tik už šimto su viršum metu (1387) pavirto visuotine" (165 psl.). Geriausias skyrelis, kuris kalba kiek apie Albrechtą Hohencollerną, apie jo įsteigtą Karaliaučiaus universitetą, apie Vilniaus akademiją ar kolegiją, apie edukacinę komisiją. Kai prieinama prie švietimo rusų laikais, jau susipainiojama. Pvz. sakoma: "Rusų valdžia palengva, bet be atodairos pradėjo rusinti visas mokyklas. Prasidėjo nuo Lietuvos vyriausios mokyklos. Jai davė Vilniaus Vyriausios mokyklos vardą". Iš tikrųjų vyriausios mokyklos vardą (schola princeps) davė Vilniaus akademijai edukacinė komisija 1780 m. Rusai pakeitė jos vardą į imperatorišką Vilniaus universiteta 1803 m. Universitetas neturėjo nieko bendro su rusinimu, nes buvo lenkiškas iki pat galo (1832).

Nepriklausomos Lietuvos švietimo sistema nuosekliai išdėstyta, suminimi mokyklų tipai, mokyklų reformos. Tai trumpas, bet tikrai dalykiškas dėstymas.

Su švietimo skyriumi, rodos, turėjo būti veikalas ir baigtas. Nežinia, kuriam galui idėtas skyrius "Lietuvos prekyba". Juk šiaip apie ekonominius reikalus knygoje nekalbama. Tad galėjo būti nutylėta ir prekyba.

Aplamai, vadovėlis nėra tinkamo lygio. Manding, X skyriui ar VI klasei jis turėtų būti augštesnio lygio. Ypač silpna politinė istorija. Didžiausias trūkumas — visiškas nepaisymas visuomeninių - ekonominių santykių, pvz. valakų reformos Žygimanto Augusto laikais. Apskritai, kiekviena istorija turi būti visuomeninio gyvenimo evoliucija ir dėlto į socialini momentą turėtų būti itin atsižvelgta.

LIETUVIŲ TAUTOS IR VALSTYBĖS ISTORIJA. Antroji dalis. Istorijos vadovėlis lituanistinių mokyklų X skyriui arba VI klasei. Redagavo Vincentas Liulevičius. Išleido JAV Lietuvių Bendruomenės švietimo taryba. Čikaga 1974 m., 224 psl. Kaina $5.00. Užsakymus siųsti: A. Kareiva, 7030 S. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629, USA.

Lietuvių fotografų paroda

Tai iliustruotas leidinys, išleistas 1974 m. pabaigoje. Tiražas, kaina nepažymėta. Spausdino M. Morkūno spaustuvė Čikagoje. Trumpas anglų k. įvadas. Vertingas Alg. Grigaičio rašinys, dalykiškai pasisakantis apie paskirus foto parodos dalyvius, jų techniką, polinkius ir kt., padeda susigaudyti 102-jų nuotraukų įvairume. Šis albumas pagerbia iškilų lietuvį foto menininką Kastytį Izokaitį gerai parengtu Vlado Ramojaus (Būtėno) straipsniu. Ir spausdinama daugiausia jo nuotraukų — devynios. Apžvalginis parodos straipsnis Mikalojaus Ivanausko. Visi trys rašiniai perspausdinti iš kitos lietuvių spaudos.

Mūsų lietuvių fotografų išeivijoje parodoje 1973 m. lapkričio 17-25 d.d. Jaunimo Centre Čikagoje dalyvavo 61 fotografas su 233 nuotraukomis.

Leidinys malonus vartyti, švariai atspausdintas. Gaila, kad spalvotos nuotraukos atmuštos tik juoda-balta, bet tatai labai gerai žinojo redaktorius ir parodos širdis — Algimantas Kezys, SJ. Tiražo siaurumas neleido įvykdyti tokios pramogos. Permažai turime skaitančių ir panašius leidinius perkančių.

Yra tikrai gražių, puikių nuotraukų. Jos tiktų betkurios valstybės rinktinei fotografų knygų leidyklai, nors yra ir neprašokančių eilinio mėgėjiškumo.

Alg. Gustaitis

Convenient.
Safe.
Friendly.
Helpful.

Šie keturi žodžiai apibūdina Royal Banką.

Jei aplankysite Rayal Bank skyrių, pamatysite kaip draugiški ir paslaugūs yra jo tarnautojai.

Mes padedame žmonėms tvarkyti jų pinigus jau daugiau kaip 100 metų. Dėlto galime patarti kiekvienam klientui, kaip geriausiai pasinaudoti mūsų paslaugomis. Juk kiekvieno asmens poreikiai yra skirtingi.

Vienas būdas pagelbėti yra mūsų "Bonus Savings Accounts" sąskaita. Ji moka geras palūkanas ir įgalina jus taupyti savo lėšas, nes nėra čekių, gundančių jas išleisti. Taip jūs esate skatinami taupyti. Žinoma, jūs galite atsiimti savo lėšas atėję į savąjį banko skyrių.

Kiekvienas vietinio jūsų Royal Bank skyriaus tarnautojas gali duoti daugiau paaiškinimų apie mūsų "Bonus Savings Accounts" ir kitas mūsų teikiamas paslaugas.

Kai apsilankysite, pamatysite kodėl mes esame žinomi kaip "paslaugusis" Kanados bankas betkurioje kalboje.

ROYAL BANK
the helpful bank

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJOS pranešimu, Romoje jau tvarkoma velionies prof. dr. Z. Ivinskio archyvinė biblioteka, ruošiama kartoteka. Antkapiniam paminklui buvo pasirinktas dail. A. Krivicko projektas, kuriam sukurti bus panaudotas granitas. Kalyklai darbą uždelsus, numatytą antkapio pastatymą bei pašventinimą 1974 m. gruodžio 24, velionies mirties metinių dieną, teko atidėti. Su aukomis talkon atėjo eilė lietuvių, bet surinktoji suma tebėra permaža. Antkapiui dar trūksta apie $500. Paminklo statytojų komitetas tikisi, kad šią sumą padengs naujos LKM Akademijos narių ir a.a. prof. dr. Z. Ivinskio gerbėjų aukos. Komitetas jų laukia LKM Akademijos adresu: Piazza della Pilotta 4, 00187 Roma, Italy.

DAIL. RIMVYDO CINKOS grafikos darbų parodą Čikagoje surengė Jaunimo Centras apatinėje salėje, talkinamas akademikų skautų. Lankytojus stebino šio jaunosios kartos menininko pateiktų 58 darbų gausa, didelio formato raižiniai. Juose daugiausia atsispindėjo konkretūs daiktai ir žmogaus figūros, apvalydyta kompozicija.

DAIL. ALEKSANDRA KAŠUBIENĖ Niujorko Manhattane, Donell bibliotekos salėje, skaitė paskaitą "Space definitions in fabric" apie medžiagos ir erdvės sąveiką. Ji dirba su architektais, skirdama didelį dėmesį audiniam, ypač nailonui, kurį mėgsta naudoti pastato vidaus dekoravimui.

TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖ "LAZDYNAS", vadovaujama Jadvygos Reginienės, specialiu koncertu Ročesteryje, Šv. Jurgio parapijos salėje, paminėjo sidabrinę veiklos sukaktį. Programoje dalyvavo ne tik dabartiniai šokėjai, bet ir veteranai su pirmuoju vadovu St. Ilgūnu. Ji užbaigta abiejų vadovų — St. Ilgūno ir J. Reginienės Suktiniu. Dabartinį Ročesterio "Lazdyną" sudaro moksleiviai bei studentai, kurių eilėse netrūksta ir buvusiųjų šokėjų prieauglio, pakeitusio tėvus. "Lazdynas" yra dalyvavęs visose lietuvių tautinių šokių šventėse, gastroliavęs Čikagoje, Niujorke, Montrealyje bei kitose tolimesnėse vietovėse.

PIRMĄJĮ METINĮ POEZIJOS KONKURSĄ rengia "World of Poetry", 801 Portola Dr., Suite 211, San Francisco, Calif. 94127, USA. Pagrindinė premija — $1.000, kitos 50 premijų — mažesnės dolerių sumos arba gaminiai. Vertintojų komisiją sudarys "Chaparral Poetry Society". Premijuotus kūrinius planuojama įjungti antologijon "World of Poetry Anthology". Konkurso taisyklės ir dalyvių blankai gaunami "World of Poetry". Baigminė konkurso data — š.m. birželio 30 d.

DVYNUKAI ASTRA IR ANDY ŠALČIAI, lengvosios muzikos dainininkai iš V. Vokietijos, balandžio 23 d. pradėjo iki gegužės pabaigos truksiančias gastroles Australijoje. Jų koncertai Adelaidėje, Melburne, Kanberoje, Sydnėjuje rengiami ne tik lietuviams, bet ir vietiniams gyventojams. Jiedu yra gimę Lietuvoje 1944 m., užaugę V. Vokietijoje, lankę Vasario 16 gimnaziją. Lietuviams skirtuose koncertuose svečiai iš V. Vokietijos atlieka liaudies dainas, populiarią lietuvišką muziką, kurios nevengia net ir koncertuose svetimtaučiams. A. A. Šalčių atvykimu Australijon pasirūpino kelionių biuras "Palanga", vadovaujamas Romo Cibo.

KLEVELANDO ČIURLIONIO ANSAMBLIS 35 metų sukakties koncertą surengė simfoninio orkestro koncertų salėje Severance Hall balandžio 26 d. Dalyvių susilaukta apie 1.500, kurių gera pusė buvo rinktiniai amerikiečiai. Koncertui baigiantis, atvyko ir pagrindinis garbės svečias R. Perk, Klevelando burmistras. Programa buvo pradėta mišraus choro atliktu M. K. Čiurlionio "Sanctus". Ją taip pat užbaigė mišrus choras su O. Mikulskienės vadovaujamo kanklių orkestro palyda, solistais I. Grigaliūnaite, V. Plečkaičiu, A. Giliu. Į šiuos koncerto rėmus buvo įpinti atskiri vyrų ir moterų chorų pasirodymai, tautiniai šokiai, kanklininkės D. Bankaitytės paskambinta ansamblio vadovo A. Mikulskio "Lietuvių rapsodija nr. 2". Prieš 35 metus Vilniuje įsteigto ansamblio vadovybę sudaro: vyr. vadovas A. Mikulskis, kanklių orkestro vadovė O. Mikulskienė, chormeisteris R. Babickas, tautinių šokių grupės vadovai A. Mockapetris ir R. Motiejūnaitė. Sukakties proga išleistas programinis leidinėlis pateikė žinių anglų kalba apie M. K. Čiurlionį, kurio šimtąsias gimimo metines minime šiemet, ir jo vardu pasivadinusi ansamblį.

KANADOS KALGARIO MIESTO šimtmečiui skirtą koncertą surengė vietinė KLB apylinkė, vadovaujama pirm. A. Nevados. Programą atliko prof. K. Lederio iš Los Angeles pakviesti menininkai — tenoras Antanas Pavasaris, lyrinis sopranas Birutė Dapšienė ir pianistė Raimonda Apeikytė. Svečiams pasikviesti buvo gauta finansinė parama iš Albertos provincijos ir "Carling Community Arts Foundation" fondo, remiančio etninių grupių kultūrinę veiklą. Koncerte jie padainavo lietuvių kompozitorių dainų ir operų arijų. Dalyvių eilėse buvo ir Kalgario burmistras R. Sykes, solistus A. Pavasarį, B. Dabšienę ir pianistę R. Apeikytę miesto rotušėje apdovanojęs Kalgario šimtmečio suvenyrais.

LIETUVOS, LATVIJOS IR ESTIJOS žemės ūkio augštųjų mokyklų studentų festivalis "Brolybės rampa" buvo surengtas Kaune. Jelgavos žemės ūkio teatrinei studijai atstovavo latvių kalbon išversta R. Skučaitės pjesė ". . . Ir teisė mylėti", režisuota Rūtos Kallas. Tartu žemės ūkio akademija festivalyje dalyvavo su T. Mereniako satyrinės poezijos spektakliu "Dantingi akiniai", kuriam jis buvo panaudojęs estų satyriko Uno Lachto poeziją, plakančią kasdieninio gyvenimo negeroves. Spektaklį režisavo J. Ansbergas ir O. Kirmingas. Lietuvos žemės ūkio akademijos studentai festivaliui paruošė Prometėjaus humanizmą atskleidžiančią Justino Marcinkevičiaus poetinę dramą "Heroica". Spektaklio kūrėjai — rež. Vrubliauskas, dail. A. Pociūtė, muz. J. Micka.

LENKIJOS RADIJO IR TELEVIZIJOS didysis simfoninis orkestras su savo vyr. dirigentu J. Maksimiuku koncertavo Kaune ir Vilniuje. Šiuose koncertuose skambėjo tarptautinių klasikų, sovietų kompozitorių, lenkų K. Pendereckio ir T. Bairdo simfoniniai kūriniai.

S. JAKUBAUSKAS, Vilniaus konservatorijos II kurso studentas, laimėjo antrąją premiją Leningrade įvykusiame penktajame V. Jachontovo teatrinių institutų studentų skaitovų konkurse. Būsimasis aktorius skaitė ištraukas iš Justino Marcinkevičiaus poemos "Kraujas ir pelenai".

VILNIAUS AKTORIŲ NAMUOSE sakmių ir baladžių vakarą surengė aktorė S. Nosevičiūtė, Lietuvos Teatro Draugijos meninio žodžio sekcijos pirmininkė. Liaudies sakmes ji papildė Justino Marcinkevičiaus baladžių poema "Devyni broliai".

KLAIPĖDOS DRAMOS TEATRO repertuarą papildė naujoji Juozo Marcinkevičiaus trijų dalių drama "Čičinskas". Premjeros režisorius — P. Gaidys, dailininkas — V. Mazūras, kompozitorius—V. Barkauskas. Pagrindinius vaidmenis atlieka aktoriai: V. Kancleris, B. Barauskas, P. Stankus, B. Gražys, H. Andriukonis, I. Simonaitytė.

VILNIAUS RADIJO DALIŲ GAMYKLOS choras "Vilnis", vadovaujamas Česlovo Leono, surengė koncertą vilniečiams. Kompoz. K. Kavecko teigimu, "Vilnis" yra gražus meninis vienetas, kurio dainavimas pasižymi lankstumu, muzikalumu, tvirta intonacija. K. Kaveckas mini koncerte atliktą kompoz. L. Povilaičio ir poeto V. Barausko dainą "Mano gimtinė", A. Račiūno išplėtotą mūsų liaudies dainą "Per laukelį", kompoz. V. Laurušo ir poeto J. Nekrošiaus — "Dainuoja darbo Lietuva". Moterų ansamblis geriausiai pasirodė su V. Bagdono harmonizuota liaudies daina "Trijų spurgų apyniai", kompoz. M. Noviko ir poeto E. Drėvos "Širdies daina".

M. SLUCKIO ROMANĄ "Uostas mano — neramus", išverstą N. Šabovos, 4.500 egz. tiražu išleido Bratislavos leidykla "Smena" Čekoslovakijoje.

"LIETUVOS" ANSAMBLIS išvyko gastrolių į Airijos respubliką. Išvykos repertuare — didelė lietuvių liaudies dainų ir šokių programa, kuri bus atlikta Dublino ir Cork miestuose įvyksiančiuose koncertuose. "Lietuva" taipgi dalyvaus tarptautiniame folklorinių ansamblių festivalyje Cork mieste.

RESPUBLIKINIŲ MOKSLO IR TECHNIKOS PREMIJŲ komitetas paskelbė pasiūlytų premijuoti veikalų bei darbų sąrašą. Tiksliesiems mokslams atstovauja: R. Baltrušio, J. Degučio, G. Dienio, L. Jasinsko dviejų dalių vadovėlis "Organinė chemija"; J. Matulio, A. Bodnevo, O. Galdikienės, L. Valentėlio darbų ciklas "Elektrocheminio blizgančio nikeliavimo procesų tyrimas, technologijų parengimas ir jų įdiegimas į gamybą"; A. J. Bikelio darbų ciklas "Atsitiktinių vektorių ir jų sumų tikimybių struktūros tyrimai"; B. Styros monografijos "Branduolinės metereologijos klausimai" ir "Savaiminis atmosferos išsivalymas nuo radioaktyvių užteršimų"; E. Montrimo, V. Gaidelio "Elektrografinio atvaizdo susidarymo fizikiniai pagrindai"; Z. Rudziko "Darbai daugiaelektroninių atomų ir jų spektrų teorijos srityje". Statybai ir architektūrai atstovauti yra pasiūlytas K. Blaževičiaus, V. Maldžiūno, J. Veckos, V. Zaukos ciklas "Darbų kompleksas Lietuvos TSR kaimo statybos išvystymo klausimais", ekonomikos ir humanitariniams mokslams — V. Landsbergio knyga rusų kalba "Pavasario sonata", A. Bučio monografija "Romanas ir dabartis".

EDUARDAS KANIAVA, Vilniaus operos baritonas, atliko Rigoletto vaidmenį to paties pavadinimo G. Verdi operoje Kremliaus suvažiavimų rūmuose. Šią operą ten suvaidino Didysis Maskvos teatras. E. Kaniavos partnere Gildos vaidmenyje buvo Rusijos liaudies artistės titulą turintis sopranas G. Oleiničenko.

VILNIAUS OPEROS IR BALETO TEATRE R. Ščedrino trijų veiksmų baletą L. Tolstojaus romano "Ana Karenina" motyvais pastatė žymioji sovietų balerina M. Pliseckaja, N. Ryženko ir V. Smirnovas-Golavanovas. Spektaklio dirigentas — Jonas Aleksa, dailininkas — Valerijus Leventalis. Pagrindinius vaidmenis sukūrė: Kareninos — S. Masaniova, Karenino — J. Katakinas, Vronskio — R. Minderis. **V. Kst.**

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.

1072 Bloor St. W. **Tel. 534-9286**

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • **Tel. 532-3400**

AKTYVAI — virš 7 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
Pirmadieniais	10 - 3	term. indėlius 1 metų	8½%
Antradieniais	10 - 3	pensijų s-tas	8¼%
Trečiadieniais	uždaryta	taupomąsias - savings s-tas	7½%
Ketvirtadieniais	10 - 7	depozitų - čekių s-tas	6%
Penktadieniais	10 - 8	DUODA PASKOLAS:	
Šeštadieniais	9-12	asmenines	9½%
Sekmadieniais	9.30 - 1	nekiln. turto	9½%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmadieniais — 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki $10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaidas. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St W. • Tel. 533-4414

AUTORITE SALES and SERVICE

Telefonas 531-1305 1636 DUNDAS St. W.

ir Bloor Autorite Garage, 296 Brock Ave. (tarp Dundas ir College)

- Sąžiningas ir patikimas patarnavimas.
- Visi automobilių mechaniniai taisymai.
- Snieginės ir paprastos padangos, **Michelin, B. F. Goodrich, Radial** ir kt.

Sav. FRANK PETTIT

BEST ELECTRIC

NUO LŪŠNOS IKI DANGORAIŽIO!
Verslo bei pramonės pastatų elektros įrengimai, priežiūra ir kiti darbai

ELEKTROS RANGOVAS

Tel. 925-7716 Petras Prakas

Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

AR TURITE SUNKUMŲ SUPRASTI KĄ REIŠKIA GYVYBĖS DRAUDA?

Klauskite mane apie:

- pajamų mokesčių atskaitas
- pensijų planus
- taupomuosius lakštus
  - invalidumo pajamas
  - nuosavybių draudą
  - šeimos apsaugą
- Studentų draudos fondus mokslui eiti

Juozas Eimis Ramas

Canadian Premier Life *Raštinė: 363-7881*
2 Carlton St., suite 714 *Namai: 766-5857*

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave. **telefonas 536-5936**

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

NORINČIUS INVESTUOTI

ar apsigyventi COSTA DEL SOL (pietinėje Ispanijos dalyje)

prašome kreiptis į: **JUSTIN RASA, Playamar 4-14-D, Torremolinos (Malaga), SPAIN. Tel. 38-72-00**

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. • Savininkai: **A. Paškevičius** ir **J. Tamošiūnas**

Latvių paviljonas Toronto Humberside gimnazijoje tautybių festivalio metu Nuotr. B. Tarvydo

Skautų veikla

• Sktn. Stepo Kairio muzikinis vienetas sveikina savo nares D. Draugelytę, R. Jankaitytę, J. Melnykaitę, V. Stulginskaitę ir V. Janulaitytę, baigusias Maironio mokyklą. Ir baigusiam T. Valickui — geriausios lietuviškos ateities!

• Obuolių dienoje daugiausia pinigų surinko iš jaun. skautų Alvydas Saplys, iš skautų — Viktoras Šimkus. Gražiausius krepšelius turėjo A. Balsys ir V. Šimkus.

• Bažnyčios paradui visi renkasi su vėliavom gegužės 25 d., 10.30 v. r., Alexandra Parke (Dundas - Bathurst kampas). Kviečiamos ir skautės.

• Kanadiečių vilkiukų iškyla — birželio 7 d., 1 v. p. p., Wilket Creek Park. Pabaiga 4.30 v. p. p. Kviečiami ir lietuviai.

• Ilgo ir pastovaus skautavimo kanadietiškais žymenimis apdovanoti skautininkai B. Poška, V. Sendžikas ir P. Butėnas.

• Jaun. skaučių "Rūtos" dr-vė dėkoja s. G. Tarvydienei už rūpestingą globą žiemos sezono metu ir viltingai taria iki pasimatymo rudenį.

• Gegužės 13 d. skautininkų ramovės sueigoje apžvelgti aktualūs organizaciniai reikalai ir pasidalinta žiniomis apie ateinančius LSS rinkimus.

• Romuvos stovyklavietei aukojo: Kanados Lietuvių Fondas — $200, "Parama" — $150, Prisikėlimo Par. Kredito Kooperatyvas — $100. P. Gulbinas — $70, Br. Žolpys — $25. Visiems nuoširdus ačiū. Č. S.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

augštų kainų ir labai padidins bedarbių skaičių.

Aštrios kritikos skaitytojų pasisakymuose Kanados spaudoje susilaukė policiją ir kalėjimus tvarkantis federacinis ministeris W. Allmand, pagrasinęs atsistatydinimu, jeigu jam teks vykdyti mirties bausmes. Federacinis parlamentas jau antrą kartą yra suspendavęs mirties bausmes žmogžudžiams, išskyrus policininkų ir kalėjimų sargų žudikus. Toronte turėjo būti pakartas policininko L. Maitlando žudikas R. Vaillancourt, bet federacinis ministerių kabinetas bausmės vykdymą vėl atidėjo iki š.m. spalio 31 d. Nė viena mirties bausmė Kanadoje nebuvo įvykdyta nuo 1962 m. Jos visos pakeistos kalėjimu. Didėjantis žmogžudysčių skaičius, ypač mažų vaikų, yra sukrėtęs kanadiečius. Metropolinio Toronto policijos viršininkas H. Adamson yra linkęs manyti, kad net 75% kanadiečių pasisako už mirties bausmes. Į ministerio W. Allmando grasinimą reagavusieji laikraščių skaitytojai primena, kad jis buvo išrinktas laikytis Kanados įstatymų, kurie policininkų ir kalėjimų sargų žudikams pripažįsta mirties bausmę. Jeigu jam sąžinė neleidžia laikytis šio įstatymo, tokių pareigų jis iš viso neturėjo imtis. Todėl visi pasisakiusieji skaitytojai atvirai reikalauja jo pasitraukimo. Bausmių suliberalinimas nusikaltėliams šiandien juos yra padaręs savotiškais herojais.

Grupė negrų studentų, Montrealio Sir George Williams universitete sunaikinusi elektroninį skaitytuvą, susilaukė kalėjimo bausmių. Jos vadas R. Douglas yra atlikęs bausmę ir išleistas iš kalėjimo. 1972 m. teismas buvo padaręs sprendimą šį studentą grąžinti į jo gimtąjį kraštą Karibų salose. Imigracijos taryba sprendimą patvirtino š.m. balandžio 28 d. Kvebeko mieste. Jo šalininkai dabar jį bando gelbėti tiesioginiu kreipimusi į federacinį Kanados teismą. Iš tikrųjų tas R. Douglas padarė didelių nuostolių universitetui dėl tariamos rasinės diskriminacijos, kurios įrodymų nerado teismas. Tokiems šovinistams, svečio teisėmis studijuojantiems Kanadoje, čia neturėtų būti vietos.

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJ

Besiruošdamas pasaulio baidarių ir kanojų pirmenybėms Jugoslavijoje, Vladas Česiūnas sėkmingai dalyvavo Sov. Sąjungos taurės varžybose. Galio vandens saugykloje įvykusiose varžybose dviviečiame kanojuje, drauge su savo nuolatiniu partneriu J.Lobanovu, lengvai laimėjo Iv. 1000 m. nuotolyje. Vėliau 10.000 m. nuotolyje jų valtis susidūrė su kita valtimi, tačiau patyrimas laimėjo. V. Česiūno valtis ėmė lenkti vieną po kitos varžovų valtis ir pirmieji pasiekė baigmę, net 4 sekundėm anksčiau, negu II v. laimėtojai.

Kaunietis K. Andziulis įrašytas Sov. Sąjungos futbolo federacijos geriausių futbolo teisėjų dešimtuke. Kęstutis pradeda jau penkioliktą sezoną. Jo švilpukas aidėjo Anglijos, Olandijos, Švedijos, Turkijos, Graikijos, Suomijos ir kitų valstybių stadijonuose. Jam buvo patikėta daug svarbių rungtynių.

Klaipėdos Atlanto futbolininkai sėkmingai pradėjo naująjį sezoną. Žalgirio stadijone jie nugalėjo Smolensko Iskra komandą 2:0. Atlanto futbolininkai žaidžia antroje Sov. Sąjungos lygoje.

Uzbekijoje įvyko Sov. Sąjungos džiudo jaunių pirmenybės. Dalyvavo 200 atletų. Iš lietuvių sėkmingiausiai pasirodė panevėžietis Romas Vedlūga. Jis pussunkiam svoryje laimėjo I v. Trečias vietas laimėjo Vilniaus sunkiasvoris A. Čereška ir antro pusvidutinio svorio atletas kaunietis R. Kulikauskas.

Kariuomenės bokso pirmenybėse gerai pasirodė keli lietuviai boksininkai. Trys iš jų laimėjo pirmas vietas — J. Juškevičius (I lengv. svorio), G. Stašaitis (I vid. svorio), V. Mickevičius (sunkaus sv.). Antras vietas laimėjo A. Šlektavičius (lengv. sv.) ir B. Paleckis (pussunkio sv.).

Kaunietis Albertas Maziliauskas žaidžia vienoje geriausių Sov. Sąjungos rankinio komandoje, kad tinkamai pasiruoštų Montrealio olimpiadai. Kauno KKI studentas žaidžia Maskvos MAI komandoje, kuri, baigmėje nugalėjusi CASK, tapo Sov. Sąjungos meisteriu.

J. Rauba, VPI studentas, pakviestas į Sov. Sąjungos šaudymo rinktinę, kuri vyks į Europos taurės varžybas Ispanijoje.

Lietuvoje atsirado antras gabus šuolininkas į augštį, kuris greitai gali pavyti K. Šapką. Panevėžyje įvykusiose apylinkės mokyklų lengv. atletikos varžybose X klasės moksleivis Vytautas Belevičius šuolyje į augštį iššoko 2.06 m. Tai naujas Lietuvos jaunių rekordas.

VYČIO ŽINIOS

Atviras golfo turnyras buvo surengtas gegužės 11 d. Glen Eagles aikštyne. Pasekmėmis negalime pasigirti, išskyrus A. Sergaučio 75. Kitos varžybų pasekmės: A. Siminkevičius 81, V. Siminkevičius 85, A. Supronas 89, M. Ignatavičius, E. Kuchalskis ir R. Balnis po 90, K. Lukošius 91, J. Žukauskas ir Al. Kuolas po 92, V. Balsys (B) ir S. Krašauskas po 95. A klasėje I v. laimėjo A. Sergautis 75. Toliau sekė A. Siminkevičius 81 ir V. Siminkevičius 85. B ir C klasių laimėtojai buvo išvesti pagal išlyginamuosius smūgius. Čia laimėtojais tapo: B klasėje — 1. A. Supronas 71, 2. E. Kuchalskis 72 ir 3. J. Žukauskas, S. Krašauskas ir M. Ignatavičius po 77; C klasėje 1. K. Lukošius 69, 2. R. Balnis 70, 3. A. Žaliauskas 72. Vienintelė moterų atstovė E. Kėkštienė ilgoką aikštyną įveikė su 111 smūgių ir pralenkė kaikuriuos vyrus. Už tikslų žaidimą buvo įteikta dovana ir dr. S. Pacevičiui. Jis ant 18-to žalio dviem smūgiais primetė sviedinuką arčiausiai vėliavėlės. Ant 9-to žalio vienu smūgiu arčiausiai primetė A. Sergautis. Turnyrą sklandžiai tvarkė naujieji sekcijos vadovai — S. Rukša ir R. Vaitkevičius.

Dviejų pralaimėjimų varžybas numatoma pradėti vykdyti artimiausiu laiku. Kadangi golfininkai rodė vis mažesnį susidomėjimą tarpusavio turnyru, naujieji sekcijos vadovai ryžosi organizuoti naujos krypties varžybas. Joms jau užsiregistravo 13 Vyčio golfininkų. Norintieji prisijungti prie naujųjų varžybų neatidėliojant prašomi kreiptis į sekcijos vadovus.

Glorija Nešukaitytė grįžo iš tarptautinių stalo teniso varžybų Izraelyje. Laimėjo keletą rungtynių. **A. S.**

HAMILTONO KOVAS

Vyrų krepšinio komanda laimėjo Hamiltono CYO meisterystę, baigmėje nugalėdama Šv. Margaritos parapijos komandą 67:43. Žaidė: E. Tirilis 17, R. Tirilis 6, A. Žilvitis 14, V. Lukošius 8, R. Butkevičius 6. V. Butkevičius 5, K. Aušrotas 4, V. Stubas 2, M. Gudinskas. Sveikiname naują meisterį, linkėdami šį garbingą vardą išlaikyti ir ateinančiais metais.

Mergaičių krepšinio penketukas pirmenybes pradėjo pralaimėjimu Šv. Kolumbo par. komandai 22:28. Žaidė: D. Grajauskaitė 2, V. Rickutė 7, A. Lukošiūtė 5, J. Kesiūnaitė 2, R. Vaitonytė 6, N. Kesiūnaitė, R. Kareckaitė, A. Stabingytė, D. Bilevičiūtė. **K. B.**

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos

DUNDAS AUTO BODY
MAX KANE AUTO BODY

Darbas sąžiningas ir garantuotas Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas

430 BATHURST ST.

Tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001

Optical Studio
OKULISTAS R. SCHMID
1596 Bloor Street West
Toronto 9, Ont. (prieš Lietuvių Namus) • Tel. 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

JOHN'S ELECTRIC APPLIANCES and SERVICE

343 Roncesvalles Ave. • Tel. 535-4646

Šaldytuvai nuo $59.95 • Elektrinės krosnys nuo $49.95 • Džiovintuvai nuo $55.95 • Pataisyti ir pilnai garantuoti • Važiuojame taisyti ir į namus • Aptarnaujame ir taisome visų rūšių namų apyvokos reikmenis. • Turime didelį pasirinkimą dalių ir elementų.

PERKAME — PARDUODAME — MAINOME

CANADIAN ART MEMORIALS LTD.

176 LAKESHORE ROAD WEST
(kampas Mississauga Road N.)
Port Credit, Ont. Tel. 278-2757

LOUIS TEMPORALE — oficialus skulptorius — Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir menškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

AL GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys

Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West

PARDAVIMAI HIGH PARK RAJONE

INDIAN RD., atskiras, 9 kambarių, vandeniu šildomas; privatus įvažiavimas, dviem automobiliam garažas, atviras mortgičius.

INDIAN RD., atskiras, 14 kambarių tributis (triplex), 50' x 200' sklypas, 3 garažai.

GLENDONWYNNE ST., atskiras, gražus 7 kambarių namas, 4 kambariai pirmame augšte, platus įvažiavimas, garažas. Vienas atviras mortgičius.

INDIAN GROVE, atskiras, 14 kambarių, arti Bloor, privatus įvažiavimas, didelis sklypas.

SWANSEA, gražus, pilnai modernizuotas 5 kambarių namas per du augštus. Palieka naujus — šaldytuvą, virimo krosnį, plovimo mašiną ir džiovintuvą. Kilimai. Garažas. Prašoma kaina $49.900.

RONCESVALLES gatvėje, atskiras 12 kambarių dvibutis (dupleksas), moderniai įrengtas, vandeniu šildomas; galima naudoti kaikuriems verslams; privatus įvažiavimas; greitas pardavimas. Įmokėti apie $20,000. 9% mortgačius.

SKUBIAI REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

AL. GARBENIS **STASYS DARGIS**
Namų tel. HU 9-1543 **Namų tel. 248-9196**

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:	IMA:
8½% už 1 m. term. dep.	9½% už asm. paskolas
7½% už taupymo s-tas	9½% už mortgičius
8¼% už pensijų planą	
6% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 10 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $10,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonas **532-8723** Toronto, Ontario, M6P 1A6

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. • Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

ED. KONDRATAS, siuvėjas

Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)

1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario **Tel. 533-5454** **Lietuviams daroma NUOLAIDA**

A. J. MORKIS Realtor • Sąžiningas patarnavimas • Parūpiname mortgičius

perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę betkuriame rajone.
102 Riverwood Parkway **Telefonas**
Toronto, Ontario M8Y 4E9 **233-5996**

YOUNG a. BIGGIN LTD. REALTOR

10 pardavimo įstaigų Toronto rajonuose

Jei planuojate pirkti ar parduoti nekilnojamą nuosavybę, mielai jums patarnaus

VYT. V. GIRDAUSKAS

Patarnaujame nuosavybių pirkimo bei pardavimo reikaluose ir MISSISSAUGA apylinkėje

1576 Bloor St. West • Telefonai: Įstaigos: 537-3431
Toronto 165, Ontario • 537-3433

LITHO-ART SPAUSTUVĖ

971 College St., Toronto 4, Ontario

Telefonas: 533-4363

LIETUVIAI SAVININKAI

Įvairūs spaudos darbai: leidiniai, programos, visi verslo bei reklaminiai spaudiniai

CHOLKAN

R. CHOLKAN & CO. LTD. REALTOR

REAL ESTATE — GENERAL INSURANCE

MISSISSAUGA, gražus, didelių kambarių, 3-jų miegamųjų, vienaaugštis, pasakiška, moderni virtuvė su įmontuota indams plauti mašina, spalvota kepimui - virimui plyta, šaldytuvas ir kiti priedai, 2 didžiuliai kambariai su baru ir kilimais rūsyje, garažas su privačiu įvažiavimu, kiemas su vaismedžiais. Prašoma kaina tik $89.800.

RONCESVALLES — HIGH PARK, apie $15.000 įmokėti, puikus didžiulis 11 kambarių, atskiras mūrinis namas, 2 prausyklos, 3 virtuvės, gražiai įrengtas didžiulis poilsio kambarys rūsyje su baru; gauna apie $5000 nuomos, be to, butas šeimininkui.

RATHBURN — KIPLING, atskiras mūrinis 3-jų miegamųjų vienaaugštis, didžiulis kiemas, garažas su privačiu įvažiavimu, galima tuojau užimti, prašoma kaina tik $64.900.

KINGSWAY, puikus vos keliolikos metų senumo, atskiras, mūrinis 6 butų pastatas (sixplex), 3 ir 2 miegamųjų, didžiuliai kambariai, balkonai, 6 garažai su privačiu įvažiavimu, netoli krautuvių bei susisiekimo, neblogas pirkinys, kaip 6 vienaaugščiai viename name.

RUNNYMEDE — BLOOR, apie $15.000 įmokėti, gražus, 7 kambarių mūrinis namas; dvi prausyklos, puikiai užbaigtas rūsys, garažas.

P. KERBERIS,

2336 Bloor Street West
tel. 763-5555 namų 535-1584

Kanados Lietuvių Fondas

Nauji nariai ir įnašai:

641. **Lapienis, Antanas, Sudbury** $100
642. **Jasinskas, Jonas, Sudbury** 100
643. **Spudienės, Onos atm.** 100

Įnašus papildė:

191. **Montvilas, Vytautas iki** 900
508. **Paškauskas, Petras iki** 300
608. **Latauskas, Petras iki** 200
98. **Prisikėlimo Parap. Kredito kooperatyvas iki** 700

Sudburyje, nors ir netaip daug yra lietuvių, bet jų lietuviškos veiklos pulsas nėra sustojęs. Šį kartą iš ten susilaukėme net poros duosnių aukotojų. O. Spudienė, gimusi 1906 m., mirė 1959 m. Vokietijoje. Palaidota Fuldoje. Jos atminimui ir įamžinimui KL Fonde įnašą davė vyras dr. A. Spudas, gyv. Toronte. — Didžiai brangintini torontiškis V. Montvilas, P. Paškauskas iš Lambeth, P. Latauskas iš Hamiltono ir Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas, kurie su papildomomis šimtinėmis praturtino ir sustiprino Fondo pozicijas. Visiems nuoširdi padėka.

Birželio 7 d. Lietuvių Namuose įvyks Kanados Lietuvių Fondo visuotinis narių susirinkimas. Pradžia — 12 val. Darbotvarkėje įvairūs pranešimai, nutarimai ir rinkimai. Susirinkime negalintieji dalyvauti prašomi įgalioti tokį KL Fondo narį, kuris tikrai susirinkime dalyvaus. Spausdinti įgaliojimai išsiunčiami nariams su pakvietimais į susirinkimą.

Visi, kurie gyvename Lietuvos ir savo jaunimo rūpesčiais, nepasilikime nuošaliai, bet junkimės į KL Fondo narių eiles. Įnašai priimami visuose lietuvių kredito kooperatyvuose arba siunčiami iždininkui šiuo adresu: P. Bastys, 70 Indian Grove, Toronto, Ont., M6R 2Y4.

SKAITYTOJAI PASISAKO

SANTYKIAI SU LENKAIS

"TŽ" 15 nr. Jerzy Giedroyc pasikalbėjime sako, kad lenkuose negalėtų pasirodyti "tokios paslėpta neapykanta nuspalvintos knygos, kaip pvz. Petro Česnulio "Nužmogintieji". Reikia prisiminti, kad lietuviai niekad Lenkijos teritorijos nebuvo okupavę. Tai padarė lenkai. Manau, kad lenkai apie buvusius savo krašto okupantus vokiečius yra prirašę daug knygų bei atsiminimų, nuspalvintų neapykanta. Kas lenkams vokiečiai, tas lietuviams buvo lenkai. Taip pat J. Giedroyc sako, kad lietuviai dažnai nesupranta Vilniaus vaidmens lenkų jausmuose. Lygiai tą patį galima pasakyti ir apie lenkus — jie taip pat nesupranta lietuvių jausmų. Aušros Vartų Dievo Motina yra brangi ne tik lenkams, bet ir lietuviams. Taikoje gyvenant, lietuviai nekliudytų lenkų maldininkams lankytis Aušros Vartuose. O dėl maršalo Pilsudskio širdies, manau, lietuviai nekliudytų ją pagarbiai grąžinti Krokuvai arba Varšuvai.

Dail. Dagys

LAIŠKAS IŠ VARŠUVOS

Aš gimiau Suvalkijoje, t.y. Seinų apskrityje. Čia gyvena apie 6.000 lietuvių (dar yra daug sulenkėjusių lietuvių). Visas centras, vadinamas lietuvių sostine — Punskas: bažnytkaimis, nes miesto teisių neturi.

Manau, jog teko girdėti apie Punską, kadangi paskutiniais metais gana daug lietuvių išvyko iš mūsų krašto į Torontą. Punske veikia vidurinė mokykla su dėstomąja lietuvių kalba. Aš ją ir baigiau (užtat moku rašyti lietuviškai ir iš viso pamilau literatūrą, pagilinau žinias apie Lietuvą). Pradinę taip pat baigiau lietuvišką (jų yra 10).

Kadangi čia lietuviai gyvena dažniausiai kaimuose, tai yra suorganizuoti tokie artistiniai rateliai atskiruose kaimuose. Jų dalyviai mokosi lietuviškų dainų, šokių, stato vaidinimus — dažniausiai kluonuose.

Lygiai taip pat (aišku, augštesnio lygio) veikia vidurinėje mokykloje Punske kultūrinis gyvenimas. Jau pora metų sukako estradiniam ansambliui "Punia". Čia buriasi jaunimas ir jaunavedžiai.

Visoje Lenkijoje gyvena dar apie 3000 lietuvių Vroclave, Varšuvoje, Skepske, Gdanske, Poznanėje. Žinomas yra Vroclave "Vilnelės" ansamblis.

Varšuvoje yra lietuvių draugija, kurios aš esu narė. Čia daugiausia yra studentų — 26 asmenys. Aišku, ateina ir vyresnieji.

Kai dėl problemų, tai jų pasitaiko. Galbūt girdėjot apie laikraščio "Varsnų" likimą, kurį redagavome čia, Varšuvoje.

Trumpai parašiau, bet juk laiške negalima išsikalbėt, be to, studentams "nedera" judint įvairių problemų.

Studentė

MAŽUMA GALI NULEMTI

Rusijoje 1917 m. rusų buvo daug daugiau, negu kitų tautybių žmonių — apie 90%. Išeitų, kad revoliuciją įvykdė rusai. Bet tikrovė yra kita: revoliuciją daugiau lėmė kitų tautybių žmonės. "Beasts of the Apocalypse" knygos autorius O. O'Grady 322 psl. sako, kad tais metais Rusijos revoliucijos priekyje stovėjo: Leninas, Trockis (Bronštein), Sverdlovas (Yankel), Steklovas (Nachames), Martovas (Tzderbaum), Zinojevas (Apfelbaum), Kamenevas (Rosenfeld), Jurevič, Gometzky (Fuerstenburg), Parvus (Helphand), Uritzky (Padomilsky), Larinas (Lurge), Bohrinas (Nathouson), Martinovas (Zibar), Bogdonovas (Zelberstein), Garinas (Garfeld), Suchanovas (Gimel), Kamnelevas (Goldman), Sagersky (Krochman), Riazanovas (Goldenach), Solucevas (Bleichman), Piatmitzky (Zivan), Axelrod, Glazunov (Schultze), Zuriesain (Weinstein), Lapinsky (Loewensohn) ir kt.

Pirmojoje komunistinių komisarų sudėtyje buvo: 3 rusai, gruzinas, armėnas ir 17 žydų. Centriniame komitete buvo: 5 rusai, 6 latviai, vokietis, čekas, ukrainietis, karaimas, 2 gruzinai, 2 armėnai ir 41 žydas. Ypatingą komisiją Maskvoje sudarė: lenkas, vokietis, armėnas, 2 rusai, 8 latviai ir 23 žydai. Tarp 556 augštųjų bolševikų pareigūnų, veikusių 1918 - 19 m. laikotarpyje, buvo: 17 rusų, 2 ukrainiečiai, 11 armėnų, 35 latviai, 15 vokiečių, vengras, čekas, karaimas, 10 gruzinų, 3 lenkai, 3 suomiai ir 457 žydai.

Komunistai Rusijoje įsigalėjo melu ir žiauriu teroru. Kokie komunistai buvo 1917 m., tokie jie yra ir dabar. Paskutiniai įvykiai P. Vietname rodo, kad komunistais niekuomet negalima pasitikėti. Jais pasitikėjo amerikiečiai, dėlto labai nukentėjo patys ir laisvojo pasaulio žmonės. Amerikiečiai komunistais pasitiki, nes pačių amerikiečių tarpe, net augštų pareigūnų eilėse, yra prokomunistų, nors jie taip nesivadina. Kaikas aiškina, kad ir JAV gali įvykti revoliucija, nes, kaip gyvenimo praktika rodo, ir labai nežymi, bet aktyvi mažuma gali krašto likimą pasukti pražūties link. **J. J.**

• Lietuvos viziją, lyg tą šventą relikviją, nešiokime kiekvienas savo širdyje. Tebūnie jinai mūsų gyvenimo ir mūsų veiklos kelių lydimoji žvaigždė!

A. RAMŪNAS

Pasaulio įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Kambodijos komunistų priekaištų bei santykių įtempimo. Trato provincijoje pastarieji jau yra pareikalavę Tailandijos sienos atitraukimo vienu kilometru Kambodijos naudai. Priešingu atveju komunistai grasina tą ruožą užimti jėga. Premjero K. Pramojaus vyriausybė gerai žino, kad šį kartą pagalbos iš JAV nebus įmanoma susilaukti.

PERGALĖS ŠVENTĖ

Komunistinis P. Vietnamo režimas Saigone surengė tris dienas trukusią šventę ir mirusio kompartijos vado Ho Či-Minh gimtadienio minėjimą. Patariamosios tarybos pirm. N. H. Tho savo kalboje pabrėžė, kad komunistinis P. Vietnamas nori diplomatinių ryšių ir su JAV, kur perimti buvusią P. Vietnamo ambasadą yra įgaliota Alžerija. Prez. G. Fordo vyriausybė į šį pasiūlymą neplanuoja skubios reakcijos, nes abu Vietnamai tikriausiai bus sujungti į vieną. Prekybos Departamentas P. Vietnamą ir Kambodiją jau įtraukė į sąrašą valstybių, su kuriomis amerikiečių firmoms draudžiama turėti prekybinius ryšius be specialaus leidimo. Britų dienraštis "Daily Telegraph", remdamasis amerikiečių kariniais šaltiniais, skelbia, kad Sovietų Sąjunga P. Vietname nori gauti amerikiečių įrengtą bazę Cam Ranh Bay ir kad už ją komunistai galės išsiderėti tolimesnį sovietinių ginklų tiekimą. Naujasis komunistų režimas prisipažino, kad kaikuriose P. Vietnamo vietovėse vis dar vyksta kautynės su kapituliuoti nesutinkančiais buvusios Saigono vyriausybės kariuomenės daliniais.

TEISMAS MASKVOJE

Sovietinis teismas paskyrė mirties bausmę už kyšių ėmimą Jurijui Sosnovskiui, buvusiam sovietų prekybinės agentūros su užsieniu vadovui. Tuos apie $150.000 kyšius jis gavęs iš vakariečių prekybininkų Maskvos tarptautinėje parodoje 1973 m. rudenį. Pernai vasarą Maskvos aerodrome buvo suimtas šveicaras W. Haefelin, J. Sasnovskiui atvežęs $60.000. Jam paskirta 10 metų bausmė sovietiniame kalėjime.

SMŪGIS Į NOSĮ

Turkijos premjerui S. Demireliui spaudos konferencijoje sulaužė nosį geležine užmova ant pirštų ginkluotas 34 metų amžiaus bedarbis V. Onsel. Pradžioje buvo paskelbta, kad jis priklauso opozicinei buvusio premjero B. Ecevito liaudies respublikininkų partijai. Vėliau betgi buvo pareikšta, kad V. Onsel esąs neaiškaus plauko revoliucininkas. Prokuroras jam pareikalavo mirties bausmės už konstitucijos paragrafų pažeidimą.

PAMINKLAS JŪRININKAMS

Dalyvaujant JAV, Kanados, Australijos, Britanijos bei kitų kraštų atstovams, Murmanske buvo atidengtas granitinis paminklas Arktikos vandenyse žuvusiems vakariečiams jūrininkams. Jų laivus, tiekiančius ginklus ir maistą Sovietų Sąjungai, II D. karo metais negailestingai bombardavo vokiečių aviacija iš savo bazių Norvegijoje.

ŠAULIŲ SĄJUNGOS STOVYKLA

Lietuvių Šaulių Sąjungos Tremtyje kultūrinė stovykla su įvairia programa įvyks š.m. liepos 3 - 6 d.d. pirmą kartą Kanadoje. Sąjungos kultūros vadovo Alfonso Mikulskio pavesta, paruošiamuosius darbus atlieka Vl. Pūtvio šaulių kuopos valdyba Toronte su kuopos pirm. Stasiu Jokūbaičiu, kuris vadovaus visai stovyklai.

Šiuo metu ruošiama stovyklos programa ir sudaromas stovyklos personalas.

Stovykla įvyks gražioje Tėvų pranciškonų stovyklavietėje Naujojoj Wasagoj. Ji yra labai gerai įruošta ir gali talpinti iki 150 stovyklautojų: turi didžiulę salę, patalpas poilsiui, tris cementuotas aikštes sportui ir turi 25 akrų nuošalų, ramų plotą apaugusį medžiais. Tik kelios minutės nuo gražaus Georgian Bay paplūdimio, kur maudymuisi vieta savo grožiu ir švelniu smėliu primena lietuviškąją Palangą. Šauliai ir šaulės iš Amerikos ir Kanados maloniai kviečiami stovykloje dalyvauti. Atvykusieji tikrai nesigailės ilgos kelionės, ras tikrą šaulišką nuotaiką, gryną orą, ramų poilsį, gerą maistą, gaminamą šaulės St. Petkevičienės ir jos talkininkių. Bus įvairi programa: paskaitos, šauliškas laužas, banketas, meniniai pasirodymai, šokiai, šaudymo varžybos ir pan.

Stovykloje dalyvauti galės šaulių bičiuliai. Smulkesnė stovyklos programa su nurodymais, kaip jon atvykti, bus paskelbta vėliau. Stovykla prasidės liepos 3, ketvirtadienį, ir baigsis liepos 6, sekmadienį, po pietų.

Vl. Pūtvio šaulių kuopai Toronte taip pat pavesta atlikti paruošiamuosius darbus įvykstančiam šaulių sąjungos suvažiavimui 1976 m. balandžio 24 - 25 d.d. Toronto Lietuvių Namuose. Užsakytos salės ir atliekami kiti darbai, kad suvažiavimas kuo geriau pasisektų.

Š.m. lapkričio 22 d. Toronto LN Toronto šauliai pūtviečiai ruošia savo metinį pasilinksminimą su vaidinimais bei šokiais kariuomenės šventės išvakarėse. Torontiškiai prašomi iš anksto tą datą rezervuoti, nes praėjusiais metais surengtas minėjimas labai gražiai pavyko.

Aldona Stočkienė

VANCOUVER, B.C.

"THE VANCOUVER SUN" gegužės 10 d. laidoje laiškų skyriuje išspausdino vieno lietuvio (pavardė neminima) pasisakymą apie anksčiau tame dienraštyje spausdintą prokomunistinį straipsnį, parašytą Maurice Rush, "Pacific Tribune" redaktoriaus. Laiško autorius primena, kad tame straipsnyje siūlomos reformos buvo padarytos nepriklausomose Baltijos valstybėse — Estijoje, Latvijoje, Lietuvoje, tačiau sovietiniai komunistai vistiek jas okupavo ir visas reformas sugriovė. Rusai, tankais atnešę savo "kultūrą", propagandiniuose filmuose rodė savo "pažangą" — traktorininką, gaunantį dovanų — žadintuvą. Pradžioje Lietuvos žmonės iš tokios vaikiškos propagandos juokėsi, bet nebesijuokė po vienerių metų, nes krautuvėse dingo visi laikrodžiai. Dar ir dabar, po 35 metų, ten laikrodžių trūksta, bet nestinga tankų. Kanados darbininkai nesą neturtingi. Vargšais jie pasidarytų įvedus komunizmą. Kanados jaunimas esąs sveikas, bet tingus. Tie, kurie balsuotų už komunistinius pažadus, būtų pirmieji kandidatai į vergų darbo stovyklas. — Tai gerai, įtikinančiai parašytas laiškas. Br. Kolumbijos lietuviai turėtų daugiau panašių laiškų rašyti vietiniam laikraščiam. **Kor.**

Pajieškojimai

Prašomi atsiliepti "TŽ" adresu: **p.p. Pakalniškiai,** seniau gyvenę Ukmergės apskrityje, dabar — Kanadoje; **p.p. Paršeliūnai,** gyvenę 514 Euclid Ave., Toronte. Jieško Genė Daniūnaitė - Šlikienė Australijoje.

Jieškomi: **Motiejus Kudirka,** s. Vinco (turbūt jau miręs, norima surasti jo vaikus); **Stasys Reliuga,** s. Stasio, iš Notėnų; **Monika Kripkauskienė, Adomas Kripkauskas** iš Notėnų. Jieškomieji arba apie juos žinantieji prašomi atsiliepti šiuo adresu: S. Kudirka, P. O. Box 373, Navesink, N.J. 07752, USA.

$1500 PAŠALPA ONTARIO NAMŲ PIRKĖJAMS

Kas ją gaus? Kaip? Kada? Kodėl?

Ontario supranta, kaip svarbu turėti savo namą. Mes kaip tik ir norime padėti jums nusipirkti pirmąjį namą su $1500 pašalpa. Tai dalis bendro plano, siekiančio, kad būtų daugiau prieinamų namų Ontario provincijoje. Ir kad pagyvintų ekonominį gyvenimą. Taigi, jis yra geras mums visiems.

Norintieji gauti atsakymus į savo klausimus tegu kreipiasi telefonu į mus (Ministry of Revenue, Queen's Park, Toronto). Skambinimas yra nemokamas; reikia tik išsukti "0" ir paprašyti telefonistę numerio Zenith 8-2000. Gyvenantieji metropoliniame Toronte vietinio telefono srityje teskambina 965-8470.

Ontario

W. Darcy McKeough, Treasurer of Ontario — William Davis, Premier — Arthur Meen, Minister of Revenue

BALTIC MOVERS
VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS
BALDAI IR KT.
Vežamas turtas pilnai apdraustas
Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON St., Toronto, Ont.

MEDUS
reikalingas sveikatai
Natūralus, nepasterizuotas.
Induose ar koriuose.
Iš bityno: 30 Dewson St.,
Toronto 4, Ont.
Eagles Nest
Telefonas 534-0563

DRAUDA
Balio Maskeliūno įstaiga
Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2483 Lakeshore Blvd. West, Toronto 14, Ontario
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

FRANK BARAUSKAS Limited
REALTOR
3828 Bloor St. West, Islington, Ont. M9B 1K8
• Nuosavybių pirkimo ar pardavimo reikalais Jūsų vartojamomis kalbomis padės —
• Valteris Drešeris Realtor Mgr. 231-6226
• Helen Bailey (Balčiūnienė) 233-3323
• Arvidas Zakarevičius 233-3323
• Pranas Barauskas, F.R.I. 743-0100

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954
PEEL CHAPEL 2180 Hurontario St., 279-7663
RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954
YORKE CHAPEL 2357 Bloor St. W. 767-3153
Turner & Porter

Lietuviška maisto gaminių krautuvė
PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Tel. 535-1258
TORONTO, ONTARIO
• — UŽSAKYMAI PRIIMAMI TELEFONU — •
• — NEMOKAMAS PRISTATYMAS — •

PERKI ŠEVĮ AR OLDSMOBILĮ?
Visų rūšių vartotas arba naujas mašinas gausite per
VIC ADAMS (Viktoras Adomavičius)
CHEV-OLDS
courtesy
• Raštinė: 255-9151 TORONTO 2749 Lakeshore Blvd. • Namai 767-7820

Simon's TELEVISION
2385 Dundas St. W., Toronto 9, Ont. Telefonas 532-8772
Netoli Lietuvių Namų prie Bloor - Dundas požeminio. • Prieš pirkdami kitur, pasiteiraukite apie mūsų kainas. • Garantuotas sutaupymas.
TAISOM — PARDUODAM — NUOMOJAM
Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS
į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu
Dovanos be muito: Motociklai, sklb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavėjas gali pirkti prekių specialiose krautuvėse.
Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.
Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA **Baltic Exporting Co.** 480 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ontario
Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALŪZA

V. Bačėnas All Seasons Travel, B.D.
2224 Dundas Street W.,
Toronto, Ontario
M6R 1X3
Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti
tel. 533-3531
nuo 11 v. r iki 7 v. v.

Dresher-Barauskas INSURANCE AGENCY LTD.
Visų rūšių drauda • VALTERIS DREŠERIS
• Įstaigos tel. 233-3334 ir 231-2661 • Namų tel. 233-4446 •
• 3828 Bloor St. W. (Prie Kipling ir Six Point Plaza) •

OKULISTAS
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST., TORONTO
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r. - 6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

OKULISTAS
S. BROGOWSKY, O.D.
412 RONCESVALLES AVE.
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto tel. 531-4251
Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo10 v. ryto iki 4 v. p.p.
Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

INSURANCE
Namų — Gyvybės — Automobilių — Komerciniai
249-2067 WALTER DAUGINIS 249-2883
35 Landron Cres., Weston, Ontario

TORONTO ONT

Anapilio žinios

Telefonas 277-1270

— Kapinių lankymas — birželio 1, sekmadienį, 3 v.p.p. Šiais metais sueina 15 metų nuo kapinių įsteigimo. Pamaldose dalyvaus vysk. Vincentas Brizgys. Naujiems paminklams pamatai baigiami kasti ir šios savaitės antroje pusėje bus išlieti.

— Praėjusį sekmadienį pamaldos buvo ir Wasagoje. Sekmadieninės vasaros metu pamaldos Wasagoje Gerojo Ganytojo stovyklavietėje bus laikomos nuo birželio 8 d.

— Praėjusią savaitę Šv. Jono lietuvių kapinėse palaidoti: a.a. Vladas Stanulis, Jurgis Bagdonas, Justinas Laureckas ir Kostas Dargis. Mirusiųjų artimiesiems nuoširdi užuojauta.

— Šį šeštadienį tuokiasi G. Pearson ir Rūta Vaišvilaitė. Praėjusį šeštadienį susituokė inž. Saulius Masionis ir Regina Zizaitė.

— Pamaldos: šį šeštadienį, 9 v.r., J. S. Andrulių intencija; sekmadienį, 10 v.r. už a.a. Marijoną Gudienę, 11 v. už a.a. Antaniną Augustaitienę (užprašė kat. mot. draugija) ir a.a. Vytautą Gvazdaitį.

Lietuvių Namų žinios

— LN administracija prašo visas organizacijas, kurios norės naudotis LN patalpomis repeticijoms ar sueigoms, pranešti raštu kuriomis savaitės dienomis ir valandomis pageidautų turėti patalpas ir kiek asmenų numato jas naudoti. Norima, kad visi patalpų užsakymai būtų gauti iki birželio galo.

— Sekmadienio popiečių rengėjai prašo atsilankiusius į popietes, kai nusiperka pietų bilietėlius, sėsti prie stalų. Patarnaujančios mergaitės pačios surinks nuo stalų bilietėlius ir pagal juos atneš į stalus užsakytus valgius.

— LN jau pardavinėjami Karavano pasai. Dabar jų kaina $3. Kai prasidės Karavanas, tie patys pasai kainuos $4.

— "Lokys" primena visiems lankytojams, kad į svetainę negalima neštis iš kitur jokių gėrimų net uždarytose bonkose. Tai yra gėrimų vadybos potvarkis, ir jo privalome visi laikytis. Minėtos vadybos leidžiamos bonkos svetainei yra specialiai sužymimos ir tik iš tokių bonkų svetainėje gali būti geriama.

— Pensininkų klubas praneša, kad vasaros metu jo patalpos bus atidarytos ketvirtadieniais ir sekmadieniais nuo 3 v.p.p. iki 9 v.v., o kitomis dienomis — nuo 4 v.p.p. iki 9 v.v.

— Praėjusią savaitę LN nario įnašus įmokėjo: Brown Frank, Vaicekauskas E., M. A., North Sylva — po $100; Rotkis Erikas $50, Olekienė Sofija (papildė) $25, Poškus Balys (papildė) $20, Martinaitis Vytautas $20, Rozevičius $10; jauniai nariai M. M. ir M. D. — po $1.

A.a. plk. ltn. Vladas Stanulis mirė gegužės 14 d., 9.30 v. v., Western ligoninėje. Buvo pašarvotas Turner ir Porter laidotuvių namuose. Palaidotas gegužės 17 d. iš Prisikėlimo šventovės lietuvių kapinėse, dalyvaujant gausiam būriui tautiečių. Velionis buvo gimęs 1896 m. birželio 16 d. Saltininkų kaime, Krosnos valsčiuje, Marijampolės apskrityje. Paliko liūdinčius — dukterį Angelę Kulnienę, sūnus Vytautą ir Teodorą su šeimomis.

PARDUODAMA:

18 kambarių motelis, restoranas su baru, 3 namai ir 23 akrai žemės prie JAV 104 kelio — tarp Niagara Falls ir Rochester, N.Y. Savininkai, išbuvę 12 metų, parduoda dėl nesveikatos viską ar dalimis. Lietuviui bus nuolaida. Gera proga išeiti iš miesto. Skambinti po 9 val. vakaro, tel. 716-638-5166.

VIENINTELĖ KANADOS VALDŽIOS REGISTRUOTA NATŪRALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA. Įvairūs natūralūs gydymo būdai — masažai, gydomieji judesiai, elektronika, įvairūs spinduliai, garai. B. NAUJALIS, R.M., N.Pt. R.N.A. Natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvalles Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3-8008.

FOTOGRAFAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydui tel. 534-5615.

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, prausyklų keramikos, sienų ir grindų darbus. Skambinti po 5 v.p.p. telefonu 535-4329.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

BARONESSA
Beauty Salon
Savininkė **Alė Kerberienė**
2265 Bloor St. W.
kampas Bloor - Durie gatvių
Telefonas 762-4252
Įvairaus stiliaus sušukavimai, pusmetiniai, dažymas, perukai ir t.t. Prieinamos kainos.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Sveikiname Romą ir Eleną Draudvilas, paminėjusius savo 25 metų santuokos sukaktį; sveikiname ir Praną Žiulį, atšventusį savo gražaus amžiaus sukaktį.

— Gegužės 17 iš mūsų šventovės palaidotas plk. Vladas Stanulis; jo sūnus Vytautą ir Teodorą bei seserį Angelę Kulnienę giliai užjaučiame. Anglijoj mirus N. Novošickiui, jo sūnui dr. N. Novošickiui reiškiame gilią užuojautą; taip pat giliai užjaučiame V. Kerulį, Lietuvoje mirus jo broliui Jonui.

— Susituokė mūsų šventovėje Salomėja Puodžiukaitė ir Ross Kendall; Marija L. Romeikytė ir David A. Tibideau.

— Pakrikštyta Vaiva Ona, Ramūno ir Laimos Underių dukrelė; Daiva Kristina, Eugenijaus ir Danos Blyskių dukrelė.

— Gegužinės pamaldos būna sekmadieniais po 11.15 v. Mišių, antradienį ir ketvirtadienį — 7.30 v.v., kitomis dienomis — po 8 v. Mišių, šeštadienį — po 9 v. Mišių.

— Choro repeticija — ketvirtadienį, 7.30 v.v., muzikos studijoje.

— Pensininkų popietės būna antradieniais, 4 v.p.p., ateitininkų kambaryje.

— Šventovės atnaujinimo darbus planuojama pradėti šią vasarą, kai dauguma žmonių atostogauja. Labai pršome vjui skirts aukas įteikti prieš liepos mėnesį. Padėka visiems aukojusiems.

— Mišios: šeštad., 8 v. — už Jurgį Smolskį, užpr. J. Smolskienės; 9 v. koncel. — už Antaną Balnį ir Antaną Sapijonį, užpr. T. Balnienės; sekmad., 8 v. — už Antaną Balnį, užpr. E. G. Kuchalskių; 9 v. — Motinos Dienos novenos intencija; 10 v. — už Julių Račkauską, užpr. E. Račkauskienės; 11.15 v. — už Leoną Ąžuolinską — 10 metinės, užpr. V. Marcinkevičiaus; 7 v.v. — už Stasį Vaitiekūną, užpr. B. Vaitiekūnienės.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju visoms rengėjoms ir viešnioms už man suruoštą tokią gražią popietę naujagimio proga. Ačiū labai visoms ponioms ir panelėms už gražias dovanas ir gražiai praleistą laiką.

G. Baliūnienė

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju visoms rengėjoms ir viešnioms už man suruoštą tokį puikų mergvakarį bei gražias dovanas. Aš jas labai vertinu ir už jas esu labai dėkinga. Nuoširdus ačiū visoms ponioms ir panelėms.

Marija Romeikaitė

"Grandinėlė" dėkoja

"Grandinėlė" nuoširdžiai dėkoja Lietuvos Kankinių parapijos klebonui kun. P. Ažubaliui ir Anapilio Moterų Būrelio valdybai bei visoms jo narėms už nuostabiai gražias gastroles. Talkinamos Anapilio vyrų būrelio, priėmėte "Grandinėlę" su nepaprastu nuoširdumu. Jūsų darbščių rankų paruoštos vaišės, sveikinimai ir gėlės po programos leido mūsų jaunimui pasijusti laukiamais ir mylimais. Dėlto ir nenuostabu, kad jie laukė kelionės į Torontą, lyg kokios didelės šventės.

Ačiū Toronto "Gintaro" vadovams p. p. Ritai ir Juozui Karasiejams ir visam jų ansambliui už gausų dalyvavimą koncerte-baliuje, už jų sveikinimus ir pavasario žiedus, skirtus "Grandinėlei".

Esame dėkingi visiems žiūrovams, kurių aplodismentai ir jautrus reagavimas į atliekamą programą kėlė "Grandinėlės" nariuose entuziazmą bei skatino norą atlikti viską įmanomai geriau.

Dėkui Jums, iškilūs "Tėviškės Žiburiai", už talką rengėjams ir už nuolatinį gerą žodį mūsų ansambliui.

TORONTAS "Grandinėlės" narių šidyse yra speciali vieta.

Jums visiems dėkinga —

"Grandinėlė"

Prisimintas a.a. Vincas Tamašauskas. Gegužės 7 d. suėjo vieneri metai, kai užbaigė šios žemės kelionę a.a. V. Tamašauskas. 1975 m. gegužės 10 d. mirimo metinės buvo paminėtos šv. Mišiomis Prisikėlimo šventovėje. Už velionį gedulingas Mišias atnašavo kun. A. Prakapas, OFM. Velionis buvo palaidotas šalia žmonos Onos, mirusios 1963 m. kovo 31 d., lietuvių Šv. Jono kapinėse. Metines Mišias užprašė Pranas ir Marijona Žymantai. Pamaldose dalyvavo būrys mirusio artimųjų. Po pamaldų visi dalyviai buvo pakviesti pietums į p.p. Žymantų rezidenciją. **Kr.**

Atitaisymas. "TŽ" 20 nr. Maironio mokyklos išleistuvių aprašyme pažymėta, kad IX ir X skyrių mergaičių chorui dirigavo D. Pranaitienė, turėjo būti — D. Viskontienė.

Pirmas ilgasis vasaros metosavaitgalis gegužės 17-18 d.d. išviliojo daugelį torontiečių į vasarvietes.

Ontario stalo teniso varžybos įvyko Toronte gegužės 17 d. Ontario vyrų ir moterų komandos laimėjo pirmąsias vietas A grupėje. Moterų komandoje žaidė ir dvi lietuvaitės — Violeta Nešukaitytė ir Birutė Plučaitė.

Kanados lietuvių kultūros darbuotojų suvažiavimas įvyks šį savaitgalį, gegužės 24-25 d.d., Toronto Lietuvių Namuose. Pilna programa įdėta šio "TŽ" nr. penktame puslapyje. Rengėja — KLB kultūros komisija kviečia dalyvauti suvažiavime ne tiktai kultūros darbuotojus, bet ir visuomenę, ypač šeštadienio šokių vakare ir sekmadienio koncerte (žiūr. skelbimą).

KLK Moterų Dr-jos Prisikėlimo parapijos skyriaus narių susirinkimas — gegužės 25, sekmadienį, po 11.15 v. Mišių parodų salėje. Paskaita — P. Abromaitienės. Šis susirinkimas yra paskutinis prieš vasaros atostogas. Narės ir viešnios kviečiamos dalyvauti. — Skyrius planuoja virimo-kepimo kursus spalio 7 — gruodžio 2 (antradieniais) ir dail. H. Žmuidzinienės darbų parodą.

Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos suvažiavimas įvyks Čikagoje gegužės 23-25 dienomis. Jame dalyvaus ir Kanados Lietuvių Gydytojų Draugijos atstovai, išrinkti susirinkime, būtent, pirm. dr. V. Kvedaras, vicepirm. dr. St. Pacevičius, dr. A. Pacevičius ir dr. Vytė. Kanadiečiams buvo pasiūlyta sudaryti centrinę valdybą dvejų metų laikotarpiui, tačiau pasiūlymas nerado pakankamai pritarimo.

Gydytojų korp. "Fraternitas Lithuanica" ir korp. "Patria" Pasaulio Liet. Gydytojų Sąjungos suvažiavimo proga šaukia savo visuotinį narių susirinkimą, kuris prasidės punktualiai š.m. gegužės 25 d., 9 v. r., didžiojoj Jaunimo Centro salėj, 5620 South Claremont Ave., Chicago, Ill. Visi nariai yra kviečiami dalyvauti.

N. Pr. Marijos seserys ir rėmėjų būrelis lapkričio 16 d. ruošia vakarienę su koncertu. Šia proga Toronte pirmą kartą pasirodys du jauni dainininkai iš Čikagos — Nerija Linkevičiūtė ir Bernardas Prapuolenis.

"Paramos" kredito kooperatyvas praneša, kad įvedė "Line of Credit" paskolas. Suinteresuoti prašomi teirautis "Paramos" raštinėje. "Paramai" sparčiai augant, didėja ir reikalavimai naujų patarnavimų, todėl dabar bus duodami ir antrieji mortgičiai (second mortgage), tačiau nedaugiau 80% įkainoto turto vertės. Primename, kad į pensijų taupymo planą įnašus galima mokėti dalimis betkuriuo laiku 1975 metų pajamoms sumažinti.

Pakartotinai pranešame, kad naujos darbo valandos pirmadieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 6 v. v.

Užsisakiusieji 3 serijos olimpines monetas prašomi atsiimti iki gegužės 31 d. "Paramos" perėjimas į naują skaitytuvo (computer) sistemą vyksta gana sklandžiai. Artėjama prie galutinio užbaigimo. Dėkojame nariams už parodytą kantrybę ir supratimą per tą perėjimo lai kotarpį. (Prn.).

Dantų gydytojas dr. A. Mikelėnas, iki šiol dirbęs Toronte, atidarė savo kabinetą Actone (žiūr. skelbimą). Dantų gydytojas dr. A. Dailydė buvo išvykęs į pasitobulinimo kursus Londone, Ont. Darbą vėl pradėjo gegužės 20 d. savo kabinete Oakvillėje.

Mindaugas ir Angelė Misevičiai, Petro ir Aidos Misevičių sūnus ir marti, gegužės 16 d. Womens College ligoninėje susilaukė pirmojo sūnelio. P. A. Misevičiai džiaugiasi susilaukę pirmojo anūko, linki jam ir tėvams daug laimės.

H. Povilaitis parašė ilgoką laišką dienraščiui "The Toronto Star" (V. 13), kuriame išdėstė savo pasisakymą prieš Toronto miesto valdybos nutarimą, patvirtintą ir augščiausiojo Ontario teismo, iškeldinti gyventojus iš Toronto salos ir pilnai įrengti parką. Toks nutarimas dabar nesąs priimtinas dėl dideles butų ir namų stokos Toronte.

Jau ir antra kabelinės televizijos stotis pradėjo rodyti lietuvišką programą, būtent, Graham Cable TV 10 kanalas. Ji perduodama penktadieniais 6.30 - 7.00. Matoma gyvenantiems nuo Eglintono gt. iki Ontario ežero ir nuo Keel gt. iki Humber River. Pirmoji stotis, pradėjusi rodyti lietuvišką programą, yra MacLean Hunter Cable TV 10 kanalas. Toji programa matoma pirmadieniais 4.30 - 5.00, ketvirtadieniais 7.30-8.00. Vėliau ją perduoda ir Graham stotis. Gal ir daugiau stočių ją perduotų, jei būtų pakankamas pageidavimas. Programos vedėjas — J. R. Simanavičius.

Ligoniai. Zuzana Daugvainienė, KLB Moterų Draugijos veikėja, kurį laiką redagavusi žurnalą "Moteris", dabar jam talkinanti kaip kalbos taisytoja, gydosi Šv. Juozapo ligoninėje. Ji nelaimingai krito ant požeminio traukinio bėgių ir susižeidė. Kurį laiką ji buvo slaugoma specialiame skyriuje (intensive care). — Darbovietėje susirgo **Kazys Kaknevičius** ir buvo nuvežtas į Etobicoke ligoninę. Praėjus krizei, jaučiasi geriau. — Western ligoninėje jau trys savaitės gydosi **Vladas Bačėnas.**

I. ir B. Stasiulių užuojautoje velionies Gylio artimiesiems, išspausdintoje "TŽ" 20 nr., velionies vardas turėjo būti Valerijonas Gylys.

"T. Žiburius" aplankė svečiai iš Delhi: kun. dr. J. Gutauskas, St. Jakubickas su žmona, Br. Čeika, J. Jauneika, p. Bartulienė, p. Rudokienė. Laikraščiui paremti aukojo po $5 Br. Čeika ir J. Jauneika.

Gimnazijų lengvosios atletikos varžybose kasmet geriausiai pasirodo Michael Powers gimnazija, kurios sportinei veiklai vadovauja kun. John Redmond. Ten mokosi ir keliolika lietuvių. "The Globe a. Mail" IV. 26, aprašydamas šių metų varžybas Central Tech patalpose bei aikštėje, įdėjo nuotrauką, vaizduojančią Aleksą Grigonį, šokantį per kartį. Pastarasis mokosi Bloor Collegiate Institute.

Kultūros darbuotojų suvažiavimo Toronte parengimai:

gegužės 24, šeštadienį, 7.30 v. v., Lietuvių Namuose,

ŠOKIAI

PROGRAMOJE:

- *Vilniaus karalaitės rinkimai*
- *kulinarijos paroda*
- *humoristinės prošvaistės*
- *užkandžiai ir baras*
- *šokių orkestras*

Įėjimas: $3.00, studentams ir pensininkams — $2.00

Gegužės 25, sekmadienį, 4 v. p. p., Lietuvių Namuose,

KONCERTAS

tema "KULTŪRA — TAUTOS GYVYBĖ"

PROGRAMOJE:

- *Londono ansamblis "BALTIJA"*
- *Niagaros pusiasalio ansamblis "NEMUNAS"*
- *Prisikėlimo parapijos choras*
- *Hamiltono teatras "AUKURAS"*
- *Toronto teatras "AITVARAS"*
- *B. Vaitkūnaitės-Nagienės išraiškos šokėjos iš Montrealio*

Įėjimas: 3.00, pensininkams ir jaunimui — $1.00, vaikams — nemokamas

KLB kultūros komisija

Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų Sąjungos rengiamos

Studijų Dienos

įvyks Kent State universitete
š. m. liepos 11 - 13 dienomis.
PROGRAMA GRIEŽTAI AKADEMINĖ
Kviečiame visus studentus dalyvauti

DANTŲ GYDYTOJAS
dr. A. MIKELĖNAS
praneša savo naujojo kabineto atidarymą, **93 Mill St. E., Acton, Ont., tel. (519) 853-1900,** ir taria nuoširdų ačiū visiems buvusiems pacientams Toronte.

A†A

pulkininkui **VLADUI STANULIUI**

mirus, sūnums — TEODORUI ir VYTAUTUI, dukrai ANGELEI KULNIENEI, jų šeimoms bei kitiems artimiesiems gilią užuojautą reiškia —

V. O. Marcinkevičiai *J. O. Ažubaliai*
VI. P. Melnykai *J. M. Jonušai*

A†A

VLADUI STANULIUI

mirus, jo sūnui TEODORUI STANULIUI ir jo šeimai reiškiame nuoširdžią užuojautą —

Lietuvių Namų valdyba ir tarnautojai

A†A

TĖVELIUI Čikagoje mirus,

brolienę ELENĄ GUDINSKIENĘ ir jos šeimą nuoširdžiai užjaučia —

Br. Gudinskas ir šeima

MONTREAL QUE

Atvyks S. Kudirka. KLB apylinkės valdyba gavo pranešimą, kad jis sutinka atvykti į Montrealį ir dalyvauti sibirinių trėmimų minėjime. Montrealyje jis bus birželio 13, 14 ir 15 dienomis. I. Lukoševičienė jau yra susitarusi su angliškos ir prancūziškos spaudos atstovais dėl spaudos konferencijos su S. Kudirka. Bus bandoma gauti pasikalbėjimą ir televizijoje. KLB Montrealio apylinkės valdyba prašo lietuvių visuomenę tą savaitgalį rezervuoti minėjimui ir susitikimui su svečiu. **Apylinkės v-ba**

Studentų suvažiavimas. Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų Sąjunga — ŠALSS rengia metinį suvažiavimą Montrealyje lapkričio 28-29 dienomis. Suvažiavimas prasidės penktadienį studentų šokiais ir baigsis šeštadienio vakarą iškilmingu baliumi. Šeštadienio rytą numatomas Montrealio miesto apžiūrėjimas su pietumis, trumpa paskaita ir centro valdybos rinkimais. Vakare numatytas balius su vakariene. Ateity bus daugiau informacijų. Lauksim visų!

Rytis Bulota

Pirmąją Komuniją AV šventovėje priėmė 7 mergaitės ir 4 berniukai, kuriuos paruošė seselė Paulė. Mišias atnašavo kun. J. Kubilius. Choras atliko gražiąsias savo giesmes. Po Mišių kun. J. Kubilius, asistuojant seselei Paulei, apdovanojo mažuosius Rožiniais, suteikė palaiminimą, kiekvieną asmeniškai pasveikino, jų gražią procesiją palydėjo iki šventovės durų. Žmonių buvo kaip per atlaidus. Beveik visi priėmė Komuniją. Po iškilmių vaikučiai su tėveliais ir giminėmis tą gražią šventę tęsė savo šeimose.

Daina Kerbelytė ir Audronė Jonelytė, pernai baigusios universitetus, šiais metais McGill universitete gavo gimnazijos mokytojų diplomus. Rudenį žada pradti pedagoginį darbą. Sėkmės jaunoms mokytojoms. Kaip "Gintaro" ansamblio šokėjoms ir dainininkėms linkime neužmiršti taip mielo ir gražaus mūsų "Gintaro".

Sol. Gina Čapkauskienė grįžo iš čikagiškės operos "Meilės eliksyras", nežiūrint įtempto darbo ir pasiruošimo, labai patenkinta. Pagrindinė Adinos augštų gaidų koloratūrinė partija, atrodo, buvo specialiai parašyta jos balsui. Dainavo visuose trijuose spektakliuose, kuriuose jos partneriai buvo profesijonalai solistai — A. Brazis, A. Voketaitis, S. Wicik ir Margarita Momkienė.

Sol. G. Čapkauskienė su mama išskrido dviem savaitėm poilsio į Floridą. Birželio 2 d. ji yra pakviesta Baltiečių Federacijos religiniam koncertui Otavoje; birželio 15 d. dainuos Montrealyje sibirinių trėmimų minėjime, kuriame dalyvaus ir Simas Kudirka.

"Gintaro" ansamblio penkmečio koncerto aprašymo papildymas: "Lito" dovana "Gintarui" buvo $250. "Gintarą" sveikino KLB Montrealio apylinkės vardu pirm. Juozas Šiaučiulis, taip pat įteikdamas piniginę dovaną.

Juozas Šiaučiulis, KLB Montrealio apylinkės pirmininkas, paminėjo 60 metų sukaktį. Ta proga LK Mindaugo šaulių kuopa jam suruošė gražų pagerbimą — pokylį AV parapijos salėje. Susirinko apie 120 asmenų. Vaišes palaimino klebonas kun. J. Kubilius, o susirinkusieji linkėjo ilgiausių, laimingiausių ir darbingausių metų. Pokyliui vadovavo dr. P. Lukoševičius. Savo kalboje jis apibūdino sukaktuvininką kaip nenuilstamą visuomenininką, ilgametį KLB ir kitų organiacijų darbuotoją, iš širdies dirbantį lietuvybei, turintį didelį atsakomybės ir punktualumo jausmą.

Sukaktuvininką sveikino AV klebonas kun. J. Kubilius, E. Kardelienė, M. Leknickienė, Br. Staškevičius, dr. O. Jaugelienė — apylinkės valdybos vardu, V. Sušinskas — L.K. Mindaugo kuopos vardu, Br. Kirstukas — "Neringos" jūrų šaulių, Ig. Petrauskas — rengėjų, seselė Paulė, Pr. Keturka — ramovėnų, Pr. Rudinskas — "Lito", Alg. Kličius — "Baltijos" stovyklavietės ir skautų (įteikė didelę šampano bonką dovanų), J. Narbutas — Liet. Atg. S-gos, A. Vazalinskas (įteikė savo darbo paveikslą), Raimondas, brolio sūnus — šeimos ir giminių vardu. Dalyvių vardu buvo įteiktas didelis kanadiečio dailininko paveikslas. Sveikintojų dauguma — atstovai organizacijų, kuriose aktyviai dirba ir J. Šiaučiulis. Jis 17 metų dirba Liet. Bendruomenėje, eidamas įvairais pareigas. Jo pastangomis Villa Lasalle buvo pavadinta viena gatvė "Lithuania". J. Šiaučiuliui nesvetima ir periodinė spauda, kurioje taip pat dalyvauja. Jis mėgsta skulptūrinį liaudies meną. Jo darbais gražiai papuošta šaulių seklyčia. Artimas ir teatras. Yra paruošęs ir režisavęs šaulių mėgėjų grupei keletą vaidinimų.

Sukaktuvininkas nuoširdžiai visiems tarė padėkos žodį: "Buvau nustebintas netikėtu ir galbūt perdaug dideliu įvertinimu mano įnašo lietuvybei. Esu tikras, kad visuomeniniame darbe esu nevienas. Tikiuosi, kad dar daug ką galėsiu padaryti lietuvybės labui. Visiems nuoširdus lietuviškas ačiū".

Puikias vaišes paruošė šaulės: p.p. Kasperavičienė, Milienė, Grinkienė ir Šiaučiulienė. Visus linksmino studentų orkestras "Perkūnas". Be vyresniųjų, buvo nemažai ir jaunimo.

A. A.

Knygos, gaunamos "TŽ" redakcijoje: 1. "Dievo vaikas" — maldaknygė vaikams, paruošta kun. dr. J. Gutausko; išleista 1962 m., bet dauguma maldų tinka ir dabar; kaina — 50 ct.; 2. "Vaiko Dievas ir religija" — pedagoginė studija, paruošta kun. dr. J. Gutausko, išleista 1953 m.; kaina — $1.50; 3. "Laumė Daumė" — eiliuoti ir iliustruoti pasakojimai vaikams, parašyti Stasės Vanagaitės-Petersonienės; kaina — $4.00.

Oficialus St. Lawrence Centre mėnesinis programos biuletenis gegužės mėnesio laidoje buvo paskelbęs ir "Gintaro" koncertą. Jame pažymėta, kad "Gintaras Folk Ensemble", turįs 150 narių, atliks koncertinę programą. Joje dalyvaus 3 grupės, 14 asmenų orkestras ir mergaičių oktetas. Galimas dalykas, gegužės 4 d. koncerte dalyvavo ir nekviesti kitų tautybių kanadiečiai, pasinaudoję šiuo pranešimu.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA. Tel. 727-3120
6695 — 35th Avenue, Montreal 409 Namų 376-3781
Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.
Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL, QUE. H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	6.0%	Asmenines	10.5%
Taupomąsias s-tas	8.0%	Nekiln. turto	10.25%
Term. ind. 1 m.	8.0%	Čekių kredito	12.0%
Term. ind. 2 m.	8.5%	Investacines nuo	10.75%
Term. ind. 3 m.	9.0%		

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.

Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.

Kooperatinė namų (iki 4 butų) ir namų inventoriaus apdrauda.
Kreiptis: Gil Constantini, C.I.B., Quebec Credit Union League, 17 Ronald Drive, Montreal West 263. Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS:

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 ik 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.